

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DEPARTAMENT ROLNICTWA I ROZWOJU WSI

KRR.410.001.01.2015

Nr ewid. 136/2015/P/15/001/KRR

Informacja o wynikach kontroli
wykonania budżetu państwa w 2014 r.
w częściach 32 – Rolnictwo, 33 – Rozwój wsi,
35 – Rynki rolne, 62 – Rybołówstwo

Warszawa czerwiec 2015 r.

Misja *Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej*

Wizja *Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa*

**Informacja o wynikach kontroli
wykonania budżetu państwa w 2014 r.
w częściach 32 – Rolnictwo, 33 – Rozwój Wsi,
35 – Rynki rolne, 62 – Rybołówstwo**

Dyrektor Departamentu Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Waldemar Wojnicz

Zatwierdzam:

Krzysztof Kwiatkowski

Prezes
Najwyższej Izby Kontroli

Warszawa, 02. czerwca 2015 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
tel./fax: 22 444 50 00
www.nik.gov.pl

Spis treści

I. Ocena kontrolowanej działalności	4
1. Ocena ogólna	4
2. Sprawozdawczość	5
3. Uwaga	6
II. Wyniki kontroli wykonania budżetu państwa i budżetu środków europejskich w: części 32 – Rolnictwo, części 33 – Rozwój wsi, części 35 – Rynki rolne, części 62 – Rybołówstwo	8
1. Dochody budżetowe	8
1.1 Realizacja dochodów budżetowych	8
1.2. Należności	9
2. Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich	10
2.1. Realizacja wydatków budżetu państwa	10
2.2. Wydatki budżetu środków europejskich	27
2.3. Efekty rzeczowe prowadzonej działalności.....	38
3. Sprawozdania.....	43
4. Księgi rachunkowe	44
5. Wydatki poniesione na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich.....	44
III. Informacje dodatkowe.....	46

W 2014 r. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi był dysponentem czterech części budżetowych: 32 – Rolnictwo, 33 – Rozwój wsi, 35 – Rynki rolne oraz 62 – Rybołówstwo.

W Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi zadania dysponenta głównego wykonywał w imieniu Ministra – Departament Finansów (DF), a dysponenta III stopnia – Biuro Administracyjno-Budżetowe (BAB). Ewidencja księgową w MRiRW prowadzona była odrębnie dla dysponenta głównego – w DF i dla dysponenta III stopnia – w BAB.

Ponadto, według stanu na dzień 31 grudnia 2014 r. w ramach części, których dysponentem był Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, funkcjonowało 80 państwowych jednostek budżetowych, z tego:

- w części 32 – Rolnictwo – dwie jednostki budżetowe, których kierownicy byli dysponentami środków budżetowych II stopnia i 74 jednostek budżetowych, których kierownicy byli dysponentami środków budżetowych III stopnia;
- w części 35 – Rynki rolne – jedna jednostka budżetowa, której kierownik był dysponentem środków budżetowych III stopnia;
- w części 62 – Rybołówstwo – trzy jednostki budżetowe, których kierownicy byli dysponentami środków budżetowych III stopnia.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi w 2014 r. nadzorował cztery agencje wykonawcze: w części 32 – Rolnictwo – Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych w Słupi Wielkiej (COBORU), w części 33 – Rozwój wsi – Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) oraz Agencję Nieruchomości Rolnych (ANR), w części 35 – Rynki rolne – Agencję Rynku Rolnego (ARR).

Kontrola wykonania budżetu państwa w 2014 r. w częściach 32 – Rolnictwo, 33 – Rozwój wsi, 35 – Rynki rolne oraz 62 – Rybołówstwo została przeprowadzona na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹.

Ponadto zgodnie z założeniami kontroli wykonania budżetu państwa w 2014 r. NIK przeprowadziła kontrole wykorzystania w 2014 r. dotacji celowych na realizację zadań w trzech jednostkach²: Państwowym Instytucie Weterynaryjnym – Państwowym Instytucie Badawczym (PIB) z siedzibą w Puławach, Centralnym Ośrodku Badania Odmian Roślin Uprawnych w Słupi Wielkiej oraz Świętokrzyskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego (ŚODR) w Modliszewicach.

I. Ocena kontrolowanej działalności

1. Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie³ wykonanie budżetu państwa w 2014 roku w częściach: 32 – Rolnictwo, 33 – Rozwój wsi, 35 – Rynki rolne i 62 – Rybołówstwo.

Zaplanowane w ustawie budżetowej na rok 2014⁴ dochody w częściach, których dysponentem był Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi zostały zrealizowane w kwocie 2.303.102,1 tys. zł, tj. 142,3% dochodów planowanych. Kontrolowane dochody w części 33 – Rozwój wsi⁵ były rzetelnie ewidencjonowane oraz terminowo przekazywane na centralny rachunek bieżący budżetu państwa.

¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.

² Dotacje te zostały udzielone jednostkom w 2014 r. przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na podstawie umów zawartych w trybie art. 150 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.), zwana dalej ufp.

³ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2014 roku Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej stosuje się ocenę opisową.

⁴ Ustawa budżetowa na rok 2014 z dnia 24 stycznia 2014 r. (Dz. U. z 2014 r., poz. 162), zwana dalej ustawą budżetową na rok 2014.

⁵ Zgodnie z założeniami kontroli wykonania budżetu państwa w 2014 r. realizacja dochodów budżetowych kontrolowana była w częściach, w których w 2014 r. zostały zaplanowane dochody w kwocie wyższej niż 250 mln zł. W przypadku Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi dotyczyło to części 33 – Rozwój wsi.

Wydatki budżetu państwa w częściach, których dysponentem był Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, zrealizowano w kwocie 6.845.725 tys. zł, tj. 96,4% planu po zmianach, a wydatki budżetu środków europejskich w kwocie 22.030.932 tys. zł, tj. 99,9% planu po zmianach⁶. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi Biuro Administracyjno-Budżetowe dysponent III stopnia celowo i gospodarnie zrealizował wydatki budżetu państwa w łącznej wysokości 164.372,6 tys. zł, tj. 96,6% planu po zmianach.

Ocena została sformułowana na podstawie wyników kontroli wydatków budżetu państwa zrealizowanych w 2014 r. i osiągniętych efektów rzeczowych oraz badania analitycznego ksiąg rachunkowych dysponenta głównego części 33 – Rozwój wsi⁷. Na podstawie wyselekcjonowanych z systemu księgowego zapisów:

- dochodów dysponenta głównego za 2014 r. – wybrano do kontroli (metodą MUS⁸) 10 dowodów księgowych na kwotę 1.992.327,3 tys. zł,
- wydatków dysponenta głównego za 2014 r. – wybrano do kontroli z zastosowaniem wyżej wymienionej metody 91 dowodów księgowych na kwotę 14.815.845,8 tys. zł.

Prawie 90% łącznych wydatków w częściach, których dysponentem był Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi (25.811.226,3 tys. zł), przeznaczone zostało na realizację mechanizmów i programów finansowanych lub współfinansowanych z udziałem budżetu Unii Europejskiej (UE), w tym:

- na realizację płatności w ramach I filara Wspólnej Polityki Rolnej (WPR), w szczególności na płatności bezpośrednie, wydatkowano 15.451.772,2 tys. zł;
- na realizację Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) 2007–2013 i PROW 2014–2020 – 9.567.726,1 tys. zł;
- na Program Operacyjny Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007–2013 (PO Ryby 2007–2013) – 705.751,4 tys. zł.

Ponadto na pomoc krajową wypłacaną beneficjentom przez ARiMR i ARR wydatkowano łącznie 871.249,8 tys. zł, w tym m.in. na dopłaty do oprocentowania kredytów inwestycyjnych i kłuskowych, dofinansowanie kosztów utylizacji zwierząt gospodarskich, dopłaty do zużycia kwalifikowanego materiału siewnego i pomoc w ramach ustanowionych w 2014 r. przez Komisję Europejską (KE) tymczasowych środków wsparcia producentów niektórych owoców i warzyw. Ponadto Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi udzielił w szczególności dopłat do ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich na kwotę 161.363,4 tys. zł, a także dotacji przedmiotowych w łącznej kwocie 112.377,1 tys. zł na zadania z zakresu postępu biologicznego w produkcji zwierzęcej i biologicznej.

Kalkulacja oceny ogólnej wykonania budżetu państwa w częściach 32 – Rolnictwo, 33 – Rozwój wsi, 35 – Rynki rolne, 62 – Rybołówstwo przedstawiona została w załączniku 7 do Informacji.

2. Sprawozdawczość

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie zaopiniowała roczne, łączne sprawozdania za 2014 r. sporządzone przez dysponenta części 32 – Rolnictwo, 33 – Rozwój wsi, 35 – Rynki rolne i 62 – Rybołówstwo:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy),

⁶ Dane o realizacji budżetu w częściach, których dysponentem był Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi przedstawiono na podstawie rocznych, łącznych sprawozdań budżetowych dla części 32 – Rolnictwo, 33 – Rozwój wsi, 35 – Rynki rolne i 62 – Rybołówstwo sporządzonych w dniu 20 lutego 2015 r. i korekty sprawozdania Rb-28 dla części 32 – Rolnictwo sporządzonej w dniu 2 kwietnia 2015 r.

⁷ Zgodnie z założeniami kontroli wykonania budżetu państwa w 2014 r. badanie ksiąg rachunkowych przeprowadzono odnośnie do części 33 – Rozwój wsi.

⁸ MUS (ang. Monetary Unit Sampling) – metoda statystyczna uwzględniająca prawdopodobieństwo wyboru proporcjonalnie do wartości transakcji.

- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy WPR),
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich w zakresie wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE WPR),
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE),

oraz

- roczne sprawozdania z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1),
- sprawozdania finansowe za IV kwartał 2014 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania zostały sporządzone terminowo, stosownie do rozporządzeń Ministra Finansów⁹. Łączne sprawozdania uwzględniały dane wynikające ze sprawozdań jednostkowych. Sprawozdania jednostkowe zostały prawidłowo sprawdzone pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Jednostkowe sprawozdania dysponenta części 33 – Rozwój wsi:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy WPR),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy),
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich w zakresie wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE WPR),

oraz:

- roczne sprawozdania z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1),
- sprawozdania finansowe za IV kwartał 2014 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z)

zostały sporządzone terminowo i na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej. Sprawozdania te przekazują prawdziwy obraz dochodów i wydatków, a także należności i zobowiązań 2014 r.

Podstawą sporządzenia sprawozdań była ewidencja księgowa prowadzona w warunkach przyjętego systemu kontroli zarządczej w zakresie finansowym, zawierającego wszystkie wymagane elementy określone w aktach prawnych i regulacjach wewnętrznych oraz obowiązujących standardach. W przyjętej koncepcji kontroli ustanowiono mechanizmy kontroli zapobiegające znaczącym ryzykom zidentyfikowanym w obszarze prowadzenia ksiąg rachunkowych i sporządzania sprawozdań, a ich działanie NIK oceniła jako skuteczne.

Na podstawie przeprowadzonej kontroli nie zidentyfikowano nieprawidłowości, z których wynikałoby, że księgi rachunkowe obejmujące zapisy dotyczące dochodów i wydatków oraz związane z nimi należności i zobowiązania prowadzone były nieprawidłowo.

3. Uwaga

W 2014 r. nadzorowane przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi dwie agencje wykonawcze: ARR i ARiMR, odmiennie prezentowały w swoich planach finansowych, stanowiących odpowiednio tabele 8 i 10 załącznika nr 11 do ustawy budżetowej na rok 2014 r., przychody i koszty z tytułu dotacji na wydatki majątkowe.

⁹ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2014 r., poz. 119 ze zm.), rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1773), rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym (Dz. U. Nr 298, poz. 1766).

Związane to było z przyjęciem przez obie Agencje odmiennych zasad polityki rachunkowości w zakresie ewidencjonowania przychodów z tytułu dotacji na wydatki majątkowe¹⁰.

W Agencji Rynku Rolnego kwota dotacji celowej na inwestycje i zakupy inwestycyjne otrzymana w 2014 r. stanowiła – zgodnie z polityką rachunkowości ARR – przychód przyszłych okresów, o którym mowa w art. 41 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹¹. Księgowanie przychodów z tytułu otrzymanej dotacji następowało w dacie przyjęcia do używania środka trwałego zakupionego z dotacji majątkowej, tj. rozpoczęcia amortyzacji. Przychód z tytułu ww. dotacji był równoważnością odpisów amortyzacyjnych dokonanych od wartości początkowej składników majątkowych zakupionych ze środków tej dotacji. Taki sposób ewidencji księgowej zapewniał współmierność kosztów i przychodów.

W związku z powyższym, w części A planu finansowego w poz. II.2. „Dotacje z budżetu”, Agencja Rynku Rolnego ujęła całą otrzymaną kwotę dotacji na 2014 r. na inwestycje i zakupy inwestycyjne w wysokości 5.000 tys. zł i wykazała tę samą kwotę w kosztach w poz. III.3. „Pozostałe koszty”. Ponadto w przychodach, w poz. II.4 „Pozostałe przychody”, ARR wykazała kwotę przychodów odpowiadającą równoważności odpisów amortyzacyjnych dokonywanych od wartości początkowej składników majątkowych sfinansowanych ze środków ww. dotacji, a w poz. III.1.1 „Amortyzacja” kwotę powyższych odpisów amortyzacyjnych.

Stosownie do polityki rachunkowości w ARiMR, kwota przyznanej w 2014 r. dotacji celowej na sfinansowanie inwestycji i zakupów inwestycyjnych była przychodem Agencji, dlatego w części A planu finansowego w poz. II.4 „Pozostałe przychody” nie była ujmowana kwota przychodów stanowiąca równoważność naliczonych odpisów amortyzacyjnych składników majątku trwałego zakupionych z dotacji otrzymanej w 2014 r. Do ustalania wyniku finansowego przyjmowano kwotę przychodów obejmującą kwotę otrzymanych dotacji z budżetu w danym roku budżetowym, w tym kwotę dotacji celowej na wydatki majątkowe.

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa ujęła otrzymaną w 2014 r. kwotę dotacji celowej na inwestycje i zakupy inwestycyjne w części A planu finansowego w poz. II.2 „Dotacje z budżetu”. Jednocześnie Agencja nie wykazała dotacji wydatkowanej w 2014 r. na ww. cel w poz. III.3 „Pozostałe koszty”. Ponadto w części A poz. II.4 „Pozostałe przychody” ARiMR nie wykazała kwoty przychodów odpowiadającej równoważności odpisów amortyzacyjnych dokonywanych od wartości początkowej składników majątkowych sfinansowanych ze środków dotacji na inwestycje i zakupy inwestycyjne otrzymanej w 2014 r. Koszty amortyzacji, obejmujące przypadające na dany rok obrotowy odpisy amortyzacyjne od składników majątkowych zakupionych zarówno w roku bieżącym jak i w latach ubiegłych, ujęte zostały w poz. III.1.1. „Amortyzacja”.

Mając na uwadze powyższe, Najwyższa Izba Kontroli wskazuje na potrzebę ujednoczenia prezentowania danych w planach finansowych tych Agencji.

¹⁰ Kwestie te opisano w Informacji o wynikach kontroli wykonania w 2014 r. planu finansowego ARiMR oraz realizacji programów współfinansowanych z budżetu UE, KRR.410.001.04.2015, nr ewid. 139/2015/P/15/001/KRR oraz w Informacji o wynikach kontroli wykonania w 2014 r. planu finansowego ARR oraz realizacji programów współfinansowanych z budżetu UE, KRR.410.001.03.2015, nr ewid. 138/2015/P/15/001/KRR.

¹¹ Dz. U. z 2013 r., poz. 330 ze zm.

II. Wyniki kontroli wykonania budżetu państwa i budżetu środków europejskich w: części 32 – Rolnictwo, części 33 – Rozwój wsi, części 35 – Rynki rolne, części 62 – Rybołówstwo

1. Dochody budżetowe

1.1 Realizacja dochodów budżetowych

Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2014 r., szczegółowym badaniem objęto dochody dysponenta głównego części 33 – Rozwój wsi. Kontrola dochodów budżetowych w częściach 32 – Rolnictwo, 35 – Rynki rolne i 62 – Rybołówstwo została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznych sprawozdaniach budżetowych Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku 2013.

Dochody zrealizowane w części 32 – Rolnictwo wyniosły 39.510 tys. zł i były o 26,4% wyższe od planu wynikającego z ustawy budżetowej na 2014 r. ustalonego na kwotę 31.252 tys. zł oraz niższe o 5,4% od wykonania w 2013 r. wynoszącego 41.761,4 tys. zł. Przekroczenie planowanych kwot dochodów spowodowane było głównie:

- wyższymi wpływami z tytułu opłat za zadania wykonywane przez Okręgowe Stacje Chemiczno-Rolnicze¹²;
- wyższymi wpływami z powodu wykonania większej liczby badań rejestrowych przez COBORU¹³;
- zwrotem dopłat (wraz z odsetkami) do ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich¹⁴;
- wzrostem liczby kontroli weterynaryjnych przeprowadzonych przez Graniczne Inspektoraty Weterynarii, m.in. z powodu: wzmożonego ruchu na granicy polsko-ukraińskiej, zwiększenia importu przesyłek pochodzenia zwierzęcego i środków żywienia zwierząt oraz zmiany przewożonego asortymentu, za który pobierane są wyższe opłaty;
- wyższymi wpływami Biura Administracyjno-Budżetowego dysponenta III stopnia w MRiRW z tytułu opłat związanych z rejestracją środków ochrony roślin oraz substancji aktywnych.

Dochody zrealizowane w części 33 – Rozwój wsi wyniosły 2.008.365,5 tys. zł i były wyższe o 32,3% (kwotowo o 490.260,5 tys. zł) od planu wynikającego z ustawy budżetowej na 2014 r., ustalonego w wysokości 1.518.105 tys. zł oraz wyższe o 6,8% od wykonania w 2013 r. wynoszącego 1.879.688,3 tys. zł.

Zrealizowane w 2014 r. dochody pochodziły głównie z wpłaty:

- nadwyżki środków pieniężnych z gospodarowania mieniem Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa (Zasób WRSP) w wysokości 1.956.110,6 tys. zł, co stanowiło 129,6% planowanych dochodów (wzrost o 446.910,6 tys. zł); dochody z tego tytułu były wyższe o 225.879 tys. zł, tj. o 13,1% od wykonanych w 2013 r.; przekroczenie planowanych dochodów w tym zakresie związane było z uzyskaniem większych przychodów przez Agencję Nieruchomości Rolnych, w stosunku do zaplanowanych ze sprzedaży mienia Zasobu WRSP¹⁵; dochody z tego tytułu stanowiły 97,4% dochodów części 33 – Rozwój wsi i zostały terminowo¹⁶ przekazane przez ANR na rachunek dochodów MRiRW;

¹² Zadania Okręgowych Stacji Chemiczno-Rolniczych wynikają z ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (Dz. U. Nr 147, poz. 1033 ze zm.).

¹³ COBORU działa na podstawie ustawy z dnia 25 listopada 2010 r. o Centralnym Ośrodku Badania Odmian Roślin Uprawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 1591 ze zm.).

¹⁴ Ustawa z dnia 7 lipca 2005 r. o dopłatach do ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (Dz. U. Nr 150, poz. 1249 ze zm.).

¹⁵ Sprzedaż powierzchni gruntów (w hektarach) przekroczone o 16,3% w stosunku do zaplanowanej, przy jednocześnie uzyskanej wyższej cenie za 1 ha w stosunku do ceny planowanej.

¹⁶ Zgodnie z art. 20 ust. 5 c ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. z 2012 r., poz. 1187 ze zm.).

- nadwyżki środków ANR za 2013 r. w kwocie 26.317,8 tys. zł, co stanowiło 295,7% planowanych dochodów (wzrost o 17.417,8 tys. zł); wzrost tej nadwyżki wynikał z poniesienia niższych niż planowano wydatków na funkcjonowanie Agencji; dochody te – zgodnie z art. 22 ust. 2 ufp – zostały terminowo przekazane przez ANR, na rachunek dochodów MRiRW.

Łączne dochody z tytułu wpłat nadwyżki Zasobu WRSP i ANR w kwocie 1.982.428,4 tys. zł, stanowiące 98,7% dochodów części 33 – Rozwój wsi, zostały terminowo przekazane przez MRiRW na rachunek dochodów centralnego rachunku budżetu państwa, tj. zgodnie z § 4 ust. 2 pkt 1–6 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 15 stycznia 2014 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa¹⁷.

Uzyskane w części 33 – Rozwój wsi dochody w wysokości 25.933,3 tys. zł, które nie były ujęte w ustawie budżetowej na 2014 r., dotyczyły: zwrotów dotacji budżetowych z ARiMR wraz z odsetkami oraz kwot zwróconych przez beneficjentów w ramach: Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2004–2006, PROW 2007–2013, Sektorowego Programu Operacyjnego „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004–2006”, płatności uzupełniających do gruntów rolnych, pomocowego programu przedakcesyjnego SAPARD oraz pomocy krajowej, a także odsetek bankowych przekazanych przez Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego.

Dochody zrealizowane w części 35 – Rynki rolne wyniosły 243.302,7 tys. zł i były wyższe o 253,5% od zaplanowanych w ustawie budżetowej na 2014 r. (68.829 tys. zł) oraz wyższe o 26,6% od wykonania w 2013 r. (192.172,4 tys. zł). Było to głównie wynikiem uzyskania nieplanowanych dochodów w wysokości 190.058,8 tys. zł z tytułu opłat specjalnych za przekroczenie przez producentów krajowej kwoty dostaw mleka za okres 2013/2014.

Dochody zrealizowane w części 62 – Rybołówstwo wyniosły 11.923,9 tys. zł i były 37,5 razy wyższe od zaplanowanych w ustawie budżetowej na 2014 r. (318 tys. zł), stanowiąc 179,4% wykonania w 2013 r. (6.648,2 tys. zł). Wynikało to przede wszystkim z uzyskania nieplanowanych dochodów z tytułu zwrotów przez ARiMR dotacji z lat ubiegłych, udzielonych w ramach PO Ryby 2007–2013, wraz z umownymi i karnymi odsetkami od dotacji oraz odsetkami bankowymi.

Dane o realizacji planowanych dochodów budżetowych przedstawiono w załączniku 1 do Informacji.

1.2. Należności

Na koniec 2014 r. w części 32 – Rolnictwo wystąpiły należności budżetowe w kwocie 2.126,4 tys. zł i w porównaniu do 2013 r. były niższe o 373 tys. zł, tj. o 14,9%. Zaległości stanowiły 83,5% należności, tj. kwotę 1.775,3 tys. zł i były niższe w porównaniu do 2013 r. o 0,3%, tj. o 5,3 tys. zł. Około 60% zaległości stanowiły niezrealizowane wpływy z tytułu przejętych zadań, które w 2010 r. były wykonywane przez gospodarstwo pomocnicze Zakład Obsługi MRiRW, dotyczących świadczonych usług wynajmowania lub użyczenia powierzchni w gmachu MRiRW.

W części 33 – Rozwój wsi nie wystąpiły należności z tytułu dochodów budżetowych. W księgach rachunkowych dysponenta głównego nie wystąpiły ulgi w spłacie należności, a także należności, które uległyby przedawnieniu w 2014 r.

W części 35 – Rynki rolne należności budżetowe na koniec 2014 r. wyniosły 182,2 tys. zł i były wyższe od należności na koniec 2013 r. o 114,1%, tj. o 97,1 tys. zł. Zaległości w tej części wyniosły 149,8 tys. zł i były wyższe od zaległości na koniec 2013 r. o 79,3 tys. zł, tj. o 112,5%. Zwiększenie zaległości w odniesieniu do roku poprzedniego dotyczyło Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (GIJHARS) i wynikało ze wzrostu należności tej jednostki z tytułu kontroli standaryzacyjnej, badań laboratoryjnych oraz z wydania decyzji dotyczącej rolnictwa ekologicznego. Należności te przekazane zostały do egzekucji administracyjnej, postępowania egzekucyjnego i postępowania upadłościowego.

¹⁷ Dz. U. z 2014 r., poz. 82 ze zm.

W części 62 – Rybołówstwo stan należności na koniec 2014 r. wyniósł 6.780,5 tys. zł i był wyższy od stanu na koniec 2013 r. o 40,2%, tj. o 1.943,7 tys. zł. Zaległości stanowiły 75% należności, tj. kwotę 5.083,4 tys. zł i były wyższe w porównaniu do 2013 r. o 5,1%, tj. o 248,3 tys. zł. Wzrost należności wynikał z nałożonych przez inspektoraty rybołówstwa morskiego i niezapłaconych do końca 2014 r. kar pieniężnych za naruszenia przepisów ustawy z dnia 19 lutego 2004 r. o rybołówstwie¹⁸.

2. Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich

2.1. Realizacja wydatków budżetu państwa

W ustawie budżetowej na 2014 r. w częściach, których dysponentem był Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wydatki zaplanowano w kwocie 5.692.341 tys. zł, z tego: w części 32 – Rolnictwo – 758.795 tys. zł, w części 33 – Rozwój wsi – 4.338.522 tys. zł, w części 35 – Rynki rolne – 431.527 tys. zł i w części 62 – Rybołówstwo – 163.497 tys. zł.

Wydatki te zostały w 2014 r. zwiększone ze środków pochodzących z rezerw celowych (część 83) o kwotę 1.408.006,9 tys. zł, z tego: w części 32 – Rolnictwo – 142.200,1 tys. zł, w części 33 – Rozwój wsi – 1.180.596,7 tys. zł, w części 35 – Rynki rolne – 24.193,3 tys. zł i w części 62 – Rybołówstwo – 61.016,8 tys. zł.

Zwiększenie wydatków wynikało z potrzeb jednostek podległych i nadzorowanych, a środki zostały przeznaczone na realizację ich zadań.

Z przyznanej kwoty rezerw celowych wykorzystano 1.327.918,4 tys. zł (94,3%), z tego:

- w części 32 – Rolnictwo – 110.161 tys. zł¹⁹ (77,5% kwoty przyznanych rezerw),
- w części 33 – Rozwój wsi – 1.136.013,5 tys. zł (96,2% kwoty przyznanych rezerw),
- w części 35 – Rynki rolne – 22.944 tys. zł (94,8% kwoty przyznanych rezerw),
- w części 62 – Rybołówstwo – 58.799,9 tys. zł (96,4% kwoty przyznanych rezerw).

Badaniu w zakresie prawidłowości przeniesień planowanych wydatków z rezerw celowych oraz ich celowości poddano:

- w części 32 – Rolnictwo zmiany na kwotę 26.159 tys. zł, tj. 18,4% łącznej kwoty przeniesień z rezerw celowych,
- w części 33 – Rozwój wsi zmiany na kwotę 1.180.424 tys. zł, tj. 100% łącznej kwoty przeniesień z rezerw celowych,
- w części 35 – Rynki rolne zmiany na kwotę 1.700 tys. zł, tj. 7% łącznej kwoty przeniesień z rezerw celowych,
- w części 62 – Rybołówstwo zmiany na kwotę 55.557 tys. zł, tj. 91,1% łącznej kwoty przeniesień z rezerw celowych.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

W 2014 r. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie wnioskował o uruchomienie środków z rezerwy ogólnej budżetu państwa.

Dane o realizacji planowanych wydatków budżetu państwa według klasyfikacji budżetowej przedstawiono w załączniku 2 do Informacji. Dane o realizacji wydatków budżetu państwa według grup ekonomicznych przedstawiono w załączniku 6 do Informacji.

2.1.1. Wydatki w części 32 – Rolnictwo

Zrealizowane wydatki w części 32 – Rolnictwo wyniosły 854.159,1 tys. zł, tj. 94,8% planu po zmianach (900.995 tys. zł) i w porównaniu do 2013 r. były niższe o 23.628,1 tys. zł, tj. o 2,7%. W tej części budżetowej realizowane były w szczególności wydatki na działalność statutową państwowych jednostek budżetowych,

¹⁸ Dz. U. z 2014 r., poz. 1592 ze zm.

¹⁹ W tym dotacja pochodząca z rezerwy celowej uruchomionej decyzją Ministra Finansów z dnia 15 października 2014 r. na kwotę 3.500 tys. zł na dofinansowanie poniesionych od dnia 1 stycznia 2014 r. kosztów związanych z uczestnictwem izb rolniczych, związków zawodowych rolników indywidualnych oraz społeczno-zawodowych organizacji rolników w ponadnarodowych organizacjach rolniczych, reprezentujących interesy zawodowe rolników indywidualnych wobec instytucji Unii Europejskiej. Do dnia 17 marca 2015 r. rozliczenie wyżej wymienionej dotacji przedstawione przez KRIR na kwotę 3.263,5 tys. zł nie zostało zatwierdzone przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z uwagi na trwający proces jego weryfikacji.

tj. 45 Zespołów Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego, Krajowego Centrum Edukacji Rolniczej w Brwinowie, Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej, Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych, Krajowego Centrum Hodowli Zwierząt, Głównego i Granicznych Inspektoratów Weterynarii, Głównego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa, a także Biura Administracyjno-Budżetowego – dysponenta III stopnia w MRiRW.

Działalność szkół rolniczych i internatów podległych Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Krajowego Centrum Edukacji Rolniczej (CDR) w Brwinowie była finansowana w ramach działów 801 „Oświata i wychowanie” oraz 854 „Edukacyjna opieka wychowawcza”. Na ten cel zaplanowano wydatki w łącznej wysokości 203.754,6 tys. zł, które wykonano w kwocie 197.364 tys. zł, tj. 96,9% planu po zmianach. Wykonane wydatki na ten cel stanowiły 23,1% ogółu wydatków części 32 – Rolnictwo.

Najwyższe wydatki (według podziału na grupy ekonomiczne określone w ustawie budżetowej) stanowiły: „dotacje i subwencje” (443.068,2 tys. zł, tj. 51,9% wydatków części 32 – Rolnictwo) oraz wydatki bieżące jednostek budżetowych (316.487,8 tys. zł, tj. 37,1% wydatków części 32 – Rolnictwo). Dotacje zostały zrealizowane w 92,6% planu po zmianach²⁰ i były niższe od wydatków tej grupy w 2013 r. o 7,1%. Wydatki bieżące jednostek budżetowych zostały zrealizowane w 99,6% planu po zmianach i były niższe o 2% od wydatków w 2013 r. Wśród wydatków bieżących 75,9% (240.254,4 tys. zł) stanowiły wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi. Świadczenia na rzecz osób fizycznych zostały zrealizowane w wysokości 5.621,3 tys. zł, tj. 97,9% planu po zmianach i były niższe o 3,8% w stosunku do 2013 r. Prawie 92% świadczeń to wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń (wyплаты pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze). Wydatki majątkowe zrealizowano w kwocie 46.775,2 tys. zł, tj. 99,5% planu po zmianach i były wyższe o 47,4% od wydatków w tej grupie w 2013 r. Wydatki na współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej wyniosły 42.206,6 tys. zł, tj. 81,2% planu po zmianach i były wyższe o 4,6% od wydatków w tej grupie w 2013 r.

W części 32 – Rolnictwo wysokość zrealizowanych dotacji wyniosła 452.966,1 tys. zł, tj. 92,7% planu po zmianach ustalonego w wysokości 488.426,8 tys. zł. Kwotę 443.068,2 tys. zł wydatkowano w grupie ekonomicznej: „dotacje i subwencje”, a 9.897,9 tys. zł w grupie „wydatki majątkowe”.

Dotacje podmiotowe w części 32 – Rolnictwo przyznano sześciu podmiotom w łącznej kwocie 14.953,8 tys. zł, tj.:

- Centralnemu Ośrodkowi Badania Odmian Roślin Uprawnych – 9.313,8 tys. zł,
- Centralnej Bibliotece Rolniczej – 4.146 tys. zł,
- czterem muzeom – 1.494 tys. zł²¹, w tym Muzeum Narodowemu Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie w wysokości 1.250 tys. zł.

Przyznane dotacje podmiotowe zostały wykorzystane w całości.

Dotacje przedmiotowe²² w części 32 – Rolnictwo zostały wykorzystane w wysokości 117.236,6 tys. zł, tj. 99,2% planu po zmianach (118.219,8 tys. zł), z tego wydatkowano:

²⁰ Niepełne wykonanie wydatków w grupie ekonomicznej „dotacje i subwencje” dotyczyło m.in. dopłat do składek na ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (w związku z niższym niż zakładano zainteresowaniem rolników zawarciem umów ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich), a także wydatków na ochronę roślin wobec niskiej liczby wykryć bakterii *Clavibacter michiganensis ssp. sepedonicus* w produkcji materiału siewnego ziemniaka.

²¹ Obwieszczenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 marca 2014 r. w sprawie wykazu jednostek instytucji kultury, którym przyznano dotacje podmiotowe oraz kwot tych dotacji (Dz. Urz. MRiRW z 2014 r., poz. 2).

²² Dotacje te wypłacane były na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 maja 2010 r. w sprawie stawek dotacji przedmiotowych dla różnych podmiotów wykonujących zadania na rzecz rolnictwa (Dz. U. Nr 91, poz. 595 ze zm.).

- 100.059,1 tys. zł na zadania z zakresu postępu biologicznego w produkcji zwierzęcej,
- 12.318 tys. zł na zadania z zakresu postępu biologicznego w produkcji roślinnej,
- 4.418,6 tys. zł na realizację badań z zakresu rolnictwa ekologicznego dla organizacji badawczych,
- 440,9 tys. zł na ochronę roślin.

Dotacje celowe (w tym majątkowe) w części 32 – Rolnictwo wykorzystano w kwocie 320.775,7 tys. zł, tj. 90,3% planu po zmianach ustalonego w wysokości 355.252 tys. zł, w tym:

- 161.363,4 tys. zł na dopłaty do ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich realizowanych przez trzy zakłady ubezpieczeń; wydatki stanowiły 84,4% w stosunku do kwoty planu po zmianach, tj. 191.217 tys. zł;
- 69.277,2 tys. zł, tj. 94,6% zaplanowanej kwoty wynoszącej 73.268,5 tys. zł na realizację przez jednostki naukowo-badawcze wydatków bieżących ośmiu programów wieloletnich:
  - „Rozwój zrównoważonych metod produkcji ogrodniczej w celu zapewnienia wysokiej jakości biologicznej i odżywczej produktów ogrodniczych oraz zachowania bioróżnorodności środowiska i ochrony jego zasobów”,
  - „Ochrona roślin uprawnych z uwzględnieniem bezpieczeństwa żywności oraz ograniczenia strat w plonach i zagrożeń dla zdrowia ludzi, zwierząt domowych i środowiska”,
  - „Ochrona zdrowia zwierząt i zdrowia publicznego”,
  - „Wspieranie działań w zakresie kształtowania środowiska rolniczego i zrównoważonego rozwoju produkcji rolniczej w Polsce”,
  - „Konkurencyjność polskiej gospodarki żywnościowej w warunkach globalizacji i integracji europejskiej”,
  - „Ulepszanie krajowych źródeł białka roślinnego, ich produkcji, systemu obrotu i wykorzystania w paszach”,
  - „Ochrona i zarządzanie krajowymi zasobami genetycznymi zwierząt gospodarskich w warunkach zrównoważonego użytkowania”,
  - „Standaryzacja i monitoring przedsięwzięć środowiskowych, techniki rolniczej i rozwiązań infrastrukturalnych na rzecz bezpieczeństwa i zrównoważonego rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich”;
- 36.398,2 tys. zł (tj. 99,8% z zaplanowanej kwoty 36.475,3 tys. zł) na wydatki bieżące Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej Państwowego Instytutu Badawczego w Warszawie związane z realizacją zadania „Zbieranie i wykorzystanie danych rachunkowych z gospodarstw rolnych na potrzeby FADN²³”;
- 19.529 tys. zł, tj. 100% zaplanowanej kwoty, na wykonywanie zadań ustawowych przez COBORU;
- 9.897,9 tys. zł na wydatki majątkowe, tj. 99,4% zaplanowanej kwoty 9.955,2 tys. zł.

Szczegółowym badaniem objęto dotacje celowe wydatkowane na łączną kwotę 9.489,2 tys. zł, z tego 2.000 tys. zł na wykonanie przez Państwowy Instytut Weterynaryjny PIB z siedzibą w Puławach zadania inwestycyjnego pn. Modernizacja instalacji do inaktywowania wirusa pryszczycy w ściekach w Zakładzie Pryszczycy Państwowego Instytutu Weterynaryjnego PIB w Zduńskiej Woli oraz 7.489,1 tys. zł na wykonanie zadań z zakresu inwestycji i zakupów inwestycyjnych przez COBORU. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi udzielił dotacji, na podstawie umów zawartych z wyżej wymienionymi jednostkami w trybie art. 150 ufp. NIK ustaliła, że dotacje zostały wykorzystane przez Państwowy Instytut Weterynaryjny PIB z siedzibą w Puławach i COBORU zgodnie z przeznaczeniem.

²³ Skrót. ang. – Farm Accountancy Data Network. Za realizację FADN odpowiedzialne są Agencje Łącznikowe w poszczególnych państwach. W Polsce funkcję tę pełni Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej PIB w Warszawie.

Wydatki majątkowe w części 32 – Rolnictwo wyniosły łącznie 46.856 tys. zł, tj. 90,8% planu po zmianach w wysokości 51.581,2 tys. zł. W ramach grupy ekonomicznej „wydatki majątkowe” wydatkowano 46.775,1 tys. zł, a w ramach grupy „współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej” – 80,9 tys. zł. Zostały one przeznaczone głównie na wydatki majątkowe państwowych jednostek budżetowych.

Na inwestycje (bez wydatków na współfinansowanie projektów realizowanych z udziałem środków UE) wydatkowano 29.508,4 tys. zł, w tym:

- 120,2 tys. zł w Krajowym Centrum Hodowli Zwierząt na wykonanie przyłącza kanalizacyjnego wraz z przepompownią ścieków do Laboratorium Oceny Mleka w Parzniewie;
- 555,4 tys. zł w Głównym Inspektoracie Ochrony Roślin i Nasiennictwa (GIORiN) na termomodernizację budynku Centralnego Laboratorium w Toruniu;
- 5.801,1 tys. zł w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi m.in. na termomodernizację budynku MRiRW oraz przebudowę wybranych elementów konstrukcyjnych budynku – stropów, tarasów, balkonów;
- 21.764,4 tys. zł w 21 rolniczych szkołach zawodowych i 1.267,3 tys. zł w sześciu internatach i bursach szkolnych m.in. na termomodernizację i zarządzanie energią oraz przebudowę i rozbudowę pomieszczeń.

Na zakupy inwestycyjne niezwiązane z budownictwem (bez wydatków na współfinansowanie projektów realizowanych z udziałem środków UE) wydatkowano 7.368,8 tys. zł, z tego:

- 2.535,2 tys. zł w Głównym Inspektoracie Ochrony Roślin i Nasiennictwa m.in. na zakup specjalistycznych urządzeń i aparatury;
- 2.014,5 tys. zł w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi m.in. na zakupy związane z informatyzacją urzędu;
- 1.737,6 tys. zł w 11 szkołach rolniczych, w czterech internatach i bursach szkolnych, m.in. na zakup: robota udojowego, dwóch ciągników rolniczych, autokaru oraz sprzętu rolniczego i gospodarstwa domowego, zestawu komputerowego i kserokopiarki;
- 785,8 tys. zł w Krajowym Centrum Hodowli Zwierząt (KCHZ) m.in. na zakup urządzenia do oznaczania ogólnej liczby drobnoustrojów do Laboratorium Oceny Mleka KCHZ Laboratorium Referencyjnego w Parzniewie;
- 220,7 tys. zł w Granicznych Inspektoratach Weterynarii m.in. na zakup trzech samochodów osobowych dla inspektoratów w: Bezledach, Koroszczynie i Warszawie oraz zestawów komputerowych dla inspektoratów w Dorohusku i Kuźnicy Białostockiej;
- 75 tys. zł w Głównym Inspektoracie Weterynarii (GIW) na zakup urządzeń wielofunkcyjnych.

W ramach dotacji na inwestycje i wydatki inwestycyjne wydatkowano 9.897,9 tys. zł, w tym dla:

- COBORU, na wykonanie zadań z zakresu inwestycji i zakupów inwestycyjnych (7.489,1 tys. zł), tj. m.in. na przebudowę budynku chlewni szopy na maszyny rolnicze oraz mleczarni na przechowalnię nasion w Stacji Doświadczalnej Oceny Odmian w Słupi Wielkiej (1.300 tys. zł) oraz na zakupy inwestycyjne, w tym: zakup sprzętu do siewu i zbioru poletek doświadczalnych, sprzętu uprawowego, do nawożenia i ochrony roślin, sprzętu laboratoryjnego, ciągników rolniczych i ogrodniczych z wyposażeniem, przyczep oraz sprzętu poligraficznego (6.189,2 tys. zł);
- Instytutu Genetyki Roślin PAN w Poznaniu, na inwestycje i zakupy inwestycyjne związane z realizacją programu wieloletniego „Ulepszanie krajowych źródeł białka roślinnego, ich produkcji, systemu obrotu i wykorzystania w paszach” (25 tys. zł);

- Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej PIB z siedzibą w Warszawie, na zadanie pn. "Zbieranie i wykorzystywanie danych rachunkowych z gospodarstw rolnych na potrzeby FADN (Farm Accountancy Data Network)" (24,7 tys. zł);
- Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa PIB z siedzibą w Puławach, na zadanie pn. "System monitoringu suszy w Polsce" (246,3 tys. zł);
- Państwowego Instytutu Weterynaryjnego PIB z siedzibą w Puławach, na wykonanie zadania pn. „Modernizacja instalacji do inaktywowania wirusa pryszczycy w ściekach w Zakładzie Pryszczycy Państwowego Instytutu Weterynaryjnego PIB w Zduńskiej Woli” (2.000 tys. zł), z tego na roboty budowlano-montażowe (500 tys. zł) oraz zakup i instalację urządzeń (1.500 tys. zł);
- Instytutu Technologiczno-Przyrodniczego z siedzibą w Falentach, na zadanie pn. „Tworzenie systemów infrastruktury informacji przestrzennej, w zakresie tematu danych przestrzennych, obiekty rolnicze oraz akwakultury” (112,8 tys. zł).

Na niższe, w odniesieniu do planu po zmianach, wykonanie wydatków majątkowych części 32 – Rolnictwo miało wpływ przede wszystkim niewykonanie wydatków w kwocie 4.413 tys. zł – przez trzy szkoły rolnicze – na realizację projektów współfinansowanych ze środków UE.

Niepełna realizacja wydatków na współfinansowanie projektów z udziałem środków UE spowodowana była m.in. niższymi wydatkami na zakupy inwestycyjne w 2014 r. z tytułu pomocy technicznej PROW 2007–2013. Oszczędności uzyskano w związku z przeprowadzonym postępowaniem o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego, w którym uzyskano niższą jednostkową cenę za zestaw komputerowy niż planowano.

Ponadto z powodu braku środków finansowych i odrzucenia ze względów formalnych przez właściwe Instytucje Zarządzające (IZ) wniosków szkół rolniczych o dofinansowanie projektów nie były one realizowane przez niektóre szkoły, tj.:

- Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego (ZSCKR) w Nowosielcach: w ramach Programu Operacyjnego Europejski Instrument Sąsiedztwa i Partnerstwa Polska–Białoruś–Ukraina na lata 2007–2013 (EISiP) i Programu Operacyjnego Europejska Współpraca Terytorialna Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka na lata 2007–2013 (EWT)²⁴;
- ZSCKR w Janowie: w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego (RPOWP) na lata 2007–2013, Programu Operacyjnego Europejski Instrument Sąsiedztwa i Partnerstwa Polska–Białoruś–Ukraina na lata 2007–2013 (EISiP) i Programu Operacyjnego Europejska Współpraca Terytorialna Polska–Litwa na lata 2007–2013 (EWT)²⁵;
- ZSCKR w Nowym Targu w ramach Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007–2013²⁶.

Przeciętne zatrudnienie w części 32 – Rolnictwo wyniosło 3.629 etatów i było niższe w stosunku do planu po zmianach o 582 etaty, tj. o 13,8%, a w porównaniu do 2013 r. było niższe o 6 etatów (tj. o 0,2%). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na jednego pełnozatrudnionego wyniosło 4.565 zł i było wyższe o 1% w porównaniu do 2013 r. Wynikało to przede wszystkim ze zwiększenia wydatków z rezerw celowych przeznaczonych na sfinansowanie skutków awansu zawodowego nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych nadzorowanych przez MRiRW, uzyskanego w 2013 r. i 2014 r., zgodnie z ustawą z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta nauczyciela²⁷. Wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia u dysponenta III stopnia w MRiRW wynikał m.in. z wypłacenia wyższych niż w roku 2013 nagród jubileuszowych, odpraw emerytalnych, odpraw dla osób zwalnianych z pracy z przyczyn niezależnych od pracowników, dodatków stażowych, realizacji obowiązku

²⁴ Przyczyną niewykonania wydatków budżetowych przez ZSCKR w Nowosielcach było niezakwalifikowanie przez właściwe Instytucje Zarządzające wniosków tej jednostki o dofinansowanie projektów – ze względów formalnych.

²⁵ Przyczyną niewykonania wydatków budżetowych przez ZSCKR w Janowie było nieogłoszenie nowych naborów wniosków przez IZ na realizację projektów w ramach EISiP oraz EWT z powodu braku środków w 2014 r. Wniosek o dofinansowanie projektu zgłoszony przez tę jednostkę został wybrany do realizacji w styczniu 2015 r.

²⁶ ZSCKR w Nowym Targu nie zrealizował wydatków budżetowych w tym zakresie, ponieważ złożony przez niego wniosek o dofinansowanie projektu, pomimo otrzymania pozytywnej oceny formalnej i merytorycznej, nie otrzymał dofinansowania z uwagi na brak środków.

²⁷ Dz. U. z 2014 r., poz. 191 ze zm.

podwyższania wysokości mnożnika kwoty bazowej służącej do ustalania wysokości dodatku służby cywilnej w związku z uzyskaniem następnych stopni służbowych przez urzędników służby cywilnej, dodatków zadaniowych, ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy, nagród za szczególne osiągnięcia w pracy zawodowej oraz dodatkowego wynagrodzenia rocznego.

Zobowiązania w części 32 – Rolnictwo na koniec 2014 r. wyniosły 28.263,7 tys. zł i były wyższe o 19,4% od zobowiązań na koniec 2013 r. Zobowiązania dotyczyły głównie dodatkowego wynagrodzenia rocznego w kwocie 14.069,4 tys. zł (49,8%) oraz zobowiązań dysponenta III stopnia w MRiRW z tytułu składek na rzecz organizacji międzynarodowych w kwocie 9.129,1 tys. zł (32,3%).

Na koniec 2014 r. w części 32 – Rolnictwo nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

Ustalenia innych kontroli

Kontrola NIK nr P/14/050 Nadzór nad funkcjonowaniem ferm zwierząt

Badaniami kontrolnymi objęto lata 2011–2013. Kontrola została przeprowadzona w Ministerstwie Środowiska, Głównym Inspektoracie Ochrony Środowiska, Głównym Inspektoracie Weterynarii, w pięciu wojewódzkich inspektoratach ochrony środowiska, ośmiu powiatowych inspektoratach weterynarii, ośmiu powiatowych stacjach sanitarno-epidemiologicznych. W Informacji o wynikach kontroli²⁸ wskazano, że organy administracji rządowej nie zapewniły właściwego nadzoru nad funkcjonowaniem ferm zwierząt. Współpraca pomiędzy Inspekcją Weterynaryjną i Inspekcją Ochrony Środowiska była nieefektywna. Nadal występowały istotne różnice w danych dotyczących liczby nadzorowanych ferm. Działania legislacyjne podjęte przez Ministra Środowiska nie zapobiegły podziałom wielkoprzemysłowych ferm zwierząt dokonywanych w celu obejścia obowiązku uzyskania pozwoleń zintegrowanych. Nie rozwiązano także problemu uciążliwości zapachowej ferm zwierząt.

Najwyższa Izba Kontroli wniosowała do:

- 1) Ministra Środowiska o:
  - opracowanie projektu nowelizacji ustawy – Prawo ochrony środowiska przez wprowadzenie obowiązku posiadania pozwolenia zintegrowanego obejmującego wszystkie instalacje powiązane technologicznie i położone na terenie sąsiednich zakładów,
  - przyspieszenie działań we współpracy z właściwymi ministrami w celu doprowadzenia do przyjęcia skutecznych uregulowań prawnych dotyczących przeciwdziałania uciążliwości zapachowej,
  - zwiększenie nadzoru nad Inspekcją Ochrony Środowiska w celu zapewnienia posiadania rzeczywistych danych o fermach drobiu i trzody chlewnej podlegających obowiązkowi uzyskania pozwolenia zintegrowanego, a także w zakresie doprowadzenia do aktualizacji rejestru wydanych pozwoleń zintegrowanych dla tych ferm.
- 2) Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o:
  - opracowanie projektu nowelizacji ustawy o nawozach i nawożeniu²⁹ przez jednoznaczne określenie w art. 32 tej ustawy sposobu wykonywania kontroli stosowania nawozów na gruntach rolnych, a w art. 33 przez wprowadzenie obowiązku określenia w decyzji o wstrzymaniu działalności, terminu usunięcia naruszenia prawa.
- 3) Głównego Lekarza Weterynarii oraz Głównego Inspektora Ochrony Środowiska o:
  - wzmocnienie nadzoru nad działalnością organów inspekcji w celu zapewnienia pełnej realizacji kontroli podmiotów prowadzących fermy zwierząt,
  - zapewnienie skutecznej współpracy pomiędzy inspekcjami w zakresie nadzoru nad fermami zwierząt.

²⁸ Informacja o wynikach kontroli „Nadzór nad funkcjonowaniem ferm zwierząt”, Warszawa listopad 2014 r., KRR-4101-01-00/2014, nr ewid. 181/2014/P/14/050/KRR.

²⁹ Ustawa z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (Dz. U. Nr 147, poz. 1033 ze zm.).

Minister Środowiska, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Minister Gospodarki, Minister Infrastruktury i Rozwoju oraz Minister Zdrowia podjęli współpracę w celu uregulowania problemu uciążliwości zapachowej. Wnioski pokontrolne zostały także wykorzystane w zakresie realizacji zadań nadzoru weterynaryjnego nad funkcjonowaniem ferm zwierząt.

2.1.2. Wydatki w części 33 – Rozwój wsi

Wydatki w części 33 – Rozwój wsi wyniosły 5.328.233,7 tys. zł, tj. 96,5% planu po zmianach (5.519.112,1 tys. zł) i były niższe od wydatków w 2013 r. o 1.367.111,4 tys. zł, tj. o 20,4%. W tej części budżetowej realizowano między innymi płatności z zakresu WPR, dotację podmiotową dla ARiMR oraz dotację celową dla CDR w Brwinowie, a także wydatki na działalność statutową Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi – dysponenta III stopnia.

Najwyższe wydatki tej części (według podziału na grupy ekonomiczne określone w ustawie budżetowej) dotyczyły: „współfinansowania projektów z udziałem środków UE” (3.495.295,9 tys. zł, tj. 65,6% wydatków części 33 – Rozwój wsi) oraz „dotacji i subwencji” (1.733.926,2 tys. zł, tj. 32,5% wydatków tej części). Wydatki na współfinansowanie projektów z udziałem środków UE zostały zrealizowane w 98,7% planu po zmianach i były niższe od takich wydatków w 2013 r. o 30,2%. Dotacje wykonano w 94% planu po zmianach na 2014 r. i w 108,7% wydatków w 2013 r. Świadczenia na rzecz osób fizycznych wyniosły 52,6 tys. zł, tj. 99,8% planu po zmianach na 2014 r. i 58,3% wykonania 2013 r. Najwyższą pozycję wydatków w tej grupie stanowiły nagrody o charakterze szczególnym niezaliczone do wynagrodzeń w wysokości 45 tys. zł (80,1%). Wydatki bieżące jednostek budżetowych zrealizowano w wysokości 13.502,4 tys. zł, tj. 99,2% planu po zmianach na 2014 r. Wśród tych wydatków 81,8% stanowiły płace wraz z pochodnymi (11.047,4 tys. zł). Wydatki te były wyższe od wydatków w 2013 r. o 0,5%. Wydatki majątkowe zrealizowano w kwocie 85.456,6 tys. zł, tj. 70,2% planu po zmianach na 2013 r. i w 105,9% analogicznych wydatków w 2013 r.

Niepełna realizacja wydatków w grupie ekonomicznej „dotacje i subwencje” (94% planu po zmianach) w 2014 r. była spowodowana głównie niewykonaniem planowanych wydatków przez ARiMR m.in. na: materiały i energię, remonty, pozostałe usługi obce, wynagrodzenia z pochodnymi (dotacja podmiotowa) oraz niewykonaniem planowanych wydatków w ramach dotacji celowej na realizację niektórych zadań określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2009 r. w sprawie realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa³⁰, w tym z tytułu niższych niż przewidywano wydatków na realizację dopłat do oprocentowania kredytów bankowych.

W części 33 – Rozwój wsi wysokość zrealizowanych dotacji wyniosła 5.314.678,7 tys. zł, tj. 96,5% planu po zmianach ustalonego w wysokości 5.505.443 tys. zł i dotyczyła grup ekonomicznych: „dotacje i subwencje”, „wydatki majątkowe” i „współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej”.

Dotację podmiotową w części 33 – Rozwój wsi zaplanowano dla ARiMR w kwocie 1.011.127 tys. zł i zrealizowano w 92% planu po zmianach, tj. w wysokości 929.923,5 tys. zł.

Dotacje celowe (w tym majątkowe) w części 33 – Rozwój wsi wykorzystane zostały w kwocie 4.384.755,2 tys. zł, tj. 97,6% planu po zmianach (4.494.316 tys. zł) i wydatkowane w wysokości:

- 3.471.696,7 tys. zł na współfinansowanie I filara WPR, PROW 2007–2013 i PROW 2014–2020; środki te zostały przekazane ARiMR na podstawie zapotrzebowań zgłaszanych w trybie ustawy z dnia 22 września 2006 r. o uruchamianiu środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej przeznaczonych na finansowanie wspólnej polityki rolnej³¹;

³⁰ Dz. U. Nr 22, poz. 121 ze zm.

³¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 1065.

- 747.507,1 tys. zł na zadania realizowane przez ARiMR w ramach planu finansowego tej Agencji na 2014 r.; dotacje te zostały udzielone przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na podstawie umów zawartych z ARiMR stosownie do art. 150 ufp; Agencja wydatkowała w ramach wyżej wymienionej kwoty 638.451,2 tys. zł na realizację następujących zadań w zakresie pomocy krajowej:
  - stosowanie dopłat do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych na sfinansowanie części kosztów inwestycji i częściową spłatę kapitału kredytów na realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych;
  - stosowanie dopłat do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych na sfinansowanie kosztów wznowienia produkcji oraz odtworzenia środków trwałych w przypadku wystąpienia szkód;
  - finansowanie lub dofinansowanie ponoszonych przez producentów rolnych kosztów zbioru, transportu i unieszkodliwiania padłych zwierząt gospodarskich z gatunku bydło, owce, kozy, świnie lub konie;
  - finansowanie zalesiania gruntów rolnych;
  - udzielanie pomocy finansowej dla producentów rolnych, w których gospodarstwach rolnych powstały szkody spowodowane przez ujemne skutki przezimowania w okresie zimowym 2011/2012;
  - udzielanie pomocy finansowej dla producentów rolnych, w których gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej powstały szkody spowodowane wystąpieniem powodzi, huraganu, gradu lub deszczu nawalnego w 2013 r.;
  - realizację udzielonych poręczeń i gwarancji;
  - udzielanie pomocy finansowej dla rolników, którzy w 2014 r. byli producentami owoców porzeczki czarnej lub owoców wiśni;
  - udzielanie pomocy finansowej dla rolników, którzy w 2014 r. byli producentami cebuli, kapusty lub jabłek;
  - udzielanie pomocy finansowej dla producentów rolnych, którzy w 2014 r. ponieśli szkody w uprawach rolnych wyrządzone przez dziki;
- 85.456,6 tys. zł na inwestycje i zakupy inwestycyjne ARiMR oraz 23.599,3 tys. zł na pomoc techniczną w ramach PROW 2007–2013 i PO Ryby 2007–2013;
- 154.142 tys. zł, tj. 100% planu po zmianach, przez 16 wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego na wykonywanie zadań, o których mowa w art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego³²;
- 11.409,4 tys. zł, tj. 99,9% planu po zmianach, przez Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie na wykonywanie zadań z zakresu doradztwa rolniczego.

Szczegółowym badaniem objęto dotację celową na kwotę 7.853 tys. zł udzieloną Świętokrzyskiemu Ośrodkowi Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na podstawie umowy zawartej w trybie art. 150 ufp. Pozytywnie oceniono wykorzystanie dotacji na realizację zadań, o których mowa w art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego.

Wykonanie wydatków majątkowych w 2014 r. w części 33 – Rozwój wsi (w grupach ekonomicznych: „wydatki majątkowe” i „współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej”) wyniosło 85.456,6 tys. zł, tj. 70,2% planu po zmianach (121.788 tys. zł) i dotyczyło wydatków poniesionych przez ARiMR.

---

³² Dz. U. z 2013 r., poz. 474.

Wydatki przeznaczono na wykonywanie zadań z zakresu inwestycji i zakupów inwestycyjnych ARiMR, w tym na: przebudowę lokali, wykup lokalu terenowego, budowę i aktualizację Systemu Identyfikacji Działek Rolnych LPIS, budowę i rozbudowę systemów IT ARiMR oraz pozostałe nakłady majątkowe, w tym sprzęt informatyczny i biurowy, oprogramowanie, infrastrukturę techniczną, zakup środków transportu. Niewykonanie wydatków inwestycyjnych przez ARiMR było spowodowane między innymi:

- uzyskaniem przez Agencję oszczędności w zakresie realizacji zadania w obszarze rozwoju i utrzymania aplikacji SIA,
- uzyskaniem w wydatkach majątkowych oszczędności w ramach przeprowadzonych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego;
- brakiem realizacji części zadań w zakresie infrastruktury technicznej w lokalach terenowych,
- opóźnieniami w realizacji postępowania na zakup oprogramowania użytkowego,
- niepełną realizacją przez wykonawców zaplanowanych na 2014 r. modyfikacji systemów informatycznych,
- uzyskaniem oszczędności w zakresie przeprowadzonych postępowań na realizację zadań w zakresie przebudowy lokali terenowych, zakupu środków transportu dla centrali i jednostek terenowych ARiMR.

Przeciętne zatrudnienie w części 33 – Rozwój wsi³³ wyniosło 102 etaty i było niższe w stosunku do planu po zmianach o 29 etatów, tj. o 22,1% i nie uległo zmianie w porównaniu do 2013 r. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie przypadające na jednego pełnozatrudnionego wyniosło 7.616 zł i było wyższe o 0,1% w porównaniu do 2013 r. Wynikało to m.in. z wypłacenia wyższych niż w 2013 r. dodatków stażowych, realizacji obowiązku podwyższania wysokości mnożnika kwoty bazowej służącej do ustalania wysokości dodatku służby cywilnej w związku z uzyskaniem kolejnych stopni służbowych przez urzędników służby cywilnej, ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy oraz nagród za szczególne osiągnięcia w pracy zawodowej.

Zobowiązania w części 33 – Rozwój wsi na koniec 2014 r. wyniosły 808,4 tys. zł i były niższe od zobowiązań na koniec 2013 r. o 1,6%. Główną pozycję stanowiły zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego (654 tys. zł, tj. 80,9% zobowiązań wykazanych w tej części). Na koniec 2014 r. nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

Ustalenia innych kontroli

Kontrola P/14/052 Wykorzystanie środków publicznych na wdrażanie lokalnych strategii rozwoju w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007–2013

Badaniami kontrolnymi objęto okres od 1 stycznia 2007 r. do czasu zakończenia czynności kontrolnych. Kontrola została przeprowadzona w 19 jednostkach: Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi, centrali Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, sześciu urzędach marszałkowskich w województwach: lubelskim, mazowieckim, małopolskim, opolskim, śląskim i zachodniopomorskim, w 11 Lokalnych Grupach Działania (LGD) z wyżej wymienionych województw.

W Informacji o wynikach kontroli³⁴ NIK podała, że właściwie wykorzystano środki publiczne na realizację działań osi Leader w ramach PROW na lata 2007–2013. Środki na te działania określone w Programie wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem, m.in. na budowę i remonty obiektów publicznych na terenach

³³ W tej części wydatki na wynagrodzenia dotyczyły dysponenta III stopnia w MRiRW.

³⁴ Informacja o wynikach kontroli Wykorzystanie środków publicznych na wdrażanie lokalnych strategii rozwoju w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007–2013, Warszawa marzec 2015 r., KRR-4101-003-00/2014 Nr ewid. 178/2014/P/14/052/KRR.

wiejskich, organizację szkoleń i innych przedsięwzięć o charakterze edukacyjnym, promocję i organizację lokalnej twórczości kulturalnej, zaspokajanie potrzeb społecznych w zakresie turystyki, sportu i rekreacji oraz zachowania dziedzictwa kulturowego. Prawidłowe też było przygotowanie osi Leader do wdrożenia w ramach PROW 2007–2013. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły natomiast realizacji osi Leader, i w odniesieniu do samorządów województw polegały przede wszystkim na nieprzestrzeganiu, określonych w przepisach prawa, terminów rozpatrywania wniosków o przyznanie pomocy na realizację małych projektów, a w przypadku LGD – na dokonywaniu wyboru małych projektów do sfinansowania niezgodnie z kryteriami ustalonymi w lokalnych strategiach rozwoju, naruszaniu zasady bezstronności w wyborze projektów, a także nieprawidłowym informowaniu beneficjentów o dokonanej ocenie wniosków. Wyniki kontroli w zakresie wykorzystania środków publicznych na wdrażanie lokalnych strategii rozwoju w ramach PROW na lata 2007–2013 wykazały, że słabym punktem realizacji osi Leader było nieprawidłowe prowadzenie postępowań w sprawie przyznania pomocy, w szczególności dotyczących małych projektów. Skomplikowane procedury i nieskuteczne doradztwo nie sprzyjały bardziej efektywnemu wykorzystaniu środków finansowych przewidzianych na ten cel. Ponadto niewystarczające były działania informacyjno-promocyjne w tym zakresie wśród społeczności lokalnej. Potwierdziły to działania podjęte przez Małopolski Urząd Marszałkowski, który dokonał oceny efektywności działań aktywizujących społeczności lokalne. Wyniki wskazywały, że udział społeczności lokalnej w inicjatywach Leader był niski.

W celu uniknięcia trudności związanych z realizacją osi Leader w nowym okresie programowania 2014–2020, Najwyższa Izba Kontroli wniosowała do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o zapewnienie:

- właściwego doradztwa świadczonego przez LGD na rzecz wnioskodawców, terminowości rozpatrywania wniosków o przyznanie pomocy, przestrzegania przez LGD kryteriów wyboru oraz zasad bezstronności przy wyborze projektów do dofinansowania;
- badania skuteczności prowadzonej kampanii informacyjno-promocyjnej na temat osi Leader.

Jednostki kontrolowane wykorzystają doświadczenia we wdrażaniu osi Leader PROW 2007–2013 w nowym okresie programowania 2014–2020.

Kontrola P/14/051 Wykorzystanie środków publicznych na uprawy sadownicze i jagodowe w ramach programów rolnośrodowiskowych

Badaniami kontrolnymi objęto okres od 1 stycznia 2010 r. do 30 czerwca 2014 r. Czynności kontrolne prowadzone były w 17 jednostkach, tj. Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi, centrali Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz pięciu oddziałach regionalnych i 10 biurach powiatowych ARiMR.

W Informacji o wynikach kontroli³⁵ NIK ustaliła, że wydatkowanie środków publicznych na ekologiczne uprawy sadownicze i jagodowe w ramach PROW 2004–2006 oraz PROW 2007–2013 w łącznej kwocie 708,7 mln zł nie spowodowało wzrostu produkcji i sprzedaży owoców z tych upraw. W trakcie realizacji programów wspierających ekologiczne uprawy sadownicze i jagodowe, po 2004 r. nastąpiło nagłe obniżenie wydajności – z 15 t owoców/ha w 2005 r. do 1 t owoców/ha w 2013 r. W okresie tym natomiast wzrosła ponad ośmiokrotnie powierzchnia upraw, w przeważającej części nieowocujących, gdyż beneficjenci otrzymywali dopłaty do zakładanych plantacji bez wymogu uzyskania plonów. Rozwiązania wprowadzane przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie przynosiły rezultatu. Dopiero w 2014 r. wprowadzono wymóg zależności pomiędzy otrzymaną płatnością a uzyskaniem plonu.

³⁵ Informacja o wynikach kontroli Wykorzystanie środków publicznych na uprawy sadownicze i jagodowe w ramach programów rolnośrodowiskowych, Warszawa marzec 2015 r., KRR-4101-002-00/2014, Nr ewid. 169/2014/P/14/051/KRR.

W ocenie NIK należało opracować model wsparcia ekonomicznego ekologicznych upraw sadowniczych i jagodowych wiążący wielkość powierzchni upraw z potrzebami rynku. Z kolei wielkość pomocy ze środków publicznych powinna zapewnić wsparcie producentom w pierwszych latach założenia upraw (dochody z zebranych plonów nie pokrywają kosztów uprawy), a w następnych latach wsparcie publiczne powinno wyrównywać różnice kosztów między produkcją konwencjonalną a ekologiczną. Taki model wsparcia powinien ustabilizować rynek ekologicznych upraw sadowniczych i jagodowych oraz spowodować stosowanie przez sadowników najlepszej agrotechniki tych upraw.

Mając na uwadze powyższe, Najwyższa Izba Kontroli wniosowała do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o:

- opracowanie i wdrożenie zasad udzielania pomocy finansowej oraz systemu kontroli, które będą sprzyjały produkcji owoców ekologicznych;
- monitorowanie stanu produkcji owoców ekologicznych i wykorzystanie danych w celu dostosowania wsparcia tej produkcji zgodnie z potrzebami rynku.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi poinformował, że wniosek dotyczący opracowania i wdrożenia zasad udzielania pomocy finansowej sprzyjających wytworzeniu produktów ekologicznych został uwzględniony w PROW 2014–2020, oraz że Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych monitorująca stan produkcji owoców ekologicznych otrzyma odpowiednie zalecenia w tym zakresie. Minister zadeklarował także, iż zleci badania dotyczące analizy rynku dotyczące stawek dotacji w zakresie rolnictwa ekologicznego.

2.1.3. Wydatki w części 35 – Rynki rolne

Wydatki w części 35 – Rynki rolne wyniosły 442.426,1 tys. zł, tj. 97,1% planu po zmianach (455.729,8 tys. zł) i były wyższe od wydatków 2013 r. o 21.586,2 tys. zł, tj. o 5,1%. W tej części budżetowej realizowano dotację podmiotową dla ARR i płatności w ramach WPR oraz wydatki na działalność statutową Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych i Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi – dysponenta III stopnia.

Główne wydatki tej części (według podziału na grupy ekonomiczne określone w ustawie budżetowej) dotyczyły „dotacji i subwencji” (358.507,5 tys. zł, tj. 81% wydatków części – 35 Rynki rolne) oraz „współfinansowania projektów z udziałem środków UE” (48.871,8 tys. zł, tj. 11% wydatków tej części).

Wydatki w ramach dotacji zrealizowano w 98,8% planu po zmianach na 2014 r. W porównaniu do 2013 r. wydatki te były wyższe o 10,7%.

Wydatki na współfinansowanie projektów z udziałem środków UE wyniosły 84,5% wydatków ujętych w planie po zmianach i w porównaniu do 2013 r. były niższe o 25,2%.

Świadczenia na rzecz osób fizycznych zrealizowano w kwocie 91,2 tys. zł, tj. 100% planu po zmianach na 2014 r. Wydatki te były o 9,9% wyższe od analogicznych wydatków w 2013 r. Główną pozycję wydatków w tej grupie stanowiły wydatki osobowe niezaliczane do wynagrodzeń w wysokości 68,6% (62,6 tys. zł).

Wydatki bieżące jednostek budżetowych wyniosły 27.691,2 tys. zł i były niższe o 0,3% od wydatków zaplanowanych na 2014 r. i niższe o 2,5% od wydatków zrealizowanych 2013 r. Wśród tych wydatków 71,1% (19.701,8 tys. zł) stanowiły wynagrodzenia wraz z pochodnymi.

Wydatki majątkowe zrealizowano w kwocie 7.264,4 tys. zł, tj. 100% planu po zmianach. W porównaniu do 2013 r. wydatki te były wyższe o 119,7%.

Wydatki majątkowe (jako grupa ekonomiczna) w 2014 r. były wyższe w porównaniu do wykonania 2013 r. o kwotę 3.957,5 tys. zł ze względu na ich zwiększenie z rezerw celowych z przeznaczeniem na zakup specjalistycznego sprzętu dla GIJHARS i wyższych wydatków zrealizowanych przez ARR.

Niższe niż planowano wykonanie wydatków na współfinansowanie projektów z udziałem środków UE wynikało z niepełnej realizacji zadań przez ARR w ramach pomocy technicznej PROW 2007–2013 w zakresie rozpowszechniania informacji o działaniu 133 „Działania informacyjne i promocyjne” w ramach PROW 2007–2013 oraz o nowym PROW 2014–2020.

Kwota zrealizowanych dotacji w części 35 – Rynki rolne (w grupach ekonomicznych: „dotacje i subwencje”, „wydatki majątkowe” i „współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej”) wyniosła 412.379,3 tys. zł, tj. 96,9% kwoty dotacji ujętych w planie po zmianach w wysokości 425.606,5 tys. zł.

Dotacje podmiotowe w części 35 – Rynki rolne zaplanowano dla ARR w kwocie 128.601 tys. zł i wydatkowano w 97,8% planu po zmianach, tj. w wysokości 125.709 tys. zł.

Dotacje celowe (w tym majątkowe) w części 35 – Rynki rolne wykorzystane zostały w kwocie 286.670,3 tys. zł, tj. 96,5% planu po zmianach (297.005,5 tys. zł) i wydatkowane w wysokości:

- 48.698,9 tys. zł na współfinansowanie mechanizmów w ramach I filara WPR; środki te zostały przekazane ARR na podstawie zapotrzebowań zgłaszanych w trybie ustawy z dnia 22 września 2006 r. o uruchamianiu środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej przeznaczonych na finansowanie wspólnej polityki rolnej;
- 237.971,4 tys. zł na zadania realizowane przez ARR w ramach planu finansowego tej Agencji na 2014 r., dotacje te zostały udzielone przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na podstawie umów zawartych z ARR stosownie do art. 150 ufp; środki te zostały wydatkowane przez ARR m.in. na dopłaty krajowe do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych, wsparcie finansowe zużycia kwalifikowanego materiału siewnego, działania promocyjne i informacyjne dotyczące promowania produktów rolnych, a także na wydatki majątkowe.

Łączne wydatki majątkowe w części 35 – Rynki rolne (w grupach ekonomicznych: „wydatki majątkowe” i „współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej”) wyniosły 7.264,4 tys. zł i zostały zrealizowane w 100% planu po zmianach przez GIJHARS w kwocie 2.264,4 tys. zł i przez ARR w kwocie 5.000 tys. zł. W GIJHARS wydatki zostały przeznaczone na zakup sprzętu laboratoryjnego i komputerowego, a w ARR na oprogramowanie i infrastrukturę informatyczną oraz utrzymanie i rozwój infrastruktury technicznej.

Przeciętne zatrudnienie w części 35 – Rynki rolne wyniosło 254 etaty i było niższe w stosunku do planu po zmianach o 33 etaty, tj. o 11,5%. W porównaniu do 2013 r. zatrudnienie było niższe o 5 etatów (o 1,9%). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie przypadające na jednego pełnozatrudnionego w części 35 – Rynki rolne wyniosło 5.372 zł i było wyższe o 2,1% w porównaniu do 2013 r.

W GIJHARS wynikało m.in. ze zwiększenia wydatków na wynagrodzenia z rezerw celowych z przeznaczeniem na wypłatę dodatków służby cywilnej. Wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia u dysponenta III stopnia w MRiRW wynikał m.in. z wypłacenia wyższych niż w roku 2013 odpraw emerytalnych, odpraw dla osób zwalnianych z pracy z przyczyn niezależnych od pracowników, dodatków stażowych, realizacji obowiązku podwyższania wysokości mnożnika kwoty bazowej służącej do ustalania wysokości dodatku służby cywilnej w związku z uzyskaniem kolejnych stopni służbowych przez urzędników służby cywilnej, ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy, nagród za szczególne osiągnięcia w pracy zawodowej oraz dodatkowego wynagrodzenia rocznego.

Zobowiązania w części 35 – Rynki rolne na koniec 2014 r. wyniosły 1.410,6 tys. zł i były wyższe od zobowiązań na koniec 2013 r. o 5,5 tys. zł (o 0,4%). Główną pozycję stanowiły zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego (1.120,4 tys. zł, tj. 79,4% zobowiązań tej części). Na koniec 2014 r. nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

2.1.4. Wydatki w części 62 – Rybołówstwo

Wydatki w części 62 – Rybołówstwo wyniosły 220.906,1 tys. zł, tj. 98,4% planu po zmianach (224.511 tys. zł) i były niższe od wydatków 2013 r. o 28.869,6 tys. zł, tj. o 11,6%. W tej części budżetowej wydatkowano środki między innymi na realizację PO Ryby 2007–2013 oraz na działalność statutową trzech okręgowych inspektoratów rybołówstwa morskiego i Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi – dysponenta III stopnia.

Główne wydatki tej części (według podziału na grupy ekonomiczne określone w ustawie budżetowej) zostały poniesione na współfinansowanie projektów z udziałem środków UE (193.920 tys. zł, tj. 87,8% wydatków ogółem w części 62 – Rybołówstwo). Zostały one zrealizowane w 98,5% planu po zmianach na 2014 r. i w porównaniu do 2013 r. były niższe o 11,1%.

W ramach „dotacji i subwencji” wydatkowano kwotę 552,1 tys. zł, tj. 98,6% środków określonych w planie po zmianach na 2014 r. Wydatki te były niższe o 3.662,1 tys. zł, tj. o 86,9% od wydatków zrealizowanych w 2013 r. w kwocie 4.214,2 tys. zł³⁶.

Świadczenia na rzecz osób fizycznych zostały zrealizowane w kwocie 317,1 tys. zł, tj. 98,1% planu po zmianach, a wydatki bieżące jednostek budżetowych zrealizowano w wysokości 25.273,7 tys. zł, tj. 97,9% planu po zmianach. W porównaniu do 2013 r. świadczenia na rzecz osób fizycznych były wyższe o 30,1%, a wydatki bieżące jednostek budżetowych niższe o 3,1%. Główną pozycję wydatków w grupie świadczeń stanowiły wydatki osobowe niezaliczane do wynagrodzeń w wysokości 96,8% (306,9 tys. zł).

Wydatki majątkowe zrealizowano w wysokości 843,2 tys. zł, tj. 99,7% planu po zmianach. W porównaniu do 2013 r. wydatki te były niższe o 21,8%.

Łączna kwota dotacji celowych w części 62 – Rybołówstwo (w grupach ekonomicznych: „dotacje i subwencje” i „współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej”) została zrealizowana w wysokości 183.147,3 tys. zł, tj. 98,8% planu po zmianach ustalonego w wysokości 185.364,8 tys. zł. Środki zostały wykorzystane przez:

- ARiMR na współfinansowanie PO Ryby 2007–2013 w kwocie 178.133,8 tys. zł, tj. 99,3% planu po zmianach (179.405 tys. zł);
- Morski Instytut Rybacki PIB z siedzibą w Gdyni na gromadzenie danych na potrzeby zarządzania rybołówstwem³⁷ w kwocie 4.461,4 tys. zł, tj. 82,6% planu po zmianach (5.399,8 tys. zł); niepełne wykorzystanie środków spowodowane było niższymi niż zakładano kosztami realizacji zadania;
- przez Fundację Programów Pomocy dla Rolnictwa (FAPA)³⁸ na „Wykonywanie zadań Instytucji Zarządzającej w zakresie wdrażania osi priorytetowej 5 Pomoc Techniczna PO Ryby 2007–2013 w kwocie 552,1 tys. zł, tj. 98,6% planu po zmianach (560 tys. zł).

³⁶ Wyższe wydatki w 2013 r. związane były z realizacją Wieloletniego Programu Zbierania Danych Rybackich na lata 2007–2013 wykonywanego przez Morski Instytut Rybacki PIB w Gdyni.

³⁷ Gromadzenie danych na potrzeby zarządzania rybołówstwem zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1380/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej polityki rybołówstwa, zmieniającego rozporządzenie Rady (WE) Nr 1954/2003 i (WE) Nr 1224/2009 oraz uchylające rozporządzenia Rady (WE) Nr 2371/2002 i (WE) Nr 639/2004 oraz decyzję Rady 2004/585/WE (Dz. Urz. UE L 354 z 28 grudnia 2013 r., s. 22 ze zm.).

³⁸ Skrót ang. Foundation of Assistance Programmes for Agriculture.

Łączne wydatki majątkowe w części 62 – Rybołówstwo (w grupach ekonomicznych: „wydatki majątkowe” i „współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej”) wyniosły 870,2 tys. zł, tj. 64,7% planu po zmianach ustalonego na kwotę 1.345,1 tys. zł. Wydatki te zostały zrealizowane przez dysponenta III stopnia w MRiRW w kwocie 670,4 tys. zł (w tym na współfinansowanie projektów z udziałem środków UE – 27 tys. zł) oraz okręgowe inspektoraty rybołówstwa morskiego w wysokości 199,8 tys. zł.

Niewykonanie w pełni planu po zmianach wydatków majątkowych spowodowane było nieprzeprowadzeniem postępowania o udzielenie zamówienia publicznego przez Wydział Zamówień Publicznych w Biurze Dyrektora Generalnego MRiRW na realizację zadania pn. „Budowa elektronicznego systemu identyfikacji zewnętrznej wraz z zakupem niezbędnego sprzętu”, a także uzyskania niższych ofert cenowych na zakup sprzętu informatycznego w ramach pomocy technicznej PO Ryby 2007–2013.

Przeciętne zatrudnienie w części 62 – Rybołówstwo wyniosło 205 etatów i było niższe w stosunku do planu po zmianach o 22 etaty, tj. o 9,7%. W porównaniu do 2013 r. było niższe o dwa etaty (o 1%). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie przypadające na jednego pełnozatrudnionego wyniosło 6.127 zł i było wyższe o 0,7% w porównaniu do 2013 r. Wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia u dysponenta III stopnia w MRiRW wynikał z wypłaconych – na podstawie ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych³⁹ – odpraw i ekwiwalentów za niewykorzystany urlop oraz z wypłacenia wyższych niż w 2013 r. dodatków stażowych, realizacji obowiązku podwyższania wysokości mnożnika kwoty bazowej służącej do ustalania wysokości dodatku służby cywilnej w związku z uzyskaniem kolejnych stopni służbowych przez urzędników służby cywilnej, dodatków zadaniowych, ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy, nagród za szczególne osiągnięcia w pracy zawodowej oraz dodatkowego wynagrodzenia rocznego.

Zobowiązania w części 62 – Rybołówstwo na koniec 2014 r. wyniosły 1.363,7 tys. zł i były niższe od zobowiązań na koniec 2013 r. o 2,6%. Główną pozycję stanowiły zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego (1.046,1 tys. zł, tj. 76,7% zobowiązań w tej części). Na koniec 2014 r. nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

2.1.5. Blokady wydatków

W związku z nadmiarem posiadanych środków przez jednostki realizujące wydatki budżetowe (m.in. na skutek niezrealizowania części zadań w 2014 r. i uzyskania oszczędności w wyniku przeprowadzonych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego) Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi podjął osiem decyzji o blokowaniu planowanych wydatków budżetowych na 2014 r. na kwotę ogółem 212.975,6 tys. zł, z tego: w części 32 – Rolnictwo – 33.296,1 tys. zł, w części 33 – Rozwój wsi – 178.694 tys. zł i w części 62 – Rybołówstwo – 985,5 tys. zł. Decyzje zostały podjęte na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 3 i ust. 3 pkt 2 ufp w następujących dniach: 8 września 2014 r. na kwotę 24.000 tys. zł, 28 listopada 2014 r. na kwotę 43.104 tys. zł, 23 grudnia 2014 r. na kwotę 3.744,5 tys. zł, trzy decyzje z dnia 29 grudnia 2014 r. na kwotę 362,3 tys. zł, 29.734,6 tys. zł oraz 440,2 tys. zł, a także dwie decyzje z dnia 31 grudnia 2014 r. na kwotę 44.407 tys. zł oraz 67.183 tys. zł.

³⁹ Dz. U. z 2013 r., poz. 269 ze zm.

2.1.6. Wynagrodzenia bezosobowe

Kwota wynagrodzeń bezosobowych określona w ustawie budżetowej na rok 2014 dla czterech części budżetowych, których dysponentem był Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi została ustalona w wysokości 4.949 tys. zł, z tego: 2.023 tys. zł na wynagrodzenia bezosobowe z wyłączeniem wynagrodzeń finansowanych w ramach programów realizowanych z udziałem środków unijnych i 2.926 tys. zł na wynagrodzenia finansowane w ramach programów unijnych, odpowiednio zgodnie z art. 14 i 15 ustawy z dnia 8 listopada 2013 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej⁴⁰.

Kwota tych wynagrodzeń była wyższa od kwoty zaplanowanej w ustawie budżetowej na 2013 r. (4.469 tys. zł) o 10,7% w związku z włączeniem⁴¹ do budżetu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi wydatków w kwocie 448 tys. zł na zadania, które w 2013 r. finansowane były z rezerw celowych oraz w kwocie 32 tys. zł na zadania związane z finansowaniem programów z udziałem środków o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt. 2 i 3 upf.

Wykonanie tych wynagrodzeń wyniosło ogółem 4.136,2 tys. zł, tj. 84% planu po zmianach ustalonego w kwocie 4.922,4 tys. zł.

2.1.7. Wydatki dysponenta III stopnia w MRiRW

Wykonanie planu wydatków budżetowych dysponenta III stopnia w MRiRW za 2014 r. ogółem dla części 32 – Rolnictwo, 33 – Rozwój wsi, 35 – Rynki rolne, 62 – Rybołówstwo wyniosło 164.372,6 tys. zł, tj. 96,6% planu wydatków po zmianach. W poszczególnych częściach wydatki te wyniosły odpowiednio:

- w części 32 – Rolnictwo – 116.125,4 tys. zł, tj. 96,4% planu po zmianach,
- w części 33 – Rozwój wsi – 13.555 tys. zł, tj., 99,2% planu po zmianach,
- w części 35 – Rynki rolne – 9.314 tys. zł, tj. 99,9% planu po zmianach,
- w części 62 – Rybołówstwo – 25.378,2 tys. zł, tj. 95,3% planu po zmianach.

Budżet dysponenta III stopnia w MRiRW został zwiększony w 2014 r. z rezerw celowych o kwotę 4.665,4 tys. zł, z tego w części 32 – Rolnictwo o 4.332,7 tys. zł, w części 33 – Rozwój Wsi o 172,7 tys. zł, w części 35 – Rynki rolne o 100 tys. zł i w części 62 – Rybołówstwo o 60 tys. zł.

Wykorzystanie tych środków wyniosło łącznie 4.643,7 tys. zł (99,5% planu po zmianach), z tego w części 32 – Rolnictwo – 4.318,2 tys. zł (99,7% planu po zmianach), w części 33 – Rozwój wsi – 172,7 tys. zł (100% planu po zmianach), w części 35 – Rynki rolne – 100 tys. zł (100% planu po zmianach) i w części 62 – Rybołówstwo – 52,8 tys. zł (88% planu po zmianach).

W 2014 r. dysponent III stopnia w MRiRW nie dokonywał wydatków z budżetu środków europejskich.

Na podstawie – wyselekcjonowanych z sytemu księgowego – zapisów dotyczących wydatków wszystkich części, poniesionych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 r., o łącznej wartości 73.877,5 tys. zł, wybrano do kontroli z zastosowaniem metody PPS/MUS⁴² 74 dowody księgowe na kwotę 31.649,8 tys. zł, tj. 0,5% wydatków budżetu państwa czterech części, których dysponentem był Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Badaniu poddano wydatki: części 32 – Rolnictwo – w wysokości 25.055 tys. zł, części 33 – Rozwój wsi – w wysokości 580,4 tys. zł, części 35 – Rynki rolne – w wysokości 465,9 tys. zł oraz części 62 – Rybołówstwo – w wysokości 5.548,5 tys. zł.

⁴⁰ Dz. U. z 2013 r., poz. 1645.

⁴¹ Zgodnie z art. 14 ust. 4 ustawy z dnia 8 listopada 2013 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej.

⁴² Metoda ta służy do doboru próby (łącznie z wyznaczeniem jej liczebności) metodą PPS (z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wielkości) z zastosowaniem losowania systematycznego, a w szczególności doboru metodą monetarną (MUS) z danych zapisanych w pliku Excel lub pliku tekstowym z separatorami.

Wydatki zostały dokonane w sposób oszczędny, celowy i zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa w tym zakresie. Nie wystąpiły przypadki nieterminowych płatności za dostawy towarów i usług skutkujące zaplaceniem odsetek lub kar umownych.

W 2014 r. przeprowadzono w MRiRW 107 postępowań o udzielenie zamówienia publicznego na roboty budowlane oraz dostawy towarów i usług skutkujące zawarciem umów o łącznej wartości brutto 33.667,4 tys. zł. Badaniami kontrolnymi dotyczącymi prawidłowości stosowania procedur określonych w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁴³ objęto ogółem pięć postępowań skutkujących wydatkami w 2014 r. o łącznej wartości 6.667,2 tys. zł, z tego wydatki części 32 – Rolnictwo – 1.822,4 tys. zł i części 62 – Rybołówstwo – 4.844,8 tys. zł. Wśród pięciu badanych zamówień były: przetarg nieograniczony finansowany częściowo ze środków unijnych⁴⁴, trzy zamówienia w trybie zapytania o cenę i jedno zamówienie w trybie zamówienia z wolnej ręki. Przeprowadzone badania wykazały prawidłowe zastosowanie procedur określonych w pzp.

2.1.8. Nadzór i kontrola

W 2014 r. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi sprawował nadzór i kontrolę nad całością gospodarki finansowej według zasad określonych w art. 175 ufp m.in. przez przeprowadzanie syntetycznych, kwartalnych analiz (informacji) wykonania budżetu w 2014 r., a także przez wykonanie 161 kontroli, którym poddano jednostki podległe i nadzorowane przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a także departamenty i biura MRiRW oraz jednostki, które otrzymały dotacje z budżetu MRiRW i jednostki realizujące PROW 2007–2013 oraz PO Ryby 2007–2013. W 115 przypadkach kierownikom jednostek kontrolowanych wydano zalecenia pokontrolne, które dotyczyły głównie wzmocnienia nadzoru nad przestrzeganiem uregulowań kontroli finansowo-księgowej przez pracowników dokonujących kontroli wydatków w ramach kontroli zarządczej oraz terminowego rozpatrywania dokumentów związanych z przyznaniem pomocy beneficjentom w ramach PROW 2007–2013. W 2014 r. Biuro Audytu Wewnętrznego MRiRW zrealizowało osiem audytów, trzy czynności sprawdzające i trzy czynności doradcze. W sprawozdaniu z wykonania rocznego planu audytu wewnętrznego za 2014 r. omówiono istotne ryzyka i słabości kontroli zarządczej.

Dysponent III stopnia w MRiRW monitorował dochody i wydatki budżetowe, a wyniki analiz przedkładał Dyrektorowi Generalnemu MRiRW w miesięcznych informacjach o rozliczeniu funduszu płac wraz z prognozą wykorzystania w ciągu roku budżetowego oraz w zestawieniach prezentujących wykonanie wydatków w układzie klasyfikacji budżetowej i budżetu zadaniowego przez poszczególne komórki MRiRW.

W zakresie wykonania budżetu państwa oraz budżetu państwa w układzie zadaniowym w 2014 r., w Departamencie Finansów MRiRW sporządzone zostały:

- syntetyczna informacja z wykonania dochodów, wydatków budżetowych oraz wydatków budżetu środków europejskich za I kwartał 2014 r. w częściach 32 – Rolnictwo, 33 – Rozwój wsi, 35 – Rynki rolne, 62 – Rybołówstwo;
- syntetyczna informacja z wykonania dochodów, wydatków budżetowych oraz wydatków budżetu środków europejskich za I półrocze 2014 r. w częściach 32 – Rolnictwo, 33 – Rozwój wsi, 35 – Rynki rolne, 62 – Rybołówstwo;

⁴³ Dz. U. z 2013 r., poz. 907 ze zm., zwana dalej pzp.

⁴⁴ Przetarg dotyczył wydatków na wyprzedzającą pomoc techniczną PROW 2007–2013 i PO Ryby 2007–2013.

- syntetyczna informacja z wykonania dochodów, wydatków budżetowych oraz wydatków budżetu środków europejskich za III kwartały 2014 r. w częściach 32 – Rolnictwo, 33 – Rozwój wsi, 35 – Rynki rolne, 62 – Rybołówstwo;
- informacja z realizacji planu wydatków budżetowych oraz wydatków budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym za I półrocze 2014 r. w częściach 32 – Rolnictwo, 33 – Rozwój wsi, 35 – Rynki rolne, 62 – Rybołówstwo.

Informacje przekazywane były Kierownictwu Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi do akceptacji. Na ich podstawie opracowano wystąpienia, które skierowano do kierowników jednostek z zobowiązaniem realizacji ujętych w nich wniosków.

2.1.9. Inne ustalenia kontroli – dopłaty do paliwa rolniczego

Wojewodowie w 2014 r. złożyli zapotrzebowania na dotacje celowe przeznaczone na zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej⁴⁵ na łączną kwotę 792.215,4 tys. zł. Na podstawie tych zapotrzebowań Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi skierował w 2014 r. do Ministra Finansów 161 wniosków o przekazanie dotacji wojewodom. Środki na realizację wniosków pochodziły z rezerwy celowej na postępowanie w sprawie zwrotu podatku akcyzowego i jego wypłatę oraz rezerwy celowej przeznaczonej na zobowiązania wymagalne Skarbu Państwa.

Na podstawie „Rocznych zbiorczych rozliczeń dotacji celowej z realizacji wypłat producentom rolnym zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej” oraz „Rocznych zbiorczych sprawozdań rzeczowo-finansowych z realizacji wypłat producentom rolnym zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej” za 2014 r. przekazanych Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi przez wojewodów ustalono, że:

- producenci rolni złożyli 1.057.431 wniosków o zwrot podatku akcyzowego na łączną powierzchnię użytków rolnych 11.001.420,77 ha, co stanowiło 73,5% łącznej powierzchni użytków rolnych;
- łączna ilość litrów oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej wynikająca z dołączonych przez producentów rolnych do wyżej wymienionych wniosków – faktur VAT lub kopii tych faktur wyniosła 817.213,2 tys. litrów;
- łączna kwota dotacji przekazana przez wojewodów gminom na postępowanie w sprawie zwrotu producentom rolnym podatku akcyzowego oraz na jego wypłatę wyniosła 792.217,4 tys. zł, z tego na zwrot podatku kwota 776.683,9 tys. zł i na pokrycie kosztów gmin 15.533,5 tys. zł;
- w województwie wielkopolskim wydatkowano największą kwotę dotacji na zwrot podatku akcyzowego do paliwa rolniczego, tj. 104.977,6 tys. zł do łącznej powierzchni użytków rolnych zgłoszonej przez producentów rolnych we wnioskach o zwrot podatku akcyzowego, tj. 1.408.739,52 ha;
- w województwie śląskim wydatkowano najmniejszą kwotę dotacji na zwrot podatku akcyzowego do paliwa rolniczego, tj. 15.862,8 tys. zł do łącznej powierzchni użytków rolnych zgłoszonej przez producentów rolnych we wnioskach o zwrot podatku akcyzowego, tj. 218.886,80 ha.

⁴⁵ Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 22 listopada 2013 r. w sprawie stawki zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej na 1 litr oleju w 2014 r. (Dz. U. z 2013 r. poz. 1408), stawka zwrotu podatku w 2014 r. została ustalona w wysokości 0,95 zł na 1 litr oleju, tj. 81,70 zł/ha.

2.2. Wydatki budżetu środków europejskich

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, zgodnie z art. 195 ust. 2 ufp, sprawował nadzór i kontrolę nad realizacją programów finansowanych z udziałem środków UE w ramach Wspólnej Polityki Rolnej – finansowanej z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i Europejskiego Funduszu Rolniczego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) – oraz Europejskiego Funduszu Rybackiego (EFR).

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi pełnił funkcję i wykonywał zadania Instytucji Zarządzającej:

- Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013⁴⁶, finansowanym z udziałem środków unijnych EFRROW, odpowiadając za zapewnienie efektywności, skuteczności i prawidłowości zarządzania Programem⁴⁷;
- Programem Operacyjnym „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007–2013”⁴⁸, finansowanym z udziałem środków unijnych EFR, odpowiadając za jego realizację zgodnie z zasadami należytego zarządzania finansami⁴⁹.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi nadzorował ARiMR oraz ARR⁵⁰, pełniące rolę akredytowanych agencji płatniczych odpowiedzialnych za dystrybucję środków EFRROW i EFRG z tytułu różnych płatności i mechanizmów WPR, w tym płatności bezpośrednich i uzupełniających, realizację PROW 2007–2013 oraz interwencyjny zakup i sprzedaż produktów rolnych i ich przetworów, a także środków budżetu krajowego na współfinansowanie wyżej wymienionych wydatków. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi pełnił również rolę jednostki koordynującej, odpowiedzialnej za zbieranie i przekazywanie Komisji Europejskiej informacji finansowych przedstawianych przez powyższe agencje⁵¹.

Środki na realizację zadań wyżej wymienionych agencji w zakresie WPR były przekazywane przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na podstawie składanych przez nie zapotrzebowań, stosownie do art. 10 ustawy z dnia 22 września 2006 r. o uruchamianiu środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej przeznaczonych na finansowanie wspólnej polityki rolnej oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 12 stycznia 2010 r. w sprawie środków na realizację wspólnej polityki rolnej⁵². Wyплаты pomocy na rzecz beneficjentów PO Ryby 2007–2013 dokonywała ARiMR⁵³ ze środków otrzymywanych od Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, uruchamianych w trybie określonym w ufp.

⁴⁶ Podstawą prawną wykonywania zadań IZ przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi był art. 4 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. z 2013 r., poz. 173 ze zm.).

⁴⁷ Zakres odpowiedzialności IZ wynikał z rozdziału 11 PROW 2007–2013, stanowiącego załącznik do obwieszczenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 października 2007 r. w sprawie Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 (M.P. Nr 94, poz. 1035 ze zm.).

⁴⁸ Podstawą prawną wykonywania zadań IZ był art. 4 pkt 1 ustawy z dnia 3 kwietnia 2009 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Rybackiego (Dz. U. Nr 72, poz. 619 ze zm.).

⁴⁹ Zakres odpowiedzialności IZ wynikał z rozdziału VIII pkt 1 ppkt 1 PO Ryby 2007–2013 – stanowiącego załącznik do obwieszczenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 7 lipca 2009 r. w sprawie PO Ryby 2007–2013 (M.P. Nr 51, poz. 739 ze zm.).

⁵⁰ Podstawę prawną sprawowanego nadzoru przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi stanowiły: art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. z 2014 r., poz. 1438 ze zm.), art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych (Dz. U. z 2012 r., poz. 633 ze zm.) oraz pkt 2 ppkt 2 i 3 załącznika do obwieszczenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 czerwca 2011 r. w sprawie wykazu jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi lub przez niego nadzorowanych (M. P. Nr 57, poz. 575).

⁵¹ Podstawą prawną pełnienia roli jednostki koordynującej przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi był art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 22 września 2006 r. o uruchamianiu środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej przeznaczonych na finansowanie wspólnej polityki rolnej, w związku z art. 6 ust. 3 rozporządzenia Rady (WE) nr 1290/2005 z dnia 21 czerwca 2005 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej (Dz. Urz. UE L 209 z 11 sierpnia 2005 r., s. 1 ze zm.).

⁵² Dz. U. z 2014 r., poz. 63 ze zm.

⁵³ Podstawę prawną dokonywania wypłat przez ARiMR stanowił art. 21 ustawy z dnia 3 kwietnia 2009 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Rybackiego.

Ponadto w 2014 r. zawodowe szkoły rolnicze (jednostki budżetowe nadzorowane przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi i finansowane w ramach części 32 – Rolnictwo) były beneficjentami funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007–2013, tj. Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL) i Programu Leonardo da Vinci. Instytucjami Pośredniczącymi dla tych Programów były głównie Zarządy Województw, Urzędy Pracy oraz Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji.

W ustawie budżetowej na rok 2014 w częściach, dla których dysponentem był Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, wydatki budżetu środków europejskich zaplanowano w łącznej wysokości 12.685.662 tys. zł, z tego:

- w części 32 – Rolnictwo – 9.534 tys. zł,
- w części 33 – Rozwój wsi – 12.102.720 tys. zł,
- w części 35 – Rynki rolne – 202.563 tys. zł,
- w części 62 – Rybołówstwo – 370.845 tys. zł.

W 2014 roku plan wydatków został zwiększony z części 83 – Rezerwy celowe o kwotę 9.368.654 tys. zł, tj. do wysokości 22.054.316 tys. zł. Zwiększeń dokonano w części 33 – Rozwój wsi (o 9.209.330 tys. zł do kwoty 21.312.050 tys. zł) oraz w części 62 – Rybołówstwo (o 159.324 tys. zł do kwoty 530.169 tys. zł).

Dokonane w 2014 roku zmiany w planie wydatków budżetu środków europejskich były celowe, a łączne wykorzystanie rezerw wyniosło 100%. W 2014 r. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie dokonywał blokad wydatków w budżecie środków europejskich.

Wydatki budżetu środków europejskich czterech części, których dysponentem był Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wyniosły łącznie 22.030.931,4 tys. zł i stanowiły 99,9% planu po zmianach. Wydatki te były o 2,3% niższe od zrealizowanych wydatków w 2013 r.

W części 32 – Rolnictwo wydatki budżetu środków europejskich wyniosły 4.210,9 tys. zł i stanowiły 44,2% planu po zmianach. Wydatki poniesiono na finansowanie wkładu unijnego projektów realizowanych przez szkoły rolnicze w ramach PO KL oraz Programu Leonardo da Vinci. Niepełne wykonanie wydatków w wysokości 5.323,1 tys. zł wynikało głównie z braku realizacji projektów unijnych przez niektóre szkoły rolnicze z powodu odrzucenia – ze względów formalnych – wniosków szkół o dofinansowanie projektów przez właściwe IZ.

W części 33 – Rozwój wsi wydatki wyniosły 21.310.689,4 tys. zł i stanowiły 100% planu po zmianach. Środki te wydatkowano na finansowanie:

- I filara WPR – 13.654.661,8 tys. zł,
- PROW 2007–2013 – 7.235.696,2 tys. zł,
- PROW 2014–2020 – 420.331,4 tys. zł.

W części 35 – Rynki rolne wydatki wyniosły 188.414,2 tys. zł i stanowiły 93% planu po zmianach. Wydatki poniesiono na finansowanie I filara WPR. Niepełne wykonanie wydatków w wysokości 14.148,8 tys. zł wynikało z niższego niż zakładano zapotrzebowania na finansowanie w 2014 r. mechanizmów rynkowych.

W części 62 – Rybołówstwo wydatki budżetu środków europejskich wyniosły 527.617,5 tys. zł i stanowiły 99,5% planu po zmianach. Niepełne wykonanie wydatków w wysokości 2.551,5 tys. zł wynikało z niewykorzystania środków na PO Ryby 2007–2013.

Niewykorzystane w powyższych czterech częściach środki w wysokości 23.384,1 tys. zł zostały zwrócone do budżetu państwa.

Szczegółowe dane o wydatkach budżetu środków europejskich przedstawiono w załączniku 4 do Informacji.

2.2.1. Wspólna Polityka Rolna

W 2014 r. finansowanie wspólnej polityki rolnej realizowane było na podstawie ustawy z dnia 22 września 2006 r. o uruchamianiu środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej przeznaczonych na finansowanie wspólnej polityki rolnej⁵⁴. Tak jak w latach poprzednich środki przekazywane przez Komisję Europejską państwom członkowskim miały charakter refundacyjny. Warunkiem ich otrzymania było wcześniejsze poniesienie określonych wydatków przez agencje płatnicze, wynikających z podjętych zobowiązań – w formule prefinansowania. Udokumentowane wydatki agencji były zwracane ze środków budżetu unijnego, w terminach wynikających z prawa UE.

W 2014 r., podobnie jak w roku poprzednim, mechanizm prefinansowania płatności WPR odbywał się w ramach wydatków budżetu środków europejskich, zaś refundacje z KE poniesionych wydatków – stanowiły dochody budżetu środków europejskich.

Zasilanie rachunków bankowych agencji płatniczych oraz innych dysponentów odbywało się za pośrednictwem Banku Gospodarstwa Krajowego, zgodnie z przepisami ufp.

Dochody WPR określone w tabeli 1 załącznika nr 15 do ustawy budżetowej na rok 2014 w ramach części 87 – Dochody budżetu środków europejskich i części 77 – Dochody budżetu państwa w łącznej wysokości 23.940.128 tys. zł zostały wykonane w kwocie 20.689.222 tys. zł, tj. 86,4% planu. Powodem niewykonania planowanych dochodów było głównie niższe od zakładanego na etapie prac nad projektem ustawy budżetowej na 2014 r. wykorzystanie środków na PROW 2007–2013. Wynikało to ze zmniejszenia środków otrzymanych z KE (w związku z dokonanymi korektami finansowymi na podstawie decyzji wykonawczych KE oraz not obciążeniowych KE). W 2014 r. KE wyłączyła z finansowania UE wydatki z EFRROW na łączną kwotę 55.585,3 tys. euro, pomniejszenia te dotyczyły głównie rent strukturalnych.

Limit wkładu publicznego w zakresie Wspólnej Polityki Rolnej, określony w tabeli 3 załącznika nr 16 do ustawy budżetowej na rok 2014, wykonany został w wysokości 25.754.841,4 tys. zł, tj. w 84,6% kwoty planowanej w ustawie budżetowej na 2014 r. w wysokości 30.453.626 tys. zł. Wkład środków europejskich wyniósł 21.933.865,6 tys. zł – 86,9%, a wkład budżetu państwa 3.820.975,8 tys. zł – 73,4% środków planowanych. Limit wydatków na WPR określony w załączniku 16 do ustawy budżetowej na 2014 r. określony został dla trzech części nadzorowanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (części 32 – Rolnictwo, części 33 – Rozwój wsi i części 35 – Rynki rolne), a także dla części 19 – Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe, 49 – Urząd Zamówień Publicznych, 76 – Urząd Komunikacji Elektronicznej i 85 – Budżet wojewodów.

W 2014 r. z planowanych środków w wysokości 64.811,2 tys. zł na wyprzedzającą pomoc techniczną w ramach PROW 2007–2013 w częściach, których dysponentem był Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, wydatkowano 60.143,8 tys. zł, tj. 92,8% planu po zmianach, i tak:

- w części 32 – Rolnictwo – 41.970,9 tys. zł, tj. 91% planu po zmianach,
- w części 33 – Rozwój wsi – 18.000 tys. zł, tj. 100% planu po zmianach,
- w części 35 – Rynki rolne – 172,9 tys. zł, tj. 25,1% planu po zmianach.

⁵⁴ Określone w ustawie właściwości organów w zakresie uruchamiania środków pochodzących z EFRG oraz EFRROW, zostały ustanowione na podstawie rozporządzenia Rady (WE) nr 1290/2005 z dnia 21 czerwca 2005 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej (Dz. Urz. UE L 209 z 11 sierpnia 2005, str. 1, ze zm.). W 2014 r. wyżej wymienione rozporządzenie zostało uchylone i zastąpione rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (Dz. Urz. UE L 347 z 17 grudnia 2013 r. s. 549). Załącznik III tego rozporządzenia zawiera tabelę korelacji, która wskazuje odniesienia z rozporządzenia Rady (WE) nr 1290/2005 z dnia 21 czerwca 2005 r. do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

Przyczynami niepełnego wykonania planu pomocy technicznej w 2014 r. były m.in.: oszczędności osiągnięte w wyniku przeprowadzonych postępowań przetargowych i przesunięcie części zadań do realizacji na 2015 r. (w części 32 – Rolnictwo) oraz niewykorzystanie ponad 60% środków przez ARR na realizację Planu komunikacyjnego PROW 2007–2013 na rok 2014 (w części 35 – Rynki rolne). Plan ten składał się z trzech zadań: „Zamieszczenie informacji w postaci banerów oraz materiałów filmowych na stronach telewizji interaktywnych”, na które wydatkowano 77,5 tys. zł, tj. 97% planu po zmianach w wysokości 80 tys. zł; „Publikacja artykułów sponsorowanych w prasie”, na które wydatkowano 90,9 tys. zł, tj. 31% planu po zmianach w wysokości 292,5 tys. zł; „Organizacja stoisk informacyjnych”, na które wydatkowano 4,5 tys. zł, tj. 3% planu po zmianach w wysokości 137,5 tys. zł.

Realizacja WPR I filar

Wydatki budżetu krajowego i budżetu środków europejskich na realizację I filara WPR, w ramach części nadzorowanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, dokonywane były w 2014 r. w częściach 33 – Rozwój wsi oraz 35 – Rynki rolne, i wyniosły łącznie 15.451.772,2 tys. zł, tj. 99,6% planu po zmianach w wysokości 15.519.483,6 tys. zł.

W 2014 r. wydatki budżetu krajowego na I filar WPR wyniosły ogółem 1.608.696,2 tys. zł, tj. 96,8% planu po zmianach w wysokości 1.661.545 tys. zł. Wydatki budżetu środków europejskich w ramach I filara WPR wyniosły ogółem 13.843.076 tys. zł, tj. 99,9% planu po zmianach w wysokości 13.857.938,6 tys. zł.

Łączne wydatki budżetu krajowego i budżetu środków europejskich z wyżej wymienionego tytułu w części 33 – Rozwój wsi, realizowane przez ARiMR, wyniosły 15.214.659,2 tys. zł (99,7% planu po zmianach w wysokości 15.259.794,6 tys. zł).

Wydatki z budżetu krajowego na I filar WPR w tej części wyniosły 1.559.997,3 tys. zł (97,2% planu po zmianach w wysokości 1.604.419 tys. zł) i zostały przeznaczone na: uzupełniające płatności obszarowe, płatności z tytułu owoców miękkich i pomoc dla grup producentów na wstępne pozwolenia.

Wydatki z budżetu środków europejskich na I filar WPR w tej części wyniosły 13.654.661,8 tys. zł (100% planu po zmianach) i były wykorzystane na następujące mechanizmy: system jednolitej płatności obszarowej, oddzielną płatność z tytułu cukru, pomoc – rośliny energetyczne, płatności z tytułu owoców miękkich, oddzielną płatność z tytułu owoców i warzyw, wsparcie specjalne, programy operacyjne oraz pomoc dla grup producentów na wstępne pozwolenia.

Łączne wydatki budżetu krajowego i środków europejskich na realizację WPR I filar w części 35 – Rynki rolne, realizowane przez ARR, wyniosły 237.113,1 tys. zł (91,3% planu po zmianach w wysokości 259.689 tys. zł).

Wydatki z budżetu krajowego na I filar WPR w tej części wyniosły 48.698,9 tys. zł (85,2% planu po zmianach w wysokości 57.126 tys. zł) i zostały przeznaczone na: płatności uzupełniające dla surowca tytoniowego, współfinansowanie programu na rzecz poprawy produkcji i wprowadzania do obrotu produktów pszczelarskich, współfinansowanie programów działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących produktów rolnych na rynku wewnętrznym i w krajach trzecich, współfinansowanie programu „Owoce w szkole”, współfinansowanie zapobiegania zakłóceniom i sytuacjom kryzysowym na rynku, finansowanie podatku VAT.

Wydatki z budżetu środków europejskich na I filar WPR w tej części wyniosły 188.414,2 tys. zł (93% planu po zmianach w wysokości 202.563 tys. zł) i były wykorzystane m.in. na współfinansowanie programu na rzecz poprawy produkcji i wprowadzania do obrotu produktów pszczelarskich, współfinansowanie programów działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących produktów rolnych na rynku wewnętrznym i w krajach trzecich, współfinansowanie programu „Owoce w szkole” oraz współfinansowanie zapobiegania zakłóceniom i sytuacjom kryzysowym na rynku.

Realizacja PROW 2007–2013

W ramach części, których dysponentem był Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, plan po zmianach na 2014 r. w zakresie wydatków budżetowych na realizację PROW 2007–2013 wyniósł łącznie z wyprzedzającą pomocą techniczną 8.972.404,6 tys. zł (z tego na wydatki budżetu środków europejskich zaplanowano 7.236.118,4 tys. zł, a na wydatki budżetu krajowego 1.736.286,2 tys. zł) i został wykonany w wysokości 8.967.281 tys. zł (100% planu po zmianach). Wydatki ze środków krajowych wyniosły 1.731.584,8 tys. zł (99,7% planu po zmianach), a wydatki budżetu środków europejskich – 7.235.696,2 tys. zł (100% planu po zmianach).

W ramach części 33 – Rozwój wsi na realizację płatności dla beneficjentów tego Programu przez ARiMR zaplanowano 8.907.593,4 tys. zł (z tego wydatki z budżetu środków europejskich 7.236.118,4 tys. zł i wydatki z budżetu krajowego 1.671.475 tys. zł). Na koniec 2014 r. wydatkowano 8.907.137,2 tys. zł (100% planu po zmianach), z tego wydatki z budżetu środków europejskich wyniosły 7.235.696,2 tys. zł (100% planu po zmianach), a wydatki ze środków krajowych 1.671.441 tys. zł (100% planu po zmianach).

Pozostała kwota planu po zmianach w zakresie wydatków budżetowych na realizację PROW 2007–2013, tj. 64.811,2 tys. zł, została zaplanowana na pomoc techniczną realizowaną przez Urząd Ministra (część 32 – Rolnictwo), ARiMR (część 33 – Rozwój wsi) i ARR (część 35 – Rynki rolne). Wykonanie tych wydatków wyniosło 60.143,8 tys. zł, tj. 92,8% zaplanowanej kwoty. W części 32 – Rolnictwo zrealizowano 41.970,9 tys. zł, tj. 91% planu po zmianach, w części 33 – Rozwój wsi – 18.000 tys. zł, tj. 100% planu po zmianach, w części 35 – Rynki rolne – 172,9 tys. zł, tj. 25,1% planu po zmianach. Niewykonanie w 2014 r. pomocy technicznej w ramach PROW 2007–2013 dotyczyło w szczególności dysponenta III stopnia w MRiRW oraz ARR, gdzie wydatki wykonano odpowiednio w 90,8% i 25,1% planu po zmianach. Przyczynami niepełnego wykonania planu pomocy technicznej w 2014 r. były m.in.: oszczędności osiągnięte w wyniku przeprowadzonych postępowań przetargowych i przesunięcie części zadań do realizacji na 2015 r. (w części 32 – Rolnictwo) oraz niewykorzystanie środków przez ARR na realizację Planu komunikacyjnego PROW 2007–2013 na 2014 r. (w części 35 – Rynki rolne).

Kwota zadeklarowanych do KE wydatków unijnych przez ARiMR⁵⁵ (według deklaracji rocznych) w ramach PROW 2007–2013, poniesionych narastająco od dnia 16 października 2007 r. do dnia 31 grudnia 2014 r., wyniosła 11.287.620,5 tys. euro, co stanowiło 84,2% limitu środków UE określonego w tabeli finansowej Programu w wysokości 13.398.928,2 tys. euro. Po uwzględnieniu otrzymanej zaliczki z KE w kwocie 926.102,7 tys. euro, wykorzystanie alokacji 2007–2013 wyniosło 12.213.723,2 tys. euro, tj. 91,2% limitu środków. Kwota zrefundowana przez KE na koniec 2014 r. wyniosła 10.431.872,7 tys. euro, co stanowiło 77,9% przyznanego limitu środków UE.

Alokacja 2007–2012 wynosząca 11.547.781,9 tys. euro, uwzględniając zadeklarowane wydatki i zaliczkę, zrealizowana została w 105,8%, czym spełniono zasadę n+2. Zasada ta jest jedną z podstawowych reguł zarządzania finansowego funduszami pomocowymi Unii Europejskiej, a jej celem jest motywowanie Państw Członkowskich do sprawnego wydatkowania alokowanych środków pomocowych. W praktyce oznacza to, że wydatki z alokacji 2007–2012 winny być zadeklarowane do końca 2014 r., aby nie utracić refundacji z KE.

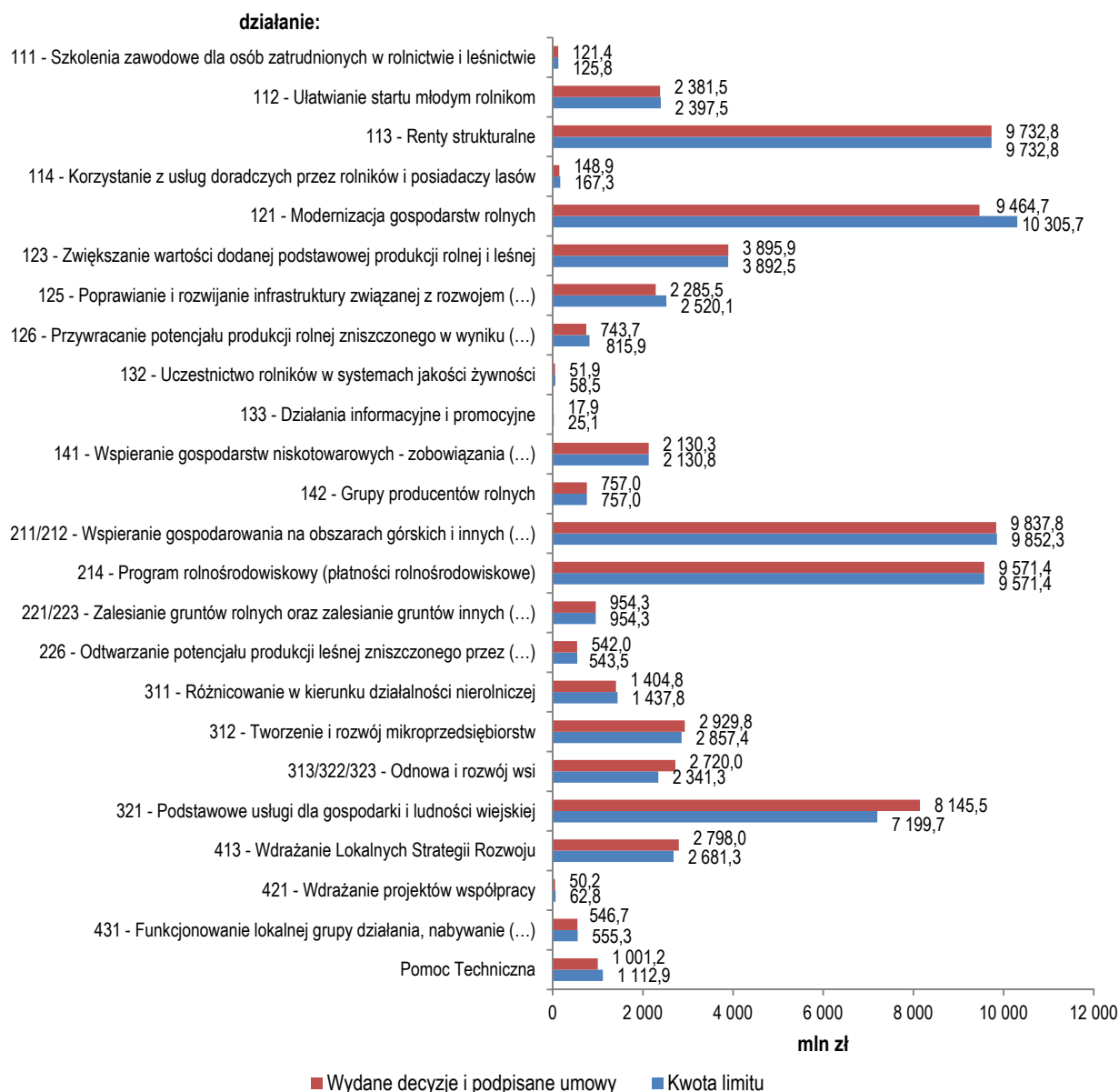
Według stanu na dzień 31 grudnia 2014 r. (od 2007 r. narastająco) kwota pomocy, o którą wnioskowali beneficjenci PROW 2007–2013 wyniosła 86.324.134,6 tys. zł, kwota wynikająca z zawartych umów i wydanych decyzji o przyznaniu pomocy – 72.233.280,8 tys. zł, a kwota zrealizowanych płatności – 61.632.090,1 tys. zł, tj. odpowiednio 119,7%, 100,2%⁵⁶ i 85,5% alokacji wkładu publicznego 2007–2013 w wysokości 72.099.066,6 tys. zł⁵⁷ (wykres 1).

⁵⁵ Jest to kwota wydatków według deklaracji rocznych.

⁵⁶ Przekroczenie limitu na poziomie umów może nastąpić z uwagi na fakt, że na etapie płatności mogą wystąpić sytuacje wypłacenia mniejszych kwot niż w umowie. Dla takich przypadków nie są zawierane aneksy zmniejszające kwotę umowy.

⁵⁷ Alokacja wkładu publicznego PROW 2007–2013 w wysokości 17.440.739,7 tys. euro przeliczona według kursu 4,1798 (kurs Europejskiego Banku Centralnego (EBC) z przedostatniego dnia roboczego KE miesiąca poprzedzającego miesiąc, dla którego dokonuje się wycenienia limitu alokacji środków wspólnotowych) i uwzględnia kwoty wypłacone w poprzednich miesiącach po wcześniej obowiązujących kursach EBC oraz kwoty wynikające ze środków odzyskanych.

Wykres 1. Wartość podpisanych umów i wydanych decyzji w ramach PROW 2007–2013 do dnia 31 grudnia 2014 r. z uwzględnieniem działań (w mln zł)

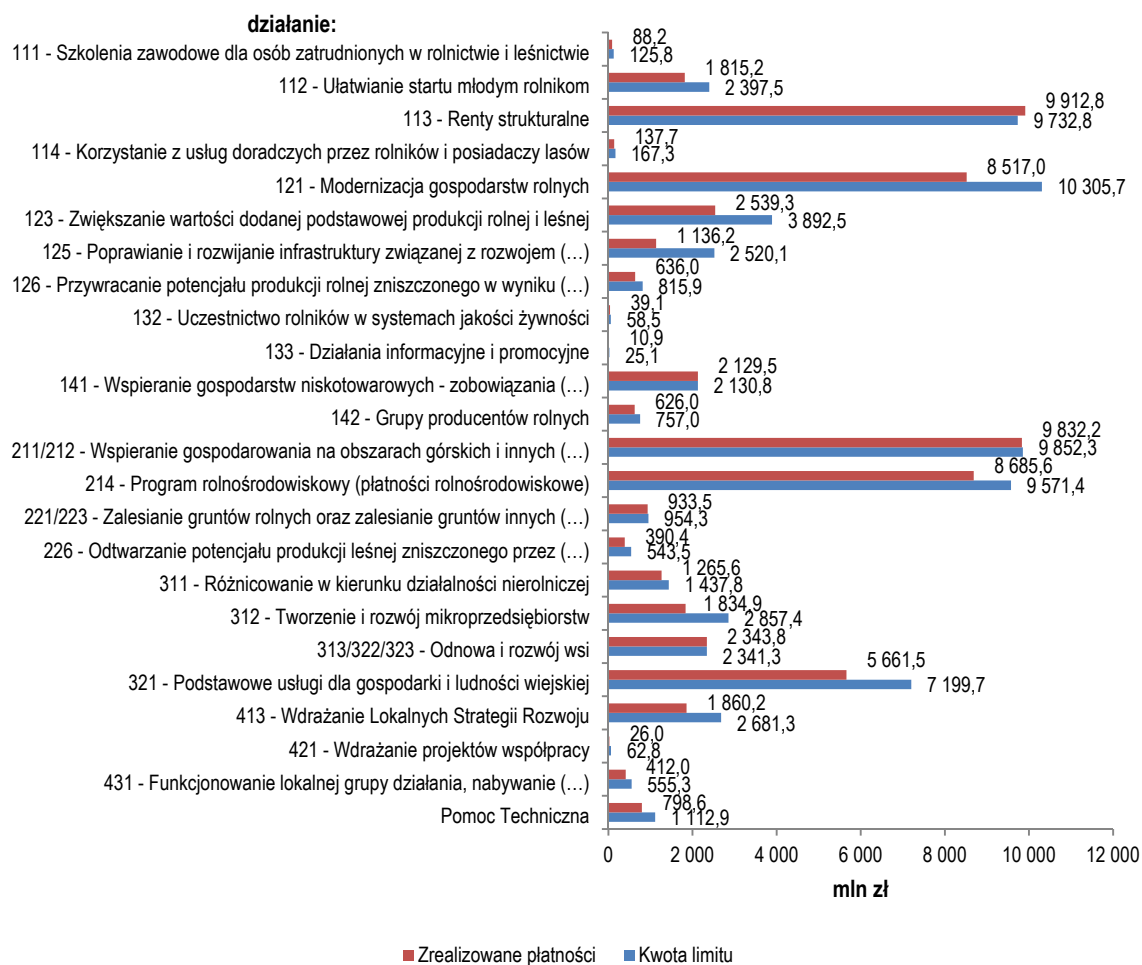
Źródło: Opracowanie NIK na podstawie danych z kontroli wykonania budżetu państwa w 2014 r. w częściach: 32 – Rolnictwo, 33 – Rozwój wsi, 35 – Rynki rolne i 62 – Rybołówstwo.

Wydatki z tytułu zobowiązań 2004–2006⁵⁸, w ramach PROW 2007–2013, wyniosły na koniec 2014 r. 3.340.640,1 tys. euro. Uwzględniając prognozowane wydatki po 1 stycznia 2015 r. (24.134,7 tys. euro) planuje się, że łączne wydatki na zobowiązania 2004–2006 wyniosą 3.364.774,8 tys. euro, tj. 19,3% limitu wkładu publicznego 2007–2013.

Wykorzystanie środków PROW 2007–2013 w ramach poszczególnych osi i działań przedstawia wykres 2.

⁵⁸ Zobowiązania te dotyczyły m.in. rent strukturalnych, wspieranie gospodarstw niskotowarowych, grup producentów rolnych, programów rolnośrodowiskowych, dopłat do zalesiania gruntów rolnych i innych niż rolne.

Wykres 2. Realizacja płatności⁵⁹ PROW 2007–2013 do dnia 31 grudnia 2014 r. w ramach poszczególnych działań (w mln zł)

Źródło: Opracowanie NIK na podstawie danych z kontroli wykonania budżetu państwa w 2014 r. w częściach: 32 – Rolnictwo, 33 – Rozwój wsi, 35 – Rynki rolne i 62 – Rybołówstwo.

2.2.2. Program Operacyjny „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007–2013”

Dochody PO Ryby 2007–2013 określone w tabeli 1 załącznika nr 15 do ustawy budżetowej na rok 2014 w łącznej wysokości 573.451 tys. zł zostały wykonane w kwocie 529.719 tys. zł, tj. 92,4%, z tego dochody budżetu środków europejskich wykonano w 96,7% (528.913 tys. zł), a dochody budżetu państwa w 3% (806 tys. zł). Plan dochodów dla PO Ryby 2007–2013 ustalony został w części 87 – Dochody budżetu środków europejskich i części 77 – Dochody budżetu państwa, których dysponentem był Minister Finansów.

W ramach części, których dysponentem był Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, na realizację PO Ryby 2007–2013 w planie po zmianach na 2014 r. ujęto kwotę 727.395,1 tys. zł⁶⁰ (z tego na wydatki z budżetu środków europejskich 530.169 tys. zł, a na wydatki z budżetu krajowego 197.226,1 tys. zł). Na koniec 2014 r. wydatkowano 723.098,1 tys. zł (99,4% planu po zmianach), z tego wydatki budżetu środków europejskich wyniosły 527.617,5 tys. zł (99,5% planu po zmianach), a wydatki z budżetu państwa 195.480,6 tys. zł (99,1% planu po zmianach).

⁵⁹ Na podstawie złożonych przez ARiMR zapotrzebowań na środki.

⁶⁰ Łącznie z wyprzedzającą pomocą techniczną w kwocie 17.821,1 tys. zł.

Na realizację PO Ryby 2007–2013 przez ARiMR (płatności dla beneficjentów) w ramach części 62 – Rybołówstwo zaplanowano 709.574 tys. zł (z tego wydatki z budżetu środków europejskich 530.169 tys. zł i wydatki z budżetu państwa 179.405 tys. zł). Wydatkowana została kwota 705.751,3 tys. zł (99,5% planu po zmianach), z tego wydatki budżetu środków europejskich 527.617,5 tys. zł (99,5% planu po zmianach) i wydatki z budżetu państwa 178.133,8 tys. zł (99,3% planu po zmianach).

Pozostała kwota planu po zmianach w zakresie wydatków budżetowych na realizację PO Ryby 2007–2013, tj. 17.821,1 tys. zł zaplanowana została na wyprzedzającą pomoc techniczną realizowaną przez Urząd MRiRW i okręgowe inspektoraty rybołówstwa morskiego (część 62 – Rybołówstwo) oraz ARiMR (część 33 – Rozwój wsi), i wykonana została w kwocie 17.346,8 tys. zł, tj. 97,3%⁶¹ zaplanowanej kwoty. W części 33 – Rozwój wsi zrealizowano wydatki w kwocie 5.599,3 tys. zł, tj. 100% planu po zmianach, a w części 62 – Rybołówstwo – 11.747,5 tys. zł, tj. 96,1% planu po zmianach w wysokości 12.221,1 tys. zł. Przyczynami niepełnego wykonania planu pomocy technicznej w 2014 r. w części 62 – Rybołówstwo były m.in.: niewydatkowanie środków na podróże służbowe i przekłady językowe w związku z faktem przedłużania się prac nad dokumentami w ramach perspektywy finansowej 2014–2020, oszczędności osiągnięte w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego, a także przedłużający się proces organizacji specjalistycznego szkolenia inspektorów rybołówstwa morskiego w okręgowych inspektoratach rybołówstwa morskiego.

Wykonanie limitu kwot wydatków na PO Ryby 2007–2013 w 2014 r.⁶² wyniosło ogółem 737.311,5 tys. zł⁶³, tj. 98,8% środków zaplanowanych w ustawie budżetowej na 2014 r. w wysokości 745.903 tys. zł.

Limit wydatków budżetu środków europejskich⁶⁴, ustalony w planie po zmianach w wysokości 531.507 tys. zł, został wykonany w 99,3%, tj. w wysokości 527.752,5 tys. zł, w tym w części 62 – Rybołówstwo, której dysponentem był Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, w 99,5% (527.617,5 tys. zł).

Limit wydatków budżetu państwa⁶⁵, ustalony w planie po zmianach w wysokości 26.499,2 tys. zł (na finansowanie) i 188.954,9 tys. zł (na współfinansowanie), został wykonany odpowiednio w 88,8% (23.539 tys. zł) i 98,5% (186.020 tys. zł).

Według stanu na dzień 31 grudnia 2014 r. kwota pomocy, o którą wnioskowali beneficjenci PO Ryby 2007–2013 – narastająco od początku realizacji Programu – wyniosła 8.418.028,7 tys. zł, wartość zawartych umów oraz wydanych decyzji o przyznaniu pomocy ogółem wyniosła 3.954.780,4 tys. zł, a płatności zrealizowane do końca 2014 r. wyniosły 3.817.647,8 tys. zł, co stanowiło odpowiednio 204%, 95,8% i 92,5% kwoty limitów wkładu publicznego na lata 2007–2013⁶⁶ (Wykres 3).

⁶¹ Niewykonanie w 2014 r. pomocy technicznej w ramach PO Ryby 2007–2013 w szczególności dotyczyło dysponenta III stopnia w MRiRW oraz inspektoratów rybołówstwa morskiego, w których wykonano odpowiednio 96,3% i 96,2% planu.

⁶² Określony w tabeli 2 załącznika nr 16 ustawy budżetowej na rok 2014.

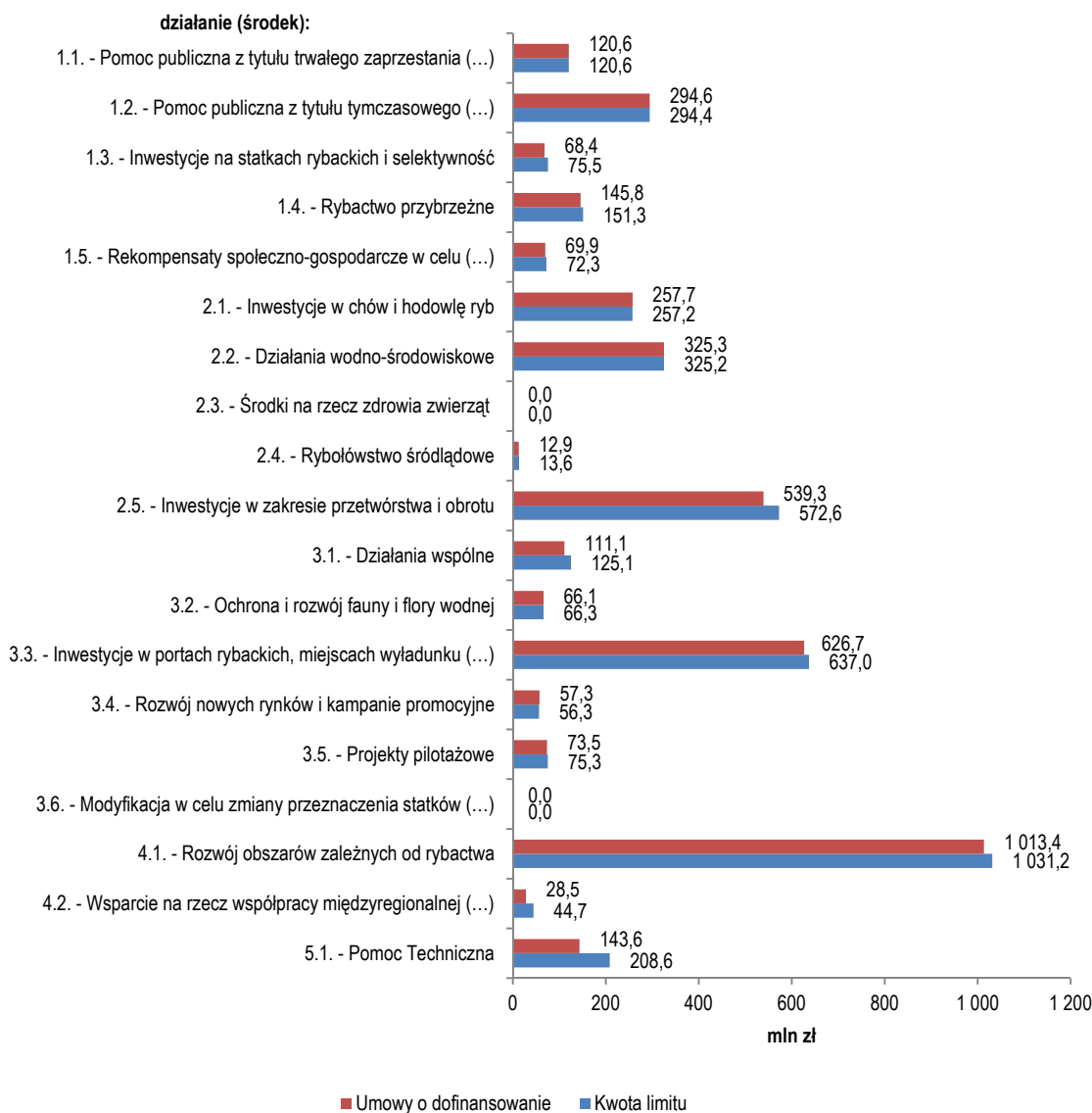
⁶³ Wykonanie środków europejskich wyniosło 551.291,5 tys. zł (98,9% ustawy budżetowej), wykonanie budżetu państwa wyniosło 186.020 tys. zł (98,6% ustawy budżetowej).

⁶⁴ Ustalony w tabeli 2 załącznika nr 15 do ustawy budżetowej na rok 2014.

⁶⁵ Ustalony w tabeli 2 załącznika nr 15 do ustawy budżetowej na rok 2014.

⁶⁶ Alokację wynoszącą 978.790,1 tys. euro przeliczono zgodnie z kursem walutowym 1 euro = 4,3103 zł, zawartym w arkuszu kalkulacyjnym z dnia 5 stycznia 2015 r., przekazanym MRiRW przez Ministerstwo Finansów.

Wykres 3. Wartość podpisanych umów w ramach PO Ryby 2007–2013 do dnia 31 grudnia 2014 r. z uwzględnieniem działań (środków) w mln zł

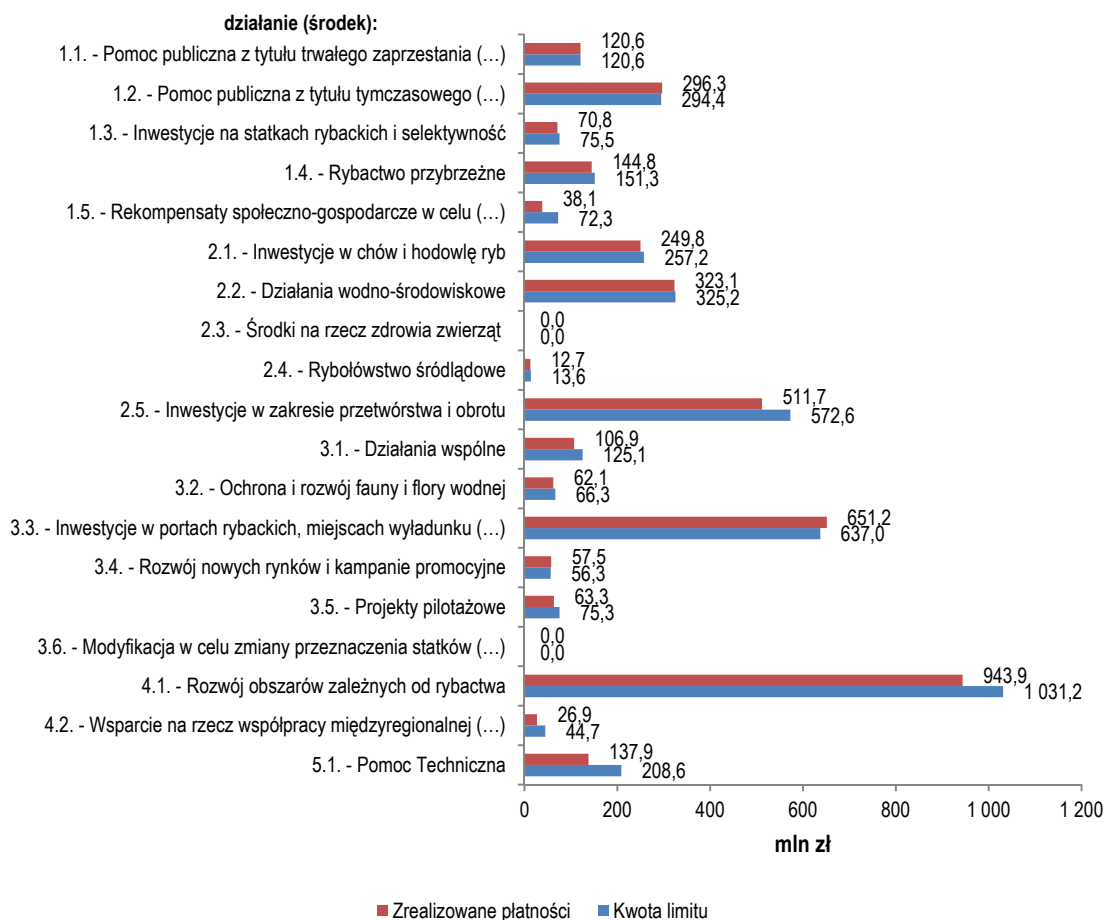
Źródło: Opracowanie NIK na podstawie danych z kontroli wykonania budżetu państwa w częściach: 32 – Rolnictwo, 33 – Rozwój wsi, 35 – Rynki rolne i 62 – Rybołówstwo.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2014 r. łączna kwota otrzymanych zaliczek i refundacji wydatków z KE wyniosła 619.350,1 tys. euro, co stanowiło 84,4% przyznanego limitu środków UE na cały Program (734.092,6 tys. euro) i 101,9%⁶⁷ alokacji 2007–2012 wynoszącej 607.762,3 tys. euro.

Wykorzystanie środków PO Ryby 2007–2013 przedstawia wykres 4.

⁶⁷ Wskaźnik przekraczający 100% oznacza, że spełniona została zasada n+2 i nie ma zagrożenia anulowania zobowiązań ze strony KE z powodu jej niespełnienia.

Wykres 4. Zrealizowane płatności w ramach PO Ryby 2007–2013 do dnia 31 grudnia 2014 r. z uwzględnieniem działań (środków) (w mln zł)

Źródło: Opracowanie NIK na podstawie danych z kontroli wykonania budżetu państwa w częściach: 32 – Rolnictwo, 33 – Rozwój wsi, 35 – Rynki rolne i 62 – Rybołówstwo.

2.2.3. Przygotowanie do wdrażania perspektywy finansowej na lata 2014–2020

W dniu 12 grudnia 2014 r. Komisja Europejska zatwierdziła Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020. Równoległe do prowadzonych z KE negocjacji dotyczących projektu PROW 2014–2020, w MRiRW trwały prace nad projektami ustaw i aktów wykonawczych niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania Programu. Prowadzenie prac nad regulacjami w tym zakresie uzależnione było od wydania unijnych aktów prawnych⁶⁸. W sprawie terminu podpisania i opublikowania krajowych aktów prawnych w zakresie niektórych działań PROW 2014–2020 Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wyjaśnił, że *niezmiernie istotne (...)* było także *znaczące opóźnienie w przekazywaniu przez Komisję Europejską wytycznych i interpretacji w zakresie wdrażania tych działań (ostatnie dokumenty KE, które miały wpływ na kształt krajowych regulacji przekazano dopiero w dniu 9 oraz 13 marca 2015 r.*

⁶⁸ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 809/2014 z dnia 17 lipca 2014 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli, środków rozwoju obszarów wiejskich oraz zasady wzajemnej zgodności (Dz. U. UE L 227 z 31 lipca 2014 r., s. 69) zostało ogłoszone w dniu 1 sierpnia 2014 r. Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 834/2014 z dnia 22 lipca 2014 r. ustanawiające zasady stosowania wspólnych ram monitorowania i ewaluacji wspólnej polityki rolnej (Dz. U. UE L 230 z dnia 1 sierpnia 2014 r., s. 1) zostało ogłoszone w dniu 1 sierpnia 2014 r. Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 907/2014 z dnia 11 marca 2014 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do agencji płatniczych i innych organów, zarządzania finansami, rozliczania rachunków, zabezpieczeń oraz stosowania euro (Dz. U. UE L 255 z dnia 28 sierpnia 2014 r., s. 18 ze zm.) zostało ogłoszone w dniu 28 sierpnia 2014 r.

Przepisy przejściowe na 2014 r. w zakresie realizacji Wspólnej Polityki Rolnej określono w rozporządzeniu (UE) nr 1310/2013 Parlamentu i Rady z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającym niektóre przepisy przejściowe w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz zmieniającym rozporządzenie (UE) nr 1305/2013 Parlamentu Europejskiego i Rady w zakresie środków i ich rozdziału w odniesieniu do roku 2014, a także zmieniającym rozporządzenie Rady (WE) nr 73/2009 oraz rozporządzenia (UE) nr 1307/2013, (UE) nr 1306/2013 i (UE) nr 1308/2013 Parlamentu Europejskiego i Rady w zakresie ich stosowania w roku 2014⁶⁹.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wyjaśnił: (...) na podstawie art. 3 ww. rozporządzenia (UE) nr 1310/2013 w 2014 r. zrealizowano płatności w ramach działania „Wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)” PROW 2007–2013, częściowo finansowane z budżetu PROW 2014–2020. Ponadto w 2014 r. z budżetu PROW 2014–2020 przekazano środki na działanie „Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami” na zobowiązania podjęte na zasadach z PROW 2007–2013 zgodnie z art. 1 rozporządzenia nr 1310/2013⁷⁰.

W 2014 r. w części 33 – Rozwój wsi na finansowanie PROW 2014–2020 z budżetu środków europejskich wydatkowano 420.331,3 tys. zł (100% planu po zmianach) i 240.258,3 tys. zł ze środków budżetu państwa (jako współfinansowanie krajowe).

W 2014 r. ARiMR wypłaciła środki z PROW 2014–2020 na podstawie dotychczasowej akredytacji, co było zgodne ze stanowiskiem KE w tym zakresie⁷¹.

W 2014 r. w MRiRW prowadzono prace nad projektem ustawy o finansowaniu wspólnej polityki rolnej uwzględniającej perspektywę finansową 2014–2020. W art. 24 wyżej wymienionego projektu zawarto przepisy dotyczące akredytacji agencji płatniczych, zapewniające ich ciągłość do czasu wydania przez Ministra Finansów rozporządzeń akredytacyjnych na podstawie wyżej wymienionej ustawy. W dniu 3 kwietnia 2015 r. projekt ustawy o finansowaniu wspólnej polityki rolnej został przekazany do Rady Ministrów.

Do dnia 16 marca 2015 r.⁷² weszły w życie akty prawne umożliwiające realizację nowego PROW 2014–2020, tj. ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020⁷³, ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności⁷⁴ oraz ustawa z dnia 5 lutego 2015 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego⁷⁵. Nadal trwały prace nad projektami wykonawczych aktów prawnych niezbędnych do realizacji działań PROW 2014–2020.

Podstawę prawną wprowadzenia Programu Operacyjnego „Rybnictwo i Morze” na lata 2014–2020 stanowiło rozporządzenie unijne⁷⁶ opublikowane w dniu 20 maja 2014 r., w związku z tym konieczne było wprowadzenie zmian do Umowy Partnerstwa⁷⁷ polegających na jej uzupełnieniu o elementy związane z Europejskim

⁶⁹ Dz. Urz. UE L 347 z 20 grudnia 2013 r., s. 865.

⁷⁰ Na podstawie ustawy z dnia 22 września 2006 r. o uruchamianiu środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej przeznaczonych na finansowanie wspólnej polityki rolnej.

⁷¹ Możliwość zachowania akredytacji udzielonej agencjom płatniczym wynikał z art. 41 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do agencji płatniczych i innych organów, zarządzania finansami, rozliczania rachunków, zabezpieczeń oraz stosowania euro (Dz. Urz. UE L 255 z 28 sierpnia 2014 r., s. 14).

⁷² Data rozpoczęcia składania wniosków o przyznanie płatności obszarowych w ramach kampanii 2015 r.

⁷³ Dz. U. z 2015 r., poz. 349.

⁷⁴ Dz. U. z 2015 r., poz. 378.

⁷⁵ Dz. U. z 2015 r., poz. 308.

⁷⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 508/2014 z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (WE) nr 2328/2003, (WE) nr 861/2006, (WE) nr 1198/2006 i (WE) nr 791/2007 oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1255/2011 (Dz. Urz. UE L 149 z 20 maja 2014 r., s. 1).

⁷⁷ Umowa Partnerstwa zatwierdzona 23 maja 2014 r. to dokument określający strategię interwencji funduszy europejskich (w ramach trzech polityk unijnych: Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybołówstwa) w Polsce na lata 2014–2020, jest realizowana poprzez krajowe i regionalne programy operacyjne.

Funduszem Morskim i Rybackim. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wyjaśnił, że w dniu 20 listopada 2014 r. projekt aneksu do wyżej wymienionej Umowy, uzgodniony na roboczo z KE, został przekazany do Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, celem oficjalnego przesłania do KE⁷⁸. W dniu 18 grudnia 2014 r. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi przekazało do opinii KE, za pośrednictwem Stałego Przedstawicielstwa RP w Brukseli, projekt Programu Operacyjnego „Rybacko i Morze” na lata 2014–2020⁷⁹. Planowany termin oficjalnego przekazania projektu Programu Operacyjnego „Rybacko i Morze” do Komisji Europejskiej to maj 2015 r.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi prowadziło równoległe prace nad opracowaniem niezbędnych przepisów krajowych, tj. projektu ustawy o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz rozporządzeń wykonawczych.

2.3. Efekty rzeczowe prowadzonej działalności

Część 32 – Rolnictwo

Efekty rzeczowe uzyskane w wyniku wydatkowania środków budżetowych w tej części przedstawiają się następująco, i tak w ramach:

- finansowania dopłat do składek ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich w 2014 r. zakłady ubezpieczeń zawarły 142.918 umów ubezpieczenia, w tym 142.492 umowy ubezpieczenia upraw rolnych na sumę ubezpieczenia 13.326.950,6 tys. zł i 426 umów ubezpieczenia zwierząt gospodarskich na sumę ubezpieczenia 241.508,2 tys. zł; ochroną ubezpieczeniową objęto 3.269.870,87 ha upraw rolnych oraz 13.300.000 szt. zwierząt gospodarskich (w tym 13.276.039 szt. drobiu);
- dotacji przedmiotowych na finansowanie postępu biologicznego w produkcji roślinnej w 2014 r. wnioski o udzielenie i wypłacenie dotacji na pokrycie kosztów prowadzenia badań podstawowych na rzecz postępu biologicznego w produkcji roślinnej złożyło 13 podmiotów, po rozpatrzeniu tych wniosków wydano 13 decyzji na sfinansowanie 79 tematów badawczych⁸⁰;
- dotacji przedmiotowych na finansowanie postępu biologicznego w produkcji zwierzęcej przeznaczono środki głównie na ochronę zasobów genetycznych oraz usługi zootechniczne obejmujące prowadzenie ksiąg hodowlanych i ocenę wartości użytkowej lub hodowlanej zwierząt;
- dotacji na ochronę roślin wydano pięć decyzji dla pięciu podmiotów, które złożyły wnioski o udzielenie i wypłacenie dotacji;
- wykonywania zadań objętych planem badań i doświadczeń COBORU na rok 2014 zrealizowano m.in. badania polowe wyrównania i trwałości odmian (badania OWT); przeprowadzono też badania OWT 960 odmian zgłoszonych do krajowego rejestru i/lub księgi ochrony na tle 8.261 odmian stanowiących żywe kolekcje do określenia odrębności odmian; w ramach tych badań założono 27.549 poletek doświadczalnych, przeprowadzono 25.068 analiz chemiczno-technologicznych prób materiału roślinnego, prowadzono przechowalnię nasion, w której pod koniec roku znajdowało się 61.159 prób materiału siewnego 143 gatunków roślin rolniczych i warzywnych przeznaczonych przede wszystkim do badania OWT;
- wywiązania się Polski z obowiązku dostarczania danych statystycznych uzyskano dane z 12.156 gospodarstw rolnych w ramach prowadzonej przez nie rachunkowości;

⁷⁸ Komisja przyjmuje każdy program nie później niż sześć miesięcy po jego przedłożeniu przez państwo członkowskie, pod warunkiem że wszystkie uwagi przedstawione przez Komisję zostały odpowiednio uwzględnione.

⁷⁹ Projekt ten został przyjęty w dniu 21 października 2014 r. przez Radę Ministrów (w drodze uchwały).

⁸⁰ Tematy te zostały określone w załączniku nr 9 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 maja 2010 r. w sprawie stawek dotacji przedmiotowych dla różnych podmiotów wykonujących zadania na rzecz rolnictwa (Dz. U. Nr 91, poz. 595 ze zm.).

Część 33 – Rozwój wsi

Na podstawie Sprawozdania z realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013, według danych narastająco na dzień 31 grudnia 2014 r. oraz na podstawie danych z kontroli NIK P/15/001 Wykonanie budżetu państwa w 2014 r. Wykonanie planu finansowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz realizacja programów współfinansowanych z budżetu Unii Europejskiej, ustalono, że efekty rzeczowe dotyczyły:

- finansowania dopłat do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych na sfinansowanie części kosztów inwestycji i częściowej spłaty kapitału kredytów na realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych; ARiMR wydatkowała 341.061 tys. zł, a dopłatami objęto m.in. 5.433 kredytów inwestycyjnych udzielonych w 2014 r. na łączną kwotę 1.555.207,2 tys. zł; w 2014 r. kwoty kredytów przeznaczone zostały w szczególności na: zakup, budowę budynków inwentarskich o powierzchni 778.620,9 m²; zakup gruntów rolnych o powierzchni 11.807,98 ha, zakup 4.717 maszyn lub urządzeń do produkcji rolnej, zakup 1.077 ciągników, zakup 124 kombajnów;
- finansowania dopłat do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych na sfinansowanie kosztów wznowienia produkcji oraz odtworzenia środków trwałych w przypadku wystąpienia szkód; ARiMR przekazała bankom środki w wysokości 24.918 tys. zł; dopłatami objęto 5.214 kredytów na kwotę 244.001,2 tys. zł;
- finansowania lub dofinansowania ponoszonych przez producentów rolnych kosztów zbioru, transportu i unieszkodliwiania padłych zwierząt gospodarskich z gatunku bydło, owce, kozy, świnie lub konie; utylizacji łącznie poddano 1.242.024 sztuk padłych zwierząt, z tego 175.489 sztuk bydła, 12.412 owiec, 3.136 kóz, 3.911 koni oraz 1.047.076 świń; wydatki z tego tytułu wyniosły 94.024 tys. zł;
- pomocy dla 19.101 rolników, którzy w 2014 r. byli producentami owoców porzeczek czarnej lub owoców wiśni wyplacono 21.333 tys. zł (do 52.031 ha upraw);
- pomocy dla 41.963 rolników, którzy w 2014 r. byli producentami cebuli, kapusty lub jabłek wyplacono 109.988 tys. zł (do 158.244 ha upraw);
- wsparcia w wysokości 1.034 tys. zł dla 440 rolników, którzy ponieśli szkody w uprawach rolnych wyrządzonych przez dziki (do 1.217 ha upraw);
- instrumentów pomocowych I filara WPR – ARiMR wydatkowała w 2014 r.:
  - na płatności bezpośrednie – 12.927.570,1 tys. zł (12.927.544,4 tys. zł ze środków unijnych i 25,7 tys. zł ze środków krajowych), w tym na Jednolitą Płatność Obszarową 11.793.030,4 tys. zł; płatności te zostały przekazane do około 1,4 mln rolników posiadających gospodarstwa o minimalnej powierzchni 1 ha użytków rolnych; powierzchnia objęta tym wsparciem wyniosła około 14 mln ha;
  - na Uzupełniające Płatności Obszarowe – 1.194.030,8 tys. zł (1.194.028,6 tys. zł ze środków krajowych oraz 2,2 tys. zł ze środków unijnych);
  - w ramach wspólnych rynków owoców i warzyw – 1.099.962,1 tys. zł (365.916,9 tys. zł ze środków krajowych oraz 734.045,2 tys. zł ze środków unijnych);
  - w ramach rynku rybołówstwa i akwakultury – 348,7 tys. zł (całość ze środków unijnych);
- realizacji PROW 2007–2013 ze środków wypłacanych beneficjentom przez ARiMR zrealizowano m.in.:
  - 60.254 operacji w 48.638 gospodarstwach, w wyniku których zakupiono m.in.: maszyny rolnicze, narzędzia, urządzenia do produkcji roślinnej oraz środki transportu (inne niż ciągniki) do produkcji roślinnej, w tym oprogramowanie (196.691 sztuk), ciągniki (41.317 sztuk), wybudowano lub zmodernizowano budynki gospodarcze o powierzchni ponad 3.441,7 tys. m²;

- wypłatę jednorazowej premii dla 25.403 młodych rolników⁸¹ w związku z rozpoczęciem samodzielnego prowadzenia gospodarstwa;
- 19.946 decyzji o przyznaniu renty strukturalnej, w wyniku czego rolnicy przekazali gospodarstwa o powierzchni 239.102,66 ha;
- 348 operacji w ramach gospodarowania rolniczymi zasobami wodnymi, w ramach których wykonane zostały melioracje szczegółowe na powierzchni 6.532,60 ha użytków gruntowych oraz podstawowe oddziaływujące na powierzchnię 289.667,31 ha użytków gruntowych;
- scalanie 22.085,70 ha gruntów, z tego: 20.698,89 ha gruntów rolnych, 1.386,81 ha gruntów leśnych;
- wsparcie dla 1.387 grup producentów rolnych;
- wsparcie dla gospodarstw położonych na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW) o powierzchni 8.455.192,80 ha użytków rolnych;
- płatności rolnośrodowiskowe dla gospodarstw o powierzchni ponad 3,3 mln ha użytków rolnych, podczas gdy wielkość fizycznego obszaru objętego wsparciem rolnośrodowiskowym⁸² wyniosła ponad 2,7 mln ha;
- zalesianie⁸³ gruntów rolnych o powierzchni ponad 32 tys. ha oraz zalesianie gruntów innych niż rolne o powierzchni prawie 3 tys. ha;
- budowę 18,75 tys. km sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, wykonano 42.781 szt. kanalizacji zagrodowych, wybudowano 485 oczyszczalni ścieków utworzono system zbioru, segregacji i wywozu odpadów komunalnych, który umożliwił zagospodarowanie 251,84 tys. ton śmieci, stworzono możliwość wytwarzania 151,73 MW energii ze źródeł odnawialnych, w szczególności z wiatru, wody, energii geotermalnej, słońca, biogazu albo biomasy, wybudowano lub zmodernizowano 180 targowisk;
- budowę, modernizację lub wybudowano m.in. budynki pełniące funkcje rekreacyjne, sportowe i społeczno-kulturalne, w tym świetlice, domy kultury, z wyłączeniem szkół, przedszkoli i żłobków – 6.870 obiektów, obiekty sportowe, place zabaw, miejsca rekreacji, przeznaczone do użytku publicznego 4.941 sztuki, obiekty małej architektury – 1.844 sztuk, tereny zielone, parki i inne miejsca wypoczynku – 615 sztuk, ścieżki rowerowe, szlaki turystyczne o łącznej długości – 709,5 km, zbiorniki i ciekły wodne w celu rekreacji lub poprawy estetyki miejscowości – 198 sztuk⁸⁴;
- wsparcie poprzez przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku wystąpienia klęsk żywiołowych oraz wprowadzenie odpowiednich działań zapobiegawczych na powierzchni w gospodarstwach rolnych o łącznej powierzchni 84.068,63 ha użytków rolnych;
- działania polegające na odtwarzaniu potencjału produkcji leśnej zniszczonego przez katastrofy oraz wprowadzanie instrumentów zapobiegawczych na powierzchni 45.248,35 ha lasów i działania polegające na zapobieganiu zagrożeniom pożarowym na powierzchni 368.657,23 ha lasów.

⁸¹ Kryterium wiekowe wynosiło 40 lat w momencie składania wniosku.

⁸² Bez sumowania powierzchni objętej jednoczesnym wsparciem w ramach niewykluczających się pakietów. W ramach zobowiązań PROW 2004–2006, które przeszły w ciężar PROW 2007–2013 wsparciem objęto 1.102,5 tys. ha.

⁸³ W ramach zobowiązań PROW 2004–2006, które przeszły w ciężar PROW 2007–2013 zalesiono 40,1 tys. ha.

⁸⁴ Łącznie dla działań: Odnowa i rozwój wsi oraz wdrażanie lokalnych strategii rozwoju dla operacji, które odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działania Odnowa i rozwój wsi.

Część 35 – Rynki rolne

Na podstawie danych z kontroli NIK P/15/001 Wykonanie budżetu państwa w 2014 r. Wykonanie planu finansowego Agencji Rynku Rolnego oraz realizacja programów współfinansowanych z budżetu Unii Europejskiej, ustalono następujące efekty rzeczowe w zakresie mechanizmów pomocy krajowej oraz mechanizmów I filara Wspólnej Polityki Rolnej, i tak w ramach:

- dopłat krajowych do spożycia mleka i przetworów mlecznych w placówkach oświatowych wydano 2.272 decyzje dotyczące dofinansowania spożycia w szkołach około 46,9 tys. ton produktów mlecznych; na dopłaty ARR wydatkowała 109.998 tys. zł;
- dopłat z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany wydano 78.566 decyzji w sprawie dopłat do materiału siewnego, który został wykorzystany na powierzchni około 1.052 mln ha gruntów; na dopłaty ARR wydatkowała 119.756,5 tys. zł;
- działań promocyjnych i informacyjnych dotyczących produktów rolnych i żywnościowych, metod produkcji, a także systemów jakości produktów rolnych i żywnościowych w kraju i zagranicą ARR wydatkowała 3.044 tys. zł i zrealizowała 573 takich działań;
- mechanizmu WPR „Dopłaty do prywatnego przechowywania masła” w 2014 r. ARR wypłaciła 12 tys. zł na podstawie trzech umów zawartych w 2013 r.; w 2014 r. zawarto trzy umowy na dopłaty do przechowywania 60 ton, z czego dwie umowy obejmujące 40 ton masła zostały rozwiązane przez przedsiębiorcę przed osiągnięciem minimalnego okresu przechowywania; dopłaty w ramach trzeciej umowy zostaną wypłacone w 2015 r.;
- mechanizmu WPR „Dopłaty do spożycia mleka i przetworów mlecznych w placówkach oświatowych” (program „Mleko w szkole”) w roku szkolnym 2013/2014 uczestniczyło około 14 tys. placówek oświatowych (około 29% ogółu placówek oświatowych w Polsce), a mleko i przetwory mleczne spożywało około 2,45 miliona dzieci (około 42% ogółu dzieci w placówkach oświatowych w Polsce); w 2014 r. ARR zrealizowała dopłaty do około 53,6 tys. ton mleka i jego przetworów na kwotę 40.756 tys. zł;
- refundacji wywozowych Agencja wypłaciła 335 tys. zł do 445 ton produktów, z tego do 386 ton wołowiny i 59 ton mięsa drobiowego; wydano na poszczególnych rynkach rolnych 1.294 pozwolenia na przywóz i wywóz produktów rolno-spożywczych z/do krajów pozaunijnych oraz 107 wyciągów z pozwoleń⁸⁵;
- programu „Owoce i warzywa w szkole” w 2014 r. ARR wypłaciła pomoc w wysokości 72.100 tys. zł z tytułu dostarczonych i udostępnionych porcji owoców, warzyw i soków dzieciom ze szkół podstawowych oraz w ramach prowadzonych działań komunikacyjnych związanych z programem, takich jak konferencje i spotkania informacyjne, cykl imprez plenerowych (np. „Warzywiada”), strona internetowa www.owocewzskole.org, spoty reklamowe, materiały promocyjne dla dzieci (np. koszulki, bidony, czapeczki); w I semestrze roku szkolnego 2014/2015 dostawy organizowane były przez 110 zatwierdzonych dostawców do około 11,1 tys. szkół podstawowych, w których owoce i warzywa spożywało ponad 1.323 tys. dzieci z klas I–III oraz dzieci realizujących obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego zorganizowany w szkole podstawowej (po raz pierwszy objęte programem w roku szkolnym 2014/2015), co stanowiło około 95% liczby dzieci z grupy docelowej;
- „Krajowego Programu Wsparcia Pszczelarstwa w Polsce na lata 2013/14, 2014/15, 2015/16” Agencja realizowała mechanizm „Wsparcie rynku produktów pszczelich” i wypłaciła 20.100 tys. zł do 354 rozliczonych umów dotyczących m.in. wsparcia zwalczania warrozy, zasiedlania uli oraz racjonalizacji sezonowego przenoszenia uli;

⁸⁵ Dokument wydawany na wniosek przedsiębiorcy w oparciu o wydane pozwolenie, w celu umożliwienia wielokrotnego dokonania obrotu towarowego z zagranicą produktów w ilościach lub wartościach nie przekraczających określonych w pozwoleniu.

- mechanizmu „Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych” łącznie wypłacono 40.081 tys. zł, z tego: środki UE stanowiły 24.395 tys. zł, a środki krajowe 15.686 tys. zł; w 2014 r. kontynuowana była realizacja 10 programów informacyjnych lub promocyjnych, takich jak np.: „Makarony Europy”, „Jabłka każdego dnia”, „Mam kota na punkcie mleka” i „Trzy znaki smaku”, a także podpisano umowy na trzy programy: „Gwarancja jakości QAFP”, „Trade milk” oraz „Europejskie jabłka dwukolorowe”;
- mechanizmu „Nadzwyczajne środki wspierania rynku wieprzowiny” do oddziałów terenowych ARR wpłynęło 1.448 wniosków dotyczących około 49,7 tys. sztuk świń o łącznej masie tusz wynoszącej około 4,9 tys. ton; przyznano i wypłacono pomoc finansową do 49.130 sztuk świń o łącznej zakwalifikowanej masie tusz wynoszącej 4,6 tys. ton, w łącznej kwocie 6.856 tys. zł;
- mechanizmu „Tymczasowe nadzwyczajne wsparcie producentów owoców i warzyw” w 2014 r. do ARR wpłynęło około 4 tys. wniosków, które dotyczyły 46 tys. ton wycofanych z rynku owoców i warzyw (głównie jabłek) oraz 3,6 tys. ha, na których dokonano zielonych zbiorów/niezbierania (jabłek, kapusty i marchwi); do 31 grudnia 2014 r. Agencja wypłaciła 25.168 tys. zł odpowiednio do 4,72 tys. ton owoców i warzyw i 2,34 tys. ha upraw; w wyniku analizy sytuacji rynkowej i przebiegu realizacji pomocy dla producentów, Komisja Europejska uruchomiła we wrześniu 2014 r. dalsze tymczasowe wsparcie producentów owoców i warzyw; w 2014 r. producenci złożyli łącznie około 2 tys. powiadomień o zamiarze przeprowadzenia wycofania z rynku na bezpłatną dystrybucję lub niezbierania plonów.

Części 62 – Rybołówstwo

Wydatki były realizowane głównie przez ARiMR z przeznaczeniem na finansowanie płatności dla beneficjentów PO Ryby 2007–2013; od początku realizacji tego Programu m.in. w ramach:

- osi 1 „Działania na rzecz adaptacji floty rybackiej”, trwale wycofano z połowów 78 jednostek rybackich (ze złomowano albo przekwalifikowano jednostki na inną niż rybacka działalność), przez co zmniejszono pojemność brutto (GT) o 5.216,79 i moc całkowitą (kW) o 15.569,38 polskiej floty rybackiej; przekazano armatorom i członkom załóg jednostek rybackich 397.013,9 tys. zł z tytułu tymczasowego zaprzestania działalności połowowej; zmodernizowano 328 jednostek rybackich, wymieniono silniki na statkach rybackich, dzięki czemu zmniejszono o 1.997,00 (kW) moc silników polskiej floty rybackiej; wypłacono 27.058,7 tys. zł na rzecz 509 beneficjentów płatności, w ramach wcześniejszych emerytur;
- osi 2 „Akwakultura, Rybołówstwo śródlądowe, przetwórstwo i obrót produktami rybołówstwa i akwakultury” wypłacono dla 190 zakładów przetwórczych kwotę 511.711,8 tys. zł na rozwój i modernizację przedsiębiorstw; 249 gospodarstw rybackich otrzymało wsparcie w wysokości 249.793,8 tys. zł na rozwój i modernizację swoich przedsiębiorstw; 551 gospodarstw rybackich otrzymało 321.290,8 tys. zł na wsparcie wykorzystania tradycyjnych lub przyjaznych środowisku praktyk i technik w chowie i hodowli ryb; w odniesieniu do osi 2 działania na rzecz wsparcia sektora akwakultury oraz przetwórstwa artykułów rybnych spowodowały stworzenie i/lub utrzymanie 21.362 miejsc pracy;
- osi 3 „Środki służące wspólnemu interesowi” w trakcie realizacji było 319 projektów, z których dotychczas rozliczono 231 operacji, przy czym 80 z nich dotyczyło kampanii promocyjnych produktów rybołówstwa i akwakultury; największa kwota pomocy przeznaczona została na inwestycje w portach rybackich, miejscach wyladunku i przystaniach; w ramach tego środka wypłacono 651.206,1 tys. zł, zmodernizowano 10 portów rybackich oraz 6 przystani i miejsc wyladunku, ponadto wybudowano dwa lokalne centra pierwszej sprzedaży; utworzono 4 organizacje producentów rybnych; zrealizowano 33 projekty w zakresie operacji polegających na organizacji spotkań (np. szkoleń, seminariów, programów wymiany praktyk, konferencji) i związanych z doskonaleniem kwalifikacji zawodowych lub rozwojem nowych metod i narzędzi szkoleniowych.

3. Sprawozdania

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie zaopiniowała roczne, łączne sprawozdania za 2014 r. sporządzone przez dysponenta części 32 – Rolnictwo, 33 – Rozwój wsi, 35 – Rynki rolne i 62 – Rybołówstwo:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy WPR),
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich w zakresie wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE WPR),
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE),

oraz

- roczne sprawozdania z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1),
- sprawozdania finansowe za IV kwartał 2014 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Łączna sprawozdawczość budżetowa MRiRW w 2014 r. sporządzana była z zastosowaniem: programu „Sprawozdania Rb” opracowanego dla dysponenta głównego w MRiRW, systemu informatycznego TREZOR oraz programu BUZA.

Sprawozdania zostały sporządzone terminowo, stosownie do rozporządzeń Ministra Finansów w sprawie: sprawozdawczości budżetowej, sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, a także sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym. Łączne sprawozdania uwzględniały dane wynikające ze sprawozdań jednostkowych. Sprawozdania jednostkowe zostały prawidłowo sprawdzone pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Jednostkowe sprawozdania dysponenta części 33 – Rozwój wsi:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy WPR),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy),
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich w zakresie wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE WPR),

oraz:

- roczne sprawozdania z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1),
- sprawozdania finansowe za IV kwartał 2014 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z)

zostały sporządzone terminowo i na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej. Sprawozdania te przekazują prawdziwy obraz dochodów i wydatków, a także należności i zobowiązań 2014 r.

4. Księgi rachunkowe

Zgodnie z założeniami kontroli wykonania budżetu państwa w 2014 r. badaniami objęto księgi rachunkowe dysponenta głównego w zakresie części 33 – Rozwój wsi, prowadzone w Departamencie Finansów w MRiRW⁸⁶.

Księgi prowadzone były w informatycznym systemie finansowo-księgowym. System ten został zatwierdzony do stosowania decyzją Dyrektora Generalnego w MRiRW i spełniał wymogi ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁸⁷.

Na podstawie wyselekcjonowanych z systemu księgowego zapisów dotyczących części 33 – Rozwój wsi:

- dochodów dysponenta głównego za 2014 r. – wybrano do kontroli (metodą MUS) 10 dowodów księgowych na kwotę 1.992.327,3 tys. zł,
- wydatków dysponenta głównego za 2014 r. – wybrano do kontroli z zastosowaniem wyżej wymienionej metody 91 dowodów księgowych na kwotę 14.815.845,8 tys. zł.

Wylosowane dowody księgowe dotyczące dochodów i wydatków zostały sprawdzone pod względem poprawności formalnej, prawidłowości dokonanej kontroli bieżącej oraz prawidłowości ewidencji transakcji w systemie finansowo-księgowym. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

5. Wydatki poniesione na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich

Niniejszy rozdział opracowano na podstawie Informacji w sprawie sytuacji w polskim rolnictwie, MRiRW Warszawa luty 2015 r., przyjętej przez Radę Ministrów w dniu 2 marca 2015 r.; sprawozdania z realizacji Strategii Zrównoważonego Rozwoju Rolnictwa i Rybactwa na lata 2012–2020, MRiRW Warszawa 2014 r.; opracowania Rolnictwo i gospodarka żywnościowa, MRiRW Warszawa 2014 r., praca zbiorowa pod redakcją Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej PIB oraz danych z wykonania budżetu państwa w 2014 r. uzyskanych w trakcie kontroli w MRiRW.

Akcesja do UE spowodowała znaczący wzrost wsparcia na rzecz rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich w Polsce.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich w dziale 010 – Rolnictwo i łowiectwo miały w latach 2010–2014 tendencję rosnącą. I tak: w 2010 r. wyniosły 24.071.740 tys. zł, w 2011 r. – 28.586.428 tys. zł, w 2012 r. – 28.859.637 tys. zł, w 2013 r. – 31.999.860 tys. zł i w 2014 r. – 30.363.981 tys. zł.

Instrumentem wsparcia WPR o największym wymiarze finansowym były płatności bezpośrednie. Płatności te – realizowane corocznie – przekazane zostały do około 1,4 mln rolników posiadających gospodarstwa o minimalnej powierzchni 1 ha użytków rolnych. Powierzchnia objęta tym wsparciem wyniosła około 14 mln ha. W latach 2010–2014 ze środków unijnych wypłacana była w szczególności jednolita płatność obszarowa (JPO), a z budżetu krajowego – uzupełniające płatności obszarowe. Wykonanie wydatków budżetowych z tytułu płatności bezpośrednich wyniosło: w 2010 r. – 9.560.914 tys. zł, w 2011 r. – 12.118.937 tys. zł, w 2012 r. – 9.942.447 tys. zł, w 2013 r. – 13.359.189 tys. zł i w 2014 r. – 12.764.569 tys. zł. Wydatki te stanowiły około 40% wydatków poniesionych w dziale 010 – Rolnictwo i łowiectwo⁸⁸.

⁸⁶ Dane dysponenta Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi Biura Administracyjno-Budżetowego dysponenta III stopnia obejmowały księgi prowadzone w Biurze Administracyjno-Budżetowym w MRiRW.

⁸⁷ Dz. U. z 2013 r., poz. 330 ze zm.

⁸⁸ W 2010 r. – 39,7%, w 2011 r. – 42,4%, w 2012 r. – 34,5%, w 2013 r. – 41,7% i w 2014 r. – 42%.

W 2014 r. wydatki budżetowe w ramach I filara WPR w części 33 – Rozwój wsi wyniosły łącznie 15.214.659,2 tys. zł, w tym z budżetu środków europejskich: jednolita płatność obszarowa – 11.787.721,7 tys. zł, pomoc dla grup producentów na wstępne pozwolenia – 728.718,6 tys. zł, oddzielna płatność z tytułu cukru – 581.711 tys. zł, wsparcie specjalne – 471.904,7 tys. zł (płatności do krów, owiec, specjalna płatność obszarowa do powierzchni upraw roślin strączkowych i motylkowatych drobnonasiennych oraz płatności do surowca tytoniowego wysokiej jakości), a z budżetu środków krajowych m.in. płatności uzupełniające – 1.194.054,7 tys. zł, pomoc dla grup producentów na wstępne pozwolenia – 365.916,9 tys. zł.

Drugim filarem WPR była polityka rozwoju obszarów wiejskich, której Polska w perspektywie 2007–2013 była największym beneficjentem wśród państw UE. Na realizację PROW 2007–2013 w Polsce przeznaczono 17,4 mld euro środków publicznych. Do końca 2014 r. zrealizowane płatności wyniosły 61.632.090,1 tys. zł, tj. 85,5% zaplanowanych środków publicznych w Programie. Łączne wydatki budżetowe na realizację PROW 2007–2013 w 2014 r. wyniosły 8.907.137,2 tys. zł. Celem wdrażanego Programu było w szczególności przyspieszenie modernizacji gospodarstw rolnych, rozbudowa wiejskiej infrastruktury, poprawa jakości życia na wsi, ochrona środowiska naturalnego i unowocześnianie przetwórstwa spożywczego w Polsce⁸⁹. Prawie 70% płatności zostało zrealizowanych w ramach pięciu z 23 działań określonych w PROW 2007–2013 i były to: renty strukturalne (9.912.793,9 tys. zł, tj. 16,1% płatności ogółem), wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania – ONW (9.832.169,4 tys. zł, tj. 16% płatności ogółem), płatności rolnośrodowiskowe (8.685.617,6 tys. zł, tj. 14,1%), modernizacja gospodarstw rolnych (8.517.001,1 tys. zł, tj. 13,8%) oraz podstawowe usługi dla gospodarstw i ludności wiejskiej (5.661.451,6 tys. zł, tj. 9,2%).

W dniu 12 grudnia 2014 r. KE przyjęła PROW na lata 2014–2020 z budżetem 13,5 mld euro środków publicznych. W 2014 r. w ramach tego Programu Ministerstwo wydatkowało z budżetu 660,6 mln zł na realizację przez ARiMR płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami.

W 2014 r. wystąpiły istotne problemy w branży rolnej. Na wysoką produkcję rolną nałożyły się niekorzystne zjawiska związane z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń (ASF) oraz wprowadzeniem z dniem 1 sierpnia 2014 r. przez Federację Rosyjską embarga na większość produktów rolno-spożywczych.

W wyniku nałożenia embarga na polskie produkty pochodzenia roślinnego, i w związku z tym utraty głównego rynku zbytu dla świeżych owoców i warzyw, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi we współpracy z polskimi placówkami dyplomatycznymi za granicą podjął działania na rzecz pozyskania dla polskich płodów rolnych alternatywnych rynków zbytu. Szereg działań podjęto również w związku z zamknięciem rynków niektórych krajów trzecich dla importu mięsa wieprzowego z Polski po wystąpieniu w naszym kraju przypadków ASF u dzików.

W 2014 r. wartość eksportu artykułów rolno-spożywczych wyniosła 21,3 mld euro i wzrosła o 4,5% w stosunku do 2013 r. Wartość eksportu do państw Wspólnoty Niepodległych Państw wyniosła 1,7 mld euro i w stosunku do 2013 r. spadła o 22,9%, przede wszystkim z powodu embarga. Sprzedaż do państw Unii Europejskiej wzrosła o 5,3%, a ich udział w eksporcie produktami rolno-spożywczymi w porównaniu do 2013 r. wzrósł z 78,4% do 79,1% wartości eksportu Polski. Udział eksportu towarów rolno-spożywczych w eksporcie ogółem wyniósł 13,1% i był podobny jak w 2013 roku (13,2%). Saldo w handlu artykułami rolno-spożywczymi było dodatnie i wyniosło 6,6 mld euro.

⁸⁹ Zgodnie z art. 71 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz. Urz. UE L 277 z 21 października 2005 r., s. 1 ze zm., uchylone z dniem 1 stycznia 2014 r.), agencja płatnicza wypłaca pomoc do 31 grudnia 2015 r. Ocena oddziaływania PROW 2007–2013 na obszary wiejskie będzie możliwa po dokonaniu oceny ex-post. Zgodnie z art. 87 tego rozporządzenia podsumowanie ocen ex-post PROW 2007–2013 kończy się najpóźniej w dniu 31 grudnia 2016 r.

III. Informacje dodatkowe

Do jednostek, w których przeprowadzone zostały kontrole wykorzystania dotacji udzielonych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zostały skierowane wystąpienia pokontrolne:

- z dnia 6 lutego 2015 r. do Dyrektora Państwowego Instytutu Weterynaryjnego PIB w Puławach; w wystąpieniu pokontrolnym nie sformułowano wniosków pokontrolnych;
- z dnia 24 lutego 2015 r. do Dyrektora Świętokrzyskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach; w wystąpieniu NIK wniosła o rzetelne weryfikowanie danych przedstawianych w sprawdzaniach z realizacji zadań; w odpowiedzi z dnia 16 marca 2015 r. Dyrektor ŚODR poinformował, iż zwrócił uwagę podległym służbom na rzetelne sporządzanie sprawozdań;
- z dnia 9 kwietnia 2015 r. do Dyrektora Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych w Słupi Wielkiej; w dniu 27 kwietnia 2015 r. do wystąpienia pokontrolnego Dyrektor COBORU zgłosił zastrzeżenia, które zostały rozpatrzone przez Zespół Orzekający Komisji Rozstrzygającej w Najwyższej Izbie Kontroli w dniu 21 maja 2015 r.; w wyniku postępowania kontrolnego nie zostały sformułowane wnioski pokontrolne.

Do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zostało skierowane wystąpienie pokontrolne z dnia 22 kwietnia 2015 r., zawierające ocenę kontrolowanej działalności po kontroli wykonania budżetu państwa w 2014 r. w częściach 32 – Rolnictwo, 33 – Rozwój wsi, 35 – Rynki rolne i 62 – Rybołówstwo. W wystąpieniu nie sformułowano wniosków pokontrolnych. W odpowiedzi z dnia 7 maja 2015 r. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi poinformował, że zawarte w wystąpieniu pokontrolnym spostrzeżenia zostaną wykorzystane do dalszego zapewnienia prawidłowego wykonania budżetu państwa w częściach, których dysponentem jest Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Załącznik 1. Dochody budżetowe w częściach: 32 – Rolnictwo, 33 – Rozwój wsi, 35 – Rynki rolne i 62 – Rybołówstwo

Lp.	Wyszczególnienie	2013 r.	2014 r.		kol.5/ kol.3	kol.5/ kol.4
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Wykonanie ²⁾	%	
1	2	tys. zł			%	
3	4	5	6	7		
	Ogółem części: 32, 33, 35 i 62	2 120 270,3	1 618 504,0	2 303 102,1	108,6	142,3
I.	Część 32 – Rolnictwo	41 761,4	31 252,0	39 510,0	94,6	126,4
1.	Dział 010 – Rolnictwo i łowiectwo	31 178,6	22 179,0	29 155,3	93,5	131,5
1.1.	rozdział 01011 – Krajowa Stacja Chemiczno-Rolnicza	8 673,9	7 645,0	8 472,0	97,7	110,8
	§ 0690 Wpływy z różnych opłat	8 396,6	7 406,0	8 182,5	97,5	110,5
1.2.	rozdział 01013 – Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych	6 626,1	4 150,0	5 105,4	77,0	123,0
	§ 0690 Wpływy z różnych opłat	4 000,7	3 150,0	4 230,2	105,7	134,3
1.3.	rozdział 01015 – Postęp biologiczny w produkcji roślinnej	66,6	0,0	47,1	70,7	x
	§ 2910 Wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności, w tym wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	66,3	0,0	46,9	70,7	x
1.4.	rozdział 01019 – Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt	895,7	520,0	508,6	56,8	97,8
	§ 0690 Wpływy z różnych opłat	447,0	450,0	458,1	102,5	101,8
1.5.	rozdział 01020 – Postęp biologiczny w produkcji zwierzęcej	1 037,9	0,0	321,9	31,0	x
	§ 2910 Wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności, w tym wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	934,0	0,0	275,3	29,5	x
1.6.	rozdział 01021 – Główny Inspektorat Weterynarii	164,1	90,0	159,7	97,3	177,4
	§ 0970 Wpływy z różnych dochodów	112,6	50,0	95,8	85,1	191,6
1.7.	rozdział 01026 – Dopłaty do ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich	2 690,8	0,0	568,6	21,1	x
	§ 2910 Wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności, w tym wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	2 412,7	0,0	562,4	23,3	x
1.8.	rozdział 01029 – Dopłaty do oprocentowania kredytów na cele rolnicze	3,5	0,0	4,2	120,0	x
	§ 0900 Odsetki od dotacji oraz płatności: wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	2,8	0,0	3,3	117,9	x
1.9.	rozdział 01032 – Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa	147,8	35,0	18,7	12,7	53,4
	§ 0690 Wpływy z różnych opłat	129,1	20,0	12,9	10,0	64,5
1.10.	rozdział 01035 – Graniczne inspektoraty weterynarii	6 749,6	5 934,0	10 109,9	149,8	170,4
	§ 0690 Wpływy z różnych opłat	6 744,1	5 934,0	10 107,9	149,9	170,3
1.11.	rozdział 01080 – Działalność badawczo-rozwojowa	223,1	0,0	108,6	48,7	x
	§ 0920 Pozostałe odsetki	199,8	0,0	101,9	51,0	x
1.12.	rozdział 01093 – Dochody państwowej jednostki budżetowej uzyskane z tytułu przejętych zadań, które w 2010r. były finansowane z rachunku dochodów własnych	7,1	5,0	3,3	46,5	66,0
	§ 0830 Wpływy z usług	7,1	5,0	3,3	46,5	66,0
1.13.	rozdział 01094 – Dochody państwowej jednostki budżetowej uzyskane z tytułu przejętych zadań, które w 2010 r. były realizowane przez gospodarstwa pomocnicze	3 506,7	3 800,0	3 340,7	95,3	87,9
	§ 0830 Wpływy z usług	2 179,1	2 300,0	2 481,8	113,9	107,9
1.14.	rozdział 01095 – Pozostała działalność	385,7	0,0	386,6	100,2	x
	§ 0830 Wpływy z usług	156,9	0,0	235,7	150,2	x
2.	Dział 050 – Rybołówstwo i rybactwo	15,0	0,0	15,3	102,0	x
2.1.	rozdział 05009 – Rybołówstwo i przetwórstwo ryb	15,0	0,0	15,3	102,0	x
	§ 0909 Odsetki od dotacji oraz płatności: wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	5,8	0,0	9,4	162,1	x

Lp.	Wyszczególnienie	2013 r.	2014 r.		kol.5/ kol.3	kol.5/ kol.4
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Wykonanie ²⁾		
		tys. zł			%	
1	2	3	4	5	6	7
3.	Dział 750 – Administracja publiczna	6 730,2	5 061,0	6 373,5	94,7	125,9
3.1.	rozdział 75001 – Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	3 979,4	2 311,0	3 600,6	90,5	155,8
	§ 0690 Wpływy z różnych opłat	3 755,9	2 200,0	3 283,7	87,4	149,3
3.2.	rozdział 75094 – Dochody państwowej jednostki budżetowej uzyskane z tytułu przejętych zadań, które w 2010 r. były realizowane przez gospodarstwa pomocnicze	2 750,8	2 750,0	2 772,9	100,8	100,8
	§0750 Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	2 724,8	2 742,0	2 755,9	101,1	100,5
4.	Dział 801 – Oświata i wychowanie	3 647,1	3 851,0	3 823,7	104,8	99,3
4.1.	rozdział 80130 – Szkoły zawodowe	1 674,6	1 464,0	1 773,4	105,9	121,1
	§0750 Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	699,7	592,0	688,4	98,4	116,3
4.2.	rozdział 80194 – Dochody państwowej jednostki budżetowej uzyskane z tytułu przejętych zadań, które w 2010 r. były realizowane przez gospodarstwa pomocnicze	1 970,0	2 387,0	2 050,3	104,1	85,9
	§ 0840 Wpływy ze sprzedaży wyrobów	1 777,1	2 159,0	1 800,9	101,3	83,4
4.3.	rozdział 80195 – Pozostała działalność	2,5	0,0	0,0	0,0	x
	§ 0900 Odsetki od dotacji oraz płatności: wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	2,5	0,0	0,0	0,0	x
5.	Dział 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza	190,5	161,0	142,2	74,6	88,3
5.1.	rozdział 85410 – Internaty i bursy szkolne	190,5	161,0	142,2	74,6	88,3
	§0750 Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	135,1	120,0	79,3	58,7	66,1
II.	Część 33 – Rozwój wsi	1 879 688,3	1 518 105,0	2 008 365,5	106,8	132,3
1.	Dział 010 – Rolnictwo i łowiectwo	28 516,5	0,0	25 933,3	90,9	x
1.1.	rozdział 01002 – Wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego	0,0	0,0	2,9	x	x
	§ 0920 Pozostałe odsetki	0,0	0,0	2,9	x	x
1.2.	rozdział 01027 – Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	18 774,4	0,0	17 461,2	93,0	x
	§ 2919 Wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności, w tym wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	13 759,1	0,0	13 339,1	96,9	x
1.3.	rozdział 01036 – Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich	1 677,2	0,0	1 733,2	103,3	x
	§ 0909 Odsetki od dotacji oraz płatności: wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	761,2	0,0	896,4	117,8	x
1.4.	rozdział 01037 – Płatności uzupełniające do gruntów rolnych	1 356,5	0,0	1 300,5	95,9	x
	§ 2919 Wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności, w tym wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	1 125,2	0,0	1 077,0	95,7	x
1.5.	rozdział 01038 – Rozwój obszarów wiejskich	2 946,7	0,0	2 956,1	100,3	x
	§ 2919 Wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności, w tym wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	2 359,7	0,0	2 134,1	90,4	x

Lp.	Wyszczególnienie	2013 r.	2014 r.		kol.5/ kol.3	kol.5/ kol.4
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Wykonanie ²⁾		
		tys. zł			%	
1	2	3	4	5	6	7
1.6.	rozdział 01041 – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007–2013	3 761,7	0,0	2 475,2	65,8	x
	§ 2918 Wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności, w tym wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	3 564,2	0,0	2 189,6	61,4	x
1.7.	rozdział 01078 – Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	0,0	0,0	4,2	x	x
	§ 0900 Odsetki od dotacji oraz płatności: wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	0,0	0,0	2,9	x	x
2.	Dział 700 – Gospodarka mieszkaniowa	1 851 160,2	1 518 100,0	1 982 428,5	107,1	130,6
2.1.	rozdział 70012 – Agencja Nieruchomości Rolnych	1 851 160,2	1 518 100,0	1 982 428,5	107,1	130,6
	§ 0970 Wpływy z różnych dochodów	1 730 231,6	1 509 200,0	1 956 110,6	113,1	129,6
3.	Dział 750 – Administracja publiczna	11,6	5,0	3,7	31,9	74,0
3.1.	rozdział 75001 – Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	11,6	5,0	3,7	31,9	74,0
	§ 0970 Wpływy z różnych dochodów	11,6	5,0	3,7	31,9	74,0
III.	Część 35 – Rynki rolne	192 172,4	68 829,0	243 302,7	126,6	353,5
1.	Dział 010 – Rolnictwo i łowiectwo	174 517,5	68 826,0	52 396,4	30,0	76,1
1.1.	rozdział 01023 – Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych	656,6	330,0	646,3	98,4	195,8
	§ 0830 Wpływy z usług	357,9	200,0	324,7	90,7	162,4
1.2.	rozdział 01040 – Opłaty cukrowe	173 859,5	68 496,0	51 745,0	29,8	75,5
	§ 8500 Wpływy z opłat cukrowych	173 853,6	68 496,0	51 730,3	29,8	75,5
1.3.	rozdział 01094 – Dochody państwowej jednostki budżetowej uzyskane z tytułu przejętych zadań, które w 2010 r. były realizowane przez gospodarstwa pomocnicze	1,4	0,0	5,1	364,3	x
	§ 0690 Wpływy z różnych opłat	1,4	0,0	5,0	357,1	x
2.	Dział 500 – Handel	17 654,0	0,0	190 904,9	1081,4	x
2.1.	rozdział 50002 – Agencja Rynku Rolnego	17 654,0	0,0	190 904,9	1081,4	x
	§ 0970 Wpływy z różnych dochodów	16 655,3	0,0	190 058,8	1141,1	x
3.	Dział 750 – Administracja publiczna	0,9	3,0	1,4	155,6	46,7
3.1.	rozdział 75001 – Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	0,9	3,0	1,4	155,6	46,7
	§ 0970 Wpływy z różnych dochodów	0,9	1,0	1,0	111,1	100,0
IV.	Część 62 – Rybołówstwo	6 648,2	318,0	11 923,9	179,4	3749,7
1.	Dział 050 – Rybołówstwo i rybactwo	6 624,8	295,0	11 884,9	179,4	4028,8
1.1.	rozdział 05004 – Inspektoraty rybołówstwa morskiego	267,9	295,0	433,6	161,9	147,0
	§ 0570 Grzywny, mandaty i inne kary pieniężne od osób fizycznych	170,7	240,0	347,4	203,5	144,8
1.2.	rozdział 05011 – Program Operacyjny Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007–2013	6 336,1	0,0	11 439,3	180,5	x
	§ 2919 Wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności, w tym wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	5 293,2	0,0	9 305,1	175,8	x
1.3.	rozdział 05080 – Działalność badawczo-rozwojowa	20,8	0,0	2,7	13,0	x
	§ 2910 Wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności, w tym wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	0,0	0,0	2,4	x	x
1.4.	rozdział 05095 – Pozostała działalność	0,0	0,0	9,3	x	x
	§ 0929 Pozostałe odsetki	0,0	0,0	7,5	x	x
2.	Dział 750 – Administracja publiczna	23,4	23,0	39,0	166,7	169,6
2.1.	rozdział 75001 – Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	23,4	23,0	39,0	166,7	169,6
	§ 0970 Grzywny i inne kary pieniężne od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	23,1	20,0	21,9	94,8	109,5

1) Ustawa budżetowa na rok 2014.

2) Dane na podstawie rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych państwa z wyszczególnionymi znaczącymi dla rozdziału paragrafami klasyfikacji budżetowej.

Załącznik 2. Wydatki budżetu państwa w częściach: 32 – Rolnictwo, 33 – Rozwój wsi, 35 – Rynki rolne i 62 – Rybołówstwo

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2013 r.	2014 r.			kol.6/ kol.3	kol.6/ kol.4	kol.6/ kol.5
			Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach ²⁾	Wykonanie ²⁾			
			tys. zł					
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Razem części 32, 33, 35 i 62	8 243 747,9	5 692 341	7 100 347,9	6 845 725,0	83,0	120,3	96,4
I.	Część 32 – Rolnictwo	877 787,2	758 795	900 995,0	854 159,1	97,3	112,6	94,8
1.	Dział 010 – Rolnictwo i łowiectwo	567 568,1	463 856	574 875,7	538 758,2	94,9	116,1	93,7
1.1.	rozdział 01011 – Krajowa Stacja Chemiczno-Rolnicza	42 973,3	37 035	41 701,0	41 689,0	97,0	112,6	100,0
	§ 4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników	23 768,2		23 782,3	23 782,3	100,1	x	100,0
1.2.	rozdział 01013 – Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych	29 056,0	36 344	36 344,0	36 331,9	125,0	100,0	100,0
	§ 2840 Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie ustawowo określonych zadań bieżących realizowanych przez pozostałe jednostki sektora finansów publicznych	19 665,0		19 529,0	19 529,0	99,3	x	100,0
1.3.	rozdział 01015 – Postęp biologiczny w produkcji roślinnej	18 144,1	17 140	12 854,0	12 318,0	67,9	71,9	95,8
	§ 2630 Dotacja przedmiotowa z budżetu dla jednostek nie zaliczanych do sektora finansów publicznych	11 499,3		7 826,4	7 475,5	65,0	x	95,5
1.4.	rozdział 01017 – Ochrona roślin	2 395,1	3 013	600,8	440,9	18,4	14,6	73,4
	§ 2630 Dotacja przedmiotowa z budżetu dla jednostek nie zaliczanych do sektora finansów publicznych	2 395,1		600,8	440,9	18,4	x	73,4
1.5.	rozdział 01018 – Rolnictwo ekologiczne	4 461,8	6 016	4 504,6	4 418,6	99,0	73,4	98,1
	§ 2630 Dotacja przedmiotowa z budżetu dla jednostek nie zaliczanych do sektora finansów publicznych	2 956,5		3 381,6	3 356,3	113,5	x	99,3
1.6.	rozdział 01019 – Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt	13 152,6	11 549	12 454,0	12 276,9	93,3	106,3	98,6
	§ 4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników	5 571,4		5 578,5	5 578,5	100,1	x	100,0
1.7.	rozdział 01020 – Postęp biologiczny w produkcji zwierzęcej	104 300,2	101 709	100 260,4	100 059,1	95,9	98,4	99,8
	§ 2630 Dotacja przedmiotowa z budżetu dla jednostek nie zaliczanych do sektora finansów publicznych	102 899,4		98 849,3	96 648,0	93,9	x	97,8
1.8.	rozdział 01021 – Główny Inspektorat Weterynarii	10 862,2	10 852	11 356,4	11 129,1	102,5	102,6	98,0
	§ 4020 Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	5 836,5		5 905,1	5 905,1	101,2	x	100,0
1.9.	rozdział 01022 – Zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt i produktach pochodzenia zwierzęcego	43,0		202,5	159,7	371,4	x	78,9
	§ 4300 Zakup usług pozostałych	43,0		202,5	159,7	371,4	x	78,9
1.10.	rozdział 01026 – Dopłaty do ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich	164 407,0	100 717	191 217,0	161 363,4	98,1	160,2	84,4
	§ 2830 Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych	164 407,0		191 217,0	161 363,4	98,1	x	84,4
1.11.	rozdział 01032 – Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa	10 995,3	10 468	13 823,2	13 797,1	125,5	131,8	99,8
	§ 4020 Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	3 265,0		3 295,0	3 295,0	100,9	x	100,0

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2013 r.	2014 r.			kol.6/ kol.3	kol.6/ kol.4	kol.6/ kol.5
			Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach ²⁾	Wykonanie ²⁾			
1.12.	rozdział 01035 – Graniczne inspektoraty weterynarii	9 339,7	9 399	9 388,3	9 307,8	99,7	99,0	99,1
	§ 4020 Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	5 929,5		5 901,8	5 900,6	99,5	x	100,0
1.13.	rozdział 01079 – Pomoc zagraniczna	0,0		98,0	72,0	x	x	73,5
	§ 4300 Zakup usług pozostałych	0,0		51,0	35,8	x	x	70,2
1.14.	rozdział 01080 – Działalność badawczo-rozwojowa	87 201,0	57 973	73 293,5	69 302,2	79,5	119,5	94,6
	§ 2830 Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych	79 049,3		66 587,5	62 801,9	79,4	x	94,3
1.15.	rozdział 01095 – Pozostała działalność	70 236,8	61 641	66 778,0	66 092,5	94,1	107,2	99,0
	§ 2830 Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych	58 062,1		57 522,4	56 978,1	98,1	x	99,1
2.	Dział 750 – Administracja publiczna	112 982,7	112 353	116 672,7	112 345,0	99,4	100,0	96,3
2.1.	rozdział 75001 – Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	112 982,7	112 353	116 672,7	112 345,0	99,4	100,0	96,3
	§ 4020 Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej – BAB	24 530,5		24 638,2	24 630,6	100,4	x	100,0
3.	Dział 752 – Obrona narodowa	98,4	52	52,0	51,9	52,7	99,8	99,8
3.1.	rozdział 75212 – Pozostałe wydatki obronne	98,4	52	52,0	51,9	52,7	99,8	99,8
	§ 4300 Zakup usług pozostałych	29,8		49,0	48,9	164,1	x	99,8
4.	Dział 801 – Oświata i wychowanie	168 351,5	156 084	181 563,2	175 208,5	104,1	112,3	96,5
4.1.	rozdział 80130 – Szkoły zawodowe	165 835,2	153 856	178 840,1	172 486,8	104,0	112,1	96,4
	§ 4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników	80 283,1		81 253,3	81 136,4	101,1	x	99,9
4.2.	rozdział 80146 – Doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli	1 824,8	1 506	1 994,2	1 993,6	109,3	132,4	100,0
	§ 4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników	542,1		549,4	549,4	101,3	x	100,0
4.3.	rozdział 80195 – Pozostała działalność	691,5	722	728,9	728,1	105,3	100,8	99,9
	§ 2820 Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom	380,0		360,0	360,0	94,7	x	100,0
5.	Dział 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza	23 070,5	20 810	22 191,4	22 155,5	96,0	106,5	99,8
5.1.	rozdział 85410 – Internaty i bursy szkolne	23 070,5	20 810	22 191,4	22 155,5	96,0	106,5	99,8
	§ 4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników	9 946,6		10 062,3	10 044,4	101,0	x	99,8
6.	Dział 921 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	5 716,0	5 640	5 640,0	5 640,0	98,7	100,0	100,0
6.1.	rozdział 92116 – Biblioteki	4 176,0	4 146	4 146,0	4 146,0	99,3	100,0	100,0
	§ 2550 Dotacja podmiotowa z budżetu dla państwowej instytucji kultury	4 176,0		4 146,0	4 146,0	99,3	x	100,0
6.2.	rozdział 92118 – Muzea	1 540,0	1 494	1 494,0	1 494,0	97,0	100,0	100,0
	§ 2480 Dotacja podmiotowa z budżetu dla samorządowej instytucji kultury	1 540,0		1 494,0	1 494,0	97,0	x	100,0
II.	Część 33 – Rozwój wsi	6 695 345,1	4 338 522	5 519 112,1	5 328 233,7	79,6	122,8	96,5
1.	Dział 010 – Rolnictwo i łowiectwo	6 681 868,7	4 325 263	5 505 680,3	5 314 812,3	79,5	122,9	96,5
1.1.	rozdział 01001 – Centrum Doradztwa Rolniczego	11 720,0	11 421	11 421,0	11 409,4	97,3	99,9	99,9
	§ 2840 Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie ustawowo określonych zadań bieżących realizowanych przez pozostałe jednostki sektora finansów publicznych	11 470,0		11 421,0	11 409,4	99,5	x	99,9

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2013 r.	2014 r.			kol.6/ kol.3	kol.6/ kol.4	kol.6/ kol.5
			Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach ²⁾	Wykonanie ²⁾			
1.2.	rozdział 01002 – Wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego	0,0	154 142	154 142,0	154 142,0	x	100,0	100,0
	§ 2840 Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie ustawowo określonych zadań bieżących realizowanych przez pozostałe jednostki sektora finansów publicznych	0,0		154 142,0	154 142,0	x	x	100,0
1.3.	rozdział 01027 – Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	6 670 097,1	4 159 456	5 339 880,0	5 149 127,3	77,2	123,8	96,4
	§ 2009 Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich	4 980 036,9		3 517 680,0	3 473 096,5	69,7	x	98,7
1.4.	rozdział 01095 – Pozostała działalność	51,6	244	237,3	133,6	258,9	54,8	56,3
	§ 4390 Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii – BAB	35,0		233,0	131,0	374,3	x	56,2
2.	Dział 750 – Administracja publiczna	13 459,4	13 240	13 412,8	13 402,4	99,6	101,2	99,9
2.1.	rozdział 75001 – Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	13 459,4	13 240	13 412,8	13 402,4	99,6	101,2	99,9
	§ 4020 Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej – BAB	8 525,1		8 655,6	8 653,8	101,5	x	100,0
3.	Dział 752 – Obrona narodowa	17,0	19	19,0	19,0	111,8	100,0	100,0
3.1.	rozdział 75212 – Pozostałe wydatki obronne	17,0	19	19,0	19,0	111,8	100,0	100,0
	§ 4300 Zakup usług pozostałych – BAB	16,0		18,0	18,0	112,5	x	100,0
III.	Część 35 – Rynki rolne	420 839,9	431 527	455 729,8	442 426,1	105,1	102,5	97,1
1.	Dział 010 – Rolnictwo i łowiectwo	21 873,3	21 250	22 970,5	22 899,0	104,7	107,8	99,7
1.1.	rozdział 01023 – Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych	19 539,8	18 882	20 745,8	20 732,0	106,1	109,8	99,9
	§ 4020 Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	9 443,4		9 466,0	9 460,6	100,2	x	99,9
1.2.	rozdział 01095 – Pozostała działalność	2 333,5	2 368	2 224,7	2 167,0	92,9	91,5	97,4
	§ 4300 Zakup usług pozostałych – BAB	2 183,0		1 988,9	1 985,5	91,0	x	99,8
2.	Dział 500 – Handel	391 792,1	403 227	425 606,5	412 379,3	105,3	102,3	96,9
2.1.	rozdział 50002 – Agencja Rynku Rolnego	391 792,1	403 227	425 606,5	412 379,3	105,3	102,3	96,9
	§ 2800 Dotacja celowa z budżetu dla pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	84,4		234 190,0	232 798,5	275827,6	x	99,4
3.	Dział 750 – Administracja publiczna	7 144,5	7 016	7 118,8	7 113,8	99,6	101,4	99,9
3.1.	rozdział 75001 – Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	7 144,5	7 016	7 118,8	7 113,8	99,6	101,4	99,9
	§ 4020 Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej – BAB	5 199,1		5 217,2	5 214,1	100,3	x	99,9
4.	Dział 752 – Obrona narodowa	30,0	34	34,0	34,0	113,3	100,0	100,0
4.1.	rozdział 75212 – Pozostałe wydatki obronne	30,0	34	34,0	34,0	113,3	100,0	100,0
	§ 4300 Zakup usług pozostałych – BAB	29,0		34,0	34,0	117,2	x	100,0
IV.	Część 62 – Rybołówstwo	249 775,7	163 497	224 511,0	220 906,1	88,4	135,1	98,4
1.	Dział 050 – Rybołówstwo i rybactwo	228 687,6	144 245	205 201,8	202 049,2	88,4	140,1	98,5
1.1.	rozdział 05004 – Inspektoraty rybołówstwa morskiego	12 170,7	12 425	12 525,0	12 380,7	101,7	99,6	98,8
	§ 4020 Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	3 199,4		3 230,7	3 230,7	101,0	x	100,0
1.2.	rozdział 05006 – Zarybianie polskich obszarów morskich	4 986,0	4 852	4 852,0	4 844,8	97,2	99,9	99,9
	§ 4300 Zakup usług pozostałych – BAB	4 986,0		4 852,0	4 844,8	97,2	x	99,9

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2013 r.	2014 r.			kol.6/ kol.3	kol.6/ kol.4	kol.6/ kol.5
			Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach ²⁾	Wykonanie ²⁾			
			tys. zł					
1.3.	rozdział 05011 – Program Operacyjny Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007–2013	205 768,2	123 848	179 405,0	178 133,8	86,6	143,8	99,3
	§ 2009 Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich	205 768,2		179 405,0	178 133,8	86,6	x	99,3
1.4.	rozdział 05080 – Działalność badawczo-rozwojowa	4 028,3		0,0	0,0	0,0	x	x
	§ 2830 Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych	3 741,0		0,0	0,0	0,0	x	x
1.5.	rozdział 05095 – Pozostała działalność	1 734,4	3 120	8 419,8	6 689,9	385,7	214,4	79,5
	§ 2009 Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich	0,0		5 399,8	4 461,3	x	x	82,6
2.	Dział 750 – Administracja publiczna	21 077,1	19 239	19 296,2	18 843,9	89,4	97,9	97,7
2.1.	rozdział 75001 – Urzędy naczelných i centralnych organów administracji rządowej	21 077,1	19 239	19 296,2	18 843,9	89,4	97,9	97,7
	§ 4028 Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej – BAB	4 134,4		4 115,0	4 084,5	98,8	x	99,3
3.	Dział 752 – Obrona narodowa	11,0	13	13,0	13,0	118,2	100,0	100,0
3.1.	rozdział 75212 – Pozostałe wydatki obronne	11,0	13	13,0	13,0	118,2	100,0	100,0
	§ 4300 Zakup usług pozostałych – BAB	11,0		13,0	13,0	118,2	x	100,0

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2014.

²⁾ Dane na podstawie rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa w 2014 r., z wyszczególnionymi znaczącymi dla rozdziału paragrafami klasyfikacji budżetowej.

Załącznik 3. Zatrudnienie i wynagrodzenia w częściach: 32 – Rolnictwo, 33 – Rozwój wsi, 35 – Rynki rolne i 62 – Rybołówstwo

Lp.	Wyszczególnienie (Część, dział, rozd., status)	Wykonanie 2013 r.			Wykonanie 2014 r.			kol.8/ kol.5
		Przeciętne zatrudnienie	Wynagrodzenia	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełno- zatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie	Wynagrodzenia	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełno- zatrudnionego	
		wg Rb-70	wg Rb-70 ¹⁾	zł	wg Rb-70	wg Rb-70 ¹⁾	zł	
		osób ²⁾	tys. zł	zł	osób ²⁾	tys. zł	zł	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem część 32, 33, 35 i 62 wg statusu zatrudnionego³⁾, w tym:	4 203	237 978	4 718	4 190	239 583	4 765	101,0
1.	Część 32 – Rolnictwo	3 635	197 203	4 521	3 629	198 815	4 565	101,0
1.1.	Dział 010 – Rolnictwo i łowiectwo	875	49 110	4 677	873	49 243	4 701	100,5
1.1.1.	Rozdz. 01011 – KSch–R 01	519	25 660	4 120	518	25 659	4 128	100,2
1.1.2.	Rozdz. 01019 – KCHZ 01	81	6 023	6 197	84	6 021	5 973	96,4
1.1.3.	Rozdz. 01021 – GIW	104	6 808	5 455	101	6 907	5 699	104,5
	01	3	126	3 500	3	132	3 667	104,8
	02	3	420	11 667	3	447	12 417	106,4
	03	98	6 262	5 325	95	6 328	5 551	104,2
1.1.4.	Rozdz. 01032 – GIORiN	63	4 124	5 455	64	4 145	5 397	98,9
	01	8	328	3 417	5	329	5 483	160,5
	02	2	273	11 375	2	276	11 500	101,1
	03	53	3 523	5 539	57	3 540	5 175	93,4
1.1.5.	Rozdz. 01035 – Gran. Insp. Wet	108	6 495	5 012	106	6 511	5 119	102,1
	01	4	122	2 542	6	160	2 222	87,4
	03	104	6 373	5 107	100	6 351	5 293	103,6
1.2.	Dział 750 – Administracja publiczna	557	50 624	7 574	546	50 763	7 748	102,3
1.2.1.	Rozdz. 75001	557	50 624	7 574	546	50 763	7 748	102,3
	01	54	2 915	4 498	53	2 761	4 341	96,5
	02	3	568	15 778	5	720	12 000	76,1
	03	500	47 141	7 857	488	47 282	8 074	102,8
1.3.	Dział 801 – Oświata i wychowanie	1 886	86 782	3 834	1 893	88 009	3 874	101,0
1.3.1.	Rozdz. 80130	1 877	86 206	3 827	1 883	87 422	3 869	101,1
	01	566	17 865	2 630	572	18 152	2 645	100,5
	14	1 311	68 341	4 344	1 311	69 270	4 403	101,4
1.3.2.	Rozdz. 80146	9	576	5 333	10	587	4 892	91,7
	01	5	256	4 267	5	264	4 400	103,1
	14	4	320	6 667	5	323	5 383	80,8
1.4.	Dział 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza	317	10 687	2 809	317	10 800	2 839	101,1
1.4.1.	Rozdz. 85410	317	10 687	2 809	317	10 800	2 839	101,1
	01	200	5 074	2 114	199	5 008	2 097	99,2
	14	117	5 613	3 998	118	5 792	4 090	102,3

Lp.	Wyszczególnienie (Część, dział, rozdz., status)	Wykonanie 2013 r.			Wykonanie 2014 r.			kol.8/ kol.5
		Przeciętne zatrudnienie	Wynagrodzenia	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełno- zatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie	Wynagrodzenia	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełno- zatrudnionego	
		wg Rb-70	wg Rb-70 ¹⁾	zł	wg Rb-70	wg Rb-70 ¹⁾	zł	
		osób ²⁾	tys. zł	zł	osób ²⁾	tys. zł	zł	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
2.	Część 33 – Rozwój wsi	102	9 309	7 605	102	9 322	7 616	100,1
2.1.	Dział 750 – Administracja publiczna	102	9 309	7 605	102	9 322	7 616	100,1
2.1.1.	Rozdział – 75001	102	9 309	7 605	102	9 322	7 616	100,1
	02	1	137	11 417	0	23	0	0,0
	03	101	9 172	7 568	102	9 299	7 597	100,4
3.	Część 35 – Rynki rolne	259	16 355	5 262	254	16 373	5 372	102,1
3.1.	Dział 010 – Rolnictwo i łowiectwo	197	10 715	4 533	197	10 730	4 539	100,1
3.1.1.	Rozdz. 01023 – GIJHARS	197	10 715	4 533	197	10 730	4 539	100,1
	01	6	219	3 042	6	210	2 917	95,9
	02	3	367	10 194	3	368	10 222	100,3
	03	188	10 129	4 490	188	10 152	4 500	100,2
3.2.	Dział 750 – Administracja publiczna	62	5 640	7 581	57	5 643	8 250	108,8
3.2.1.	Rozdział – 75001	62	5 640	7 581	57	5 643	8 250	108,8
	02	0	46	0	0	23	0	0,0
	03	62	5 594	7 519	57	5 620	8 216	109,3
4.	Część 62 – Rybołówstwo	207	15 111	6 083	205	15 073	6 127	100,7
4.1.	Dział 050 – Rybołówstwo i rybactwo	103	6 274	5 076	104	6 276	5 029	99,1
4.1.1.	Rozdz. 05004 – OIRM	103	6 274	5 076	104	6 276	5 029	99,1
	01	33	1 803	4 553	33	1 769	4 467	98,1
	03	70	4 471	5 323	71	4 507	5 290	99,4
4.2.	Dział 750 – Administracja publiczna	104	8 837	7 081	101	8 797	7 258	102,5
4.2.1.	Rozdział – 75001	104	8 837	7 081	101	8 797	7 258	102,5
	01	1	62	5 167	1	130	10 833	209,7
	02	0	50	0	0	25	0	0,0
	03	103	8 725	7 059	100	8 642	7 202	102,0

¹⁾ Zgodnie z przepisami § 20 pkt 11 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetu państwa stanowiącej załącznik nr 37 do rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w sprawozdaniu Rb-70 wykazuje się wysokość wynagrodzeń osobowych, dodatkowe wynagrodzenie roczne, uposażenia żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy oraz dodatkowe uposażenia roczne żołnierzy zawodowych i nagrody roczne funkcjonariuszy (§ 401–405 oraz § 406 dla funkcjonariuszy Służby Celnej, a dla żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy tylko w zakresie dotyczącym nagród i zapomóg i § 407 klasyfikacji budżetowej).

²⁾ W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

³⁾ Status zatrudnienia określony został w rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej. Symbole wykazane w powyższej tabeli dotyczą: 01 – osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń, 02 – osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe, 03 – członkowie korpusu służby cywilnej, 14 – nauczyciele zatrudnieni w szkołach i placówkach prowadzonych przez organy administracji rządowej.

Załącznik 4. Wydatki budżetu środków europejskich w częściach: 32 – Rolnictwo, 33 – Rozwój wsi, 35 – Rynki rolne i 62 – Rybołówstwo

Lp.	Wyszczególnienie	2013 r.	2014 r.		kol.6/ kol.3	kol.6/ kol.4	kol.6/ kol.5	
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach ²⁾				Wykonanie ²⁾
		tys. zł						%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem w tym:	22 541 830,4	12 685 662,0	22 054 316,0	22 030 932,0	97,7	173,7	99,9
1.	Część 32 – Rolnictwo	3 884,4	9 534,0	9 534,0	4 210,9	108,4	44,2	44,2
1.1.	Dział 801 – Oświata i wychowanie	3 796,9	9 534,0	34,0	4 210,9	110,9	44,2	44,2
1.1.1.	PO Kapitał Ludzki 2007–2013	3 796,9	5 547,0	5 727,4	4 210,9	110,9	75,9	73,5
1.1.2.	RPO Województwa Podlaskiego na lata 2007–2013	0,0	140,0	140,0	0,0	x	0,0	0,0
1.1.3.	RPO Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007–2013	0,0	714,0	714,0	0,0	x	0,0	0,0
1.1.4.	Małopolski RPO na lata 2007–2013	0,0	3 133,0	2 952,6	0,0	x	0,0	0,0
1.2.	Dział 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza	87,5	0,0	0,0	0,0	0,0	x	x
1.2.1.	PO Kapitał Ludzki	87,5	0,0	0,0	0,0	0,0	x	x
2.	Część 33 – Rozwój wsi	21 554 190,6	12 102 720,0	21 312 050,0	21 310 689,4	98,9	176,1	100,0
2.1.	Dział 010 – Rolnictwo i łowiectwo	21 554 190,6	12 102 720,0	21 312 050,0	21 310 689,4	98,9	176,1	100,0
2.1.1.	Wspólna Polityka Rolna (I filar) ARiMR	13 556 751,6	9 102 720,0	13 655 375,6	13 654 661,8	100,7	150,0	100,0
2.1.2.	PROW 2007–2013 ARiMR	7 997 439,0	3 000 000,0	7 236 118,4	7 235 696,2	90,5	241,2	100,0
2.1.3.	PROW 2014–2020 ARiMR	0,0	0,0	420 556,0	420 331,4		x	99,9
3.	Część 35 – Rynki rolne	405 439,6	202 563,0	202 563,0	188 414,2	46,5	93,0	93,0
3.1.	Dział 500 – Handel	405 439,6	202 563,0	202 563,0	188 414,2	46,5	93,0	93,0
3.1.1.	Wspólna Polityka Rolna (I filar) ARR	405 439,6	202 63,0	202 563,0	188 414,2	46,5	93,0	93,0
4.	Część 62 – Rybołówstwo	578 315,8	370 845,0	530 169,0	527 617,5	91,2	142,3	99,5
4.1.	Dział 050 – Rybołówstwo i rybactwo	578 315,8	370 845,0	530 169,0	527 617,5	91,2	142,3	99,5
4.1.1.	PO Ryby 2007–2013 ARiMR	578 315,8	370 845,0	530 169,0	527 617,5	91,2	142,3	99,5

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2014.

²⁾ Dane na podstawie rocznego sprawozdania Rb-28 UE i Rb-28 UE WPR z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich w 2014 r.

Załącznik 5. Rozliczenie budżetu środków krajowych i budżetu środków europejskich, z uwzględnieniem kwot przekazanych i dokonanych zwrotów w częściach: 32 – Rolnictwo, 33 – Rozwój wsi, 35 – Rynki rolne i 62 – Rybołówstwo

Lp.	Wyszczególnienie	Budżet państwa	Budżet środków europejskich	Razem
		w tys. zł		
1	2	3	4	5
1.	Środki wg ustawy budżetowej na 2014 r.	5 692 341,0	12 685 662,0	18 378 003,0
2.	Zwiększenia/zmniejszenia (saldo zmian)	1 408 006,9	9 368 654,0	10 776 660,9
3.	Plan po zmianach	7 100 347,9	22 054 316,0	29 154 663,9
4.	Wykonanie wydatków ogółem według sprawozdań rocznych Rb, w tym:	6 845 725,0	22 030 932,0	28 876 657,0
4a	część 33 – Rozwój wsi rozdział 01027 – Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	5 149 127,3	21 310 689,4	26 459 816,6
4b	część 35 – Rynki rolne rozdział 50002 – Agencja Rynku Rolnego	412 379,3	188 414,2	600 793,5
4c	część 62 – Rybołówstwo rozdział 05011 – Program Operacyjny Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007–2013 (ARiMR)	179 405,0	527 617,5	707 022,5
5.	Różnica (3 – 4)	254 622,9	23 384,0	278 006,9
6.	Blokady środków ogółem dokonane przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi	212 975,6	0	212 975,6
7.	Zwroty środków niewykorzystanych według stanu na dzień 11 marca 2015 r.	22 502,1	12 556,9	35 059,0
8.	Brak zasileń z MF, w tym dla ARiMR i ARR na realizację Wspólnej Polityki Rolnej oraz PO Ryby 2007–2013. Wynikało to z braku zapotrzebowań na środki od ww. jednostek.	19 145,2	10 827,1	29 972,3
9.	Bilans (3 – 4 – 6 – 7 – 8)	0,0	0,0	0,0

Źródło: Opracowanie NIK na podstawie wyników kontroli wykonania budżetu państwa w 2014 r. w częściach: 32, 33, 35 i 62.

**Załącznik 6. Wydatki budżetu państwa według grup ekonomicznych w 2014 r. w częściach:
32 – Rolnictwo, 33 – Rozwój wsi, 35 – Rynki rolne i 62 – Rybołówstwo**

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2013 r.	2014 r.			kol.6/ kol.3	kol.6/ kol.4	kol.6/ kol.5
			Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach ²⁾	Wykonanie ²⁾			
		tys. zł				%		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Razem części 32, 33, 35, 62, z tego:	8 243 747,9	5 692 341	7 100 347,9	6 845 725,0	83,0	120,3	96,4
1.	Dotacje i subwencje	2 399 961,3	2 541 946	2 685 597,7	2 536 054,0	105,7	99,8	94,4
2.	Świadczenia na rzecz osób fizycznych	6 296,1	5 725	6 211,7	6 082,2	96,6	106,2	97,9
3.	Wydatki bieżące	391 022,3	373 505	384 939,5	382 955,1	97,9	102,5	99,5
4.	Wydatki majątkowe	116 819,0	166 918	176 932,4	140 339,4	120,1	84,1	79,3
5.	Współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej	5 329 649,2	2 604 247	3 846 666,6	3 780 294,3	70,9	145,2	98,3
	Razem części 32 – Rolnictwo, z tego:	877 787,2	758 795	900 995,0	854 159,1	97,3	112,6	94,8
1.	Dotacje i subwencje	476 750,8	378 555	478 471,7	443 068,2	92,9	117,0	92,6
2.	Świadczenia na rzecz osób fizycznych	5 845,5	5 337	5 744,5	5 621,3	96,2	105,3	97,9
3.	Wydatki bieżące	323 091,5	306 573	317 739,8	316 487,8	98,0	103,2	99,6
4.	Wydatki majątkowe	31 733,7	16 734	47 033,8	46 775,2	147,4	279,5	99,5
5.	Współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej	40 365,7	51 596	52 005,2	42 206,6	104,6	81,8	81,2
	Razem części 33 – Rozwój wsi, z tego:	6 695 345,1	4 338 522	5 519 112,1	5 328 233,7	79,6	122,8	96,5
1.	Dotacje i subwencje	1 595 285,8	1 821 730	1 843 775,0	1 733 926,2	108,7	95,2	94,0
2.	Świadczenia na rzecz osób fizycznych	90,2	101	52,7	52,6	58,3	52,1	99,8
3.	Wydatki bieżące	13 437,8	13 402	13 616,4	13 502,4	100,5	100,7	99,2
4.	Wydatki majątkowe	80 700,1	143 833	121 788,0	85 456,6	105,9	59,4	70,2
5.	Współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej	5 005 831,2	2 359 456	3 539 880,0	3 495 295,9	69,8	148,1	98,7
	Razem części 35 – Rynki rolne, z tego:	420 839,9	431 527	455 729,8	442 426,1	105,1	102,5	97,1
1.	Dotacje i subwencje	323 710,5	341 101	362 791,0	358 507,5	110,7	105,1	98,8
2.	Świadczenia na rzecz osób fizycznych	116,7	83	91,2	91,2	78,1	109,9	100,0
3.	Wydatki bieżące	28 400,0	27 652	27 767,6	27 691,2	97,5	100,1	99,7
4.	Wydatki majątkowe	3 306,9	5 565	7 264,5	7 264,4	219,7	130,5	100,0
5.	Współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej	65 305,8	57 126	57 815,5	48 871,8	74,8	85,6	84,5
	Razem części 62 – Rybołówstwo, z tego:	249 775,7	163 497	224 511,0	220 906,1	88,4	135,1	98,4
1.	Dotacje i subwencje	4 214,2	560	560,0	552,1	13,1	98,6	98,6
2.	Świadczenia na rzecz osób fizycznych	243,7	204	323,3	317,1	130,1	155,4	98,1
3.	Wydatki bieżące	26 093,0	25 878	25 815,7	25 273,7	96,9	97,7	97,9
4.	Wydatki majątkowe	1 078,3	786	846,1	843,2	78,2	107,3	99,7
5.	Współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej	218 146,5	136 069	196 965,9	193 920,0	88,9	142,5	98,5

1) Ustawa budżetowa na rok 2014.

2) Dane na podstawie rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetowych w 2014 r.

Załącznik 7. Kalkulacja oceny ogólnej w częściach: 32 – Rolnictwo, 33 – Rozwój wsi, 35 – Rynki rolne i 62 – Rybołówstwo

Oceny wykonania budżetu w części 32 – Rolnictwo, 33 – Rozwój wsi, 35 – Rynki rolne i 62 – Rybołówstwo dokonano stosując kryteria⁹⁰ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeniach polityki pieniężnej w 2014 roku⁹¹.

Część 32 – Rolnictwo⁹²

Wydatki (W) wydatki budżetu krajowego + wydatki budżetu środków europejskich: 858.370 tys. zł

Łączna kwota G: 858.370 tys. zł (kwota wydatków krajowych i budżetu środków europejskich)

Waga wydatków w łącznej kwocie: $Ww = W : G = 1$

Nieprawidłowości w wydatkach: brak

Ocena częściowa wydatków: (5) pozytywna

Wynik końcowy Wk: $(5 \times 1) = 5$

Część 33 – Rozwoju wsi

Dochody 2.008.365,5 tys. zł

Wydatki (łącznie z wydatkami budżetu środków europejskich): 26.638.923 tys. zł

Łączna kwota G: 28.647.288,5 tys. zł (kwota dochodów + kwota wydatków krajowych i budżetu środków europejskich)

Waga wydatków w łącznej kwocie: $Ww = W : G = 0,9299$

Waga dochodów łącznej kwocie: $Wd = D : G = 0,0701$

Nieprawidłowości w dochodach: brak

Ocena częściowa dochodów: (5) pozytywna

Nieprawidłowości w wydatkach: brak

Ocena częściowa wydatków: (5) pozytywna

Wynik końcowy (Wk) = $5 \times 0,9299 + 5 \times 0,0701 = 5$

Część 35 – Rynki rolne⁹³

Wydatki (W) wydatki budżetu krajowego + wydatki budżetu środków europejskich: 630.840,3 tys. zł

Łączna kwota G: 630.840,3 tys. zł (kwota wydatków krajowych i budżetu środków europejskich)

Waga wydatków w łącznej kwocie: $Ww = W : G = 1$

Nieprawidłowości w wydatkach: brak

Ocena częściowa wydatków: (5) pozytywna

Wynik końcowy Wk: $(5 \times 1) = 5$

⁹⁰ <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/standardy-kontroli-nik/>

⁹¹ Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/analiza-budzetu-panstwa/>

⁹² Zgodnie z założeniami kontroli wykonania budżetu państwa nie były badane dochody części 32, a zatem nie dokonywano w tych częściach oceny częściowej dla dochodów i przy ustalaniu wartości G nie uwzględniono wagi dochodów.

⁹³ Zgodnie z założeniami kontroli wykonania budżetu państwa nie były badane dochody części 35, a zatem nie dokonywano w tych częściach oceny częściowej dla dochodów i przy ustalaniu wartości G nie uwzględniono wagi dochodów.

Część 62 – Rybołówstwo⁹⁴

Wydatki (W) wydatki budżetu krajowego + wydatki budżetu środków europejskich: 748.523,6 tys. zł

Łączna kwota G: 748.523,6 tys. zł (kwota wydatków krajowych i budżetu środków europejskich)

Waga wydatków w łącznej kwocie: $Ww = W : G = 1$

Nieprawidłowości w wydatkach: brak

Ocena częściowa wydatków: (5) pozytywna

Wynik końcowy Wk: $(5 \times 1) = 5$

---

⁹⁴ Zgodnie z założeniami kontroli wykonania budżetu państwa nie były badane dochody części 62, a zatem nie dokonywano w tych częściach oceny częściowej dla dochodów i przy ustalaniu wartości G nie uwzględniono wagi dochodów.

Załącznik 8. Wykaz jednostek objętych kontrolą

Lp.	Nazwa jednostki	Osoba odpowiedzialna za kontrolowaną działalność		Ocena kontrolowanej działalności*
		Imię i nazwisko	Pełniona funkcja	
1	2	3	4	5
1.	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	Marek Sawicki	Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi	P
2.	Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych w Słupi Wielkiej	Edward Gacek	Dyrektor COBORU	O
3.	Państwowy Instytut Weterynaryjny – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach	Krzysztof Niemczuk	Dyrektor PIW – PIB w Puławach	P
4.	Świętokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach	Jarosław Mostowski	Dyrektor ŚODR	P

* Użyty skrót oznacza: P – ocena pozytywna, O – ocena opisowa, N – ocena negatywna

Załącznik 9. Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
6. Rzecznik Praw Obywatelskich
7. Sejmowa Komisja Finansów Publicznych
8. Sejmowa Komisja do Spraw Kontroli Państwowej
9. Sejmowa Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi
10. Sejmowa Komisja Odpowiedzialności Konstytucyjnej
11. Minister Finansów
12. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi